

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

**MAGISTERSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM
2013–2015**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Eliška Svátková

Média o jinakosti: Žurnalistika v LGBT komunitě

Praha 2015

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Libor Svoboda, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

**MASTER FULL-TIME STUDIES
2013–2015**

DIPLOMA THESIS

Eliška Svátková

Media about the otherness: Journalism in LGBT community

Prague 2015

The Diploma Thesis Work Supervisor:
Mgr. Libor Svoboda, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Eliška Svátková

Poděkování

Chtěla bych poděkovat vedoucímu své diplomové práce Mgr. Liboru Svobodovi, Ph.D. za poskytnutí rad a vedení diplomové práce. Dále šéfredaktorovi magazínu *LUI*, Jakobovi Starému, za poskytnutí rozhovoru, informací, rad a tipů.

Anotace

Diplomová práce se zabývá vznikem a postupným vývojem tištěných i online magazínů pro LGBT komunitu v České republice a stručně popisuje současný trh s LGBT periodiky i ve světě. Zároveň shrnuje historii ve vnímání LGBT komunity společností v různých časových obdobích, což přímo souvisí se vznikem a vývojem těchto médií.

Klíčová slova

Časopis, gay, homosexualita, komunita, LGBT, magazín, online, queer, sexuální menšiny, tisk, žurnalistika.

Annotation

The Diploma Thesis is focuses on origin and development of printed as well as online magazines for LGBT community in the Czech Republic, and subsequently, it briefly describes the current worldwide market with LGBT periodicals. Moreover, this thesis sums up the history of perception of LGBT community in various societies in different periods of time that are directly related to the development of these media.

Key words

Community, gay, homosexuality, journalism, LGBT, magazine, online, periodical, public press, queer, sexual minority.

OBSAH

ÚVOD.....	10
1 ZHODNOCENÍ DOSTUPNÝCH ZDROJŮ	12
2 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	14
3 UŽÍVÁNÍ JEDNOTLIVÝCH POJMŮ	17
4 HISTORIE: VNÍMÁNÍ LGBT KOMUNITY V RŮZNÝCH OBDOBÍCH	19
4.1 Starověk	19
4.2 Středověk	22
4.3 Novověk.....	23
4.4 Moderní doba.....	25
4.4.1 „Nová morálka“ s příchodem nacismu	27
4.4.2 Stonewallské nepokoje.....	28
4.4.3 Rozmach viru HIV a onemocnění AIDS v 80. letech.....	29
4.5 Postmoderní doba	30
4.5.1 SOHO v České republice	30
4.5.1.1 Jiří Hromada	32
4.5.2 Gay iniciativa v České republice	34
5 HOMOSEXUÁLNÍ TISK V ČR ZA PRVNÍ REPUBLIKY	38
5.1 Hlas sexuální menšiny	38
5.2 Kamarád.....	43
6 ČASOPISY ZAMĚŘENÉ NA LGBT KOMUNITU V ČR PO ROCE 1989.....	44
6.1 Časopis SOHO revue.....	44
6.2 Éra erotických titulů pro gaye v ČR	49
6.2.1 Princ	50
6.2.2 MAXXX a Adam	51
6.3 Lesbické tituly	51
6.3.1 Promluv	52
6.3.2 Alia a Incognito?.....	54
7 SOUČASNÉ ONLINE MAGAZÍNY ZAMĚŘENÉ NA LGBT KOMUNITU V ČR.....	55
7.1 Současné trendy v žurnalistice.....	55

7.1.1	LUI.....	57
7.1.2	Fresh gay magazín	59
7.1.3	Boyler.....	59
7.1.4	Na kluky.....	60
7.1.5	Go Gay	61
7.1.6	Queermag	62
7.1.7	Gay Net	62
7.1.8	Gay magazín	63
8 SOUČASNÉ ONLINE A TIŠTĚNÉ MAGAZÍNY ZAMĚŘENÉ NA LGBT		
	KOMUNITU VE SVĚTĚ	64
8.1	Afrika a Asie.....	64
8.1.1	OUT Africa magazín.....	65
8.1.2	Gayday magazín.....	66
8.1.3	ELEMENT magazín	66
8.2	USA, Evropa a Oceánie.....	67
8.2.1	Advocate	68
8.2.2	Curve.....	69
8.2.3	Instinct.....	69
8.2.4	DIVA.....	70
8.2.5	Gay Times	71
8.2.6	AGENS	71
8.2.7	DU & ICH a L-mag	72
8.2.8	Têtu	73
8.2.9	DNA magazín	73
9 SHRUTÍ A ZÁVĚREČNÝ VÝZKUM		75
9.1	Časopisy pro LGBT komunitu od roku 1931 do roku 2000.....	75
9.2	Časopisy pro LGBT komunitu od roku 2000	76
9.3	Současné online a tištěné LGBT magazíny a jejich obsah	77
9.4	Výzkum.....	79
ZÁVĚR		81
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....		82
SEZNAM ZKRATEK		91

SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ	92
SEZNAM PŘÍLOH.....	94

ÚVOD

Od úplného počátku dějin se setkáváme se sociálními minoritami, které jsou většinou společností téměř ve všech etapách negativně přijímány jako něco odlišného, nepochopeného, a tudíž nepřijatelného. Nejinak je tomu v komunitě LGBT, která má své kořeny již ve starověku, ačkoliv se její původní „pojetí“ velmi liší od současných kategorizací jednotlivých sexuálních menšin, jak jsou také nazývány. Na základě jejich časté netolerance širokou veřejností se tyto minority snažily, a v některých zemích světa stále snaží, o zrovnoprávnění s heterosexuály. S tím mimo jiné souvisí vznik homosexuálních, lesbických a dalších hnutí, která si primárně kladou za cíl bojovat za svá práva a být přijata většinou společností. Tato hnutí jsou často také spojena s vydáváním časopisů, jenž mají za cíl stávající snahy ještě prohloubit a podpořit.

V současné době jsme obkloповáni velkým množstvím různých médií, která se podílejí na utváření našeho života. Obdobně je tomu v případě komunity LGBT, pro kterou vznikají specifické mediální obsahy a tvoří tak určitou skupinu konzumentů.

Diplomová práce se z jedné části zabývá historickým kontextem ve vnímání LGBT komunity napříč dějinami různých zemí od úplného počátku až po současnost a uvádí základní informace o jednotlivých etapách, což přímo souvisí s druhou částí práce, která popisuje a charakterizuje vznik a vývoj jednotlivých LGBT časopisů a současných online LGBT magazínů v České republice. Částečně se autorka věnuje i současnému trhu s těmito periodiky ve světě. Zmiňuje jen stručně světové kontinenty, ve kterých LGBT magazíny vycházejí a uvádí některé výrazné a dostupné tištěné i online verze, přičemž se zaměřuje na úplné počátky českých tištěných titulů až po současné české i zahraniční online magazíny. Největší pozornost věnuje homosexuálnímu tisku, který má mnohdy charakter periodika cíleného i na další sexuální menšiny.

Současný trh s periodiky je tzv. přehlcen. Velmi podobně jsou na tom časopisy zaměřující se na LGBT komunitu. V České republice se těší největší oblibě online verze magazínů, v zahraničí vychází i velmi mnoho magazínů tištěných. Z toho důvodu budou v diplomové práci uvedeny jen některé z nich, aby si mohl čtenář utvořit základní představu o jejich obsahu a formě.

Informace o jednotlivých online magazínech autorka čerpá přímo z webových stránek, kde pozoruje jejich obsahy a formu. Množství získaných informací se tedy odráží v jejich dostupnosti.

Diplomová práce se věnuje pouze časopisům a online LGBT magazínům, nezahrnuje informace o novinách či samostatných listech, o nichž není mnoho dostupných pramenů.

Závěrem autorka shrnuje a hodnotí vývoj všech těchto časopisů a online magazínů v určitém časovém rozmezí a zmiňuje hlavní rozdíly v jejich obsahu a podobě. Pouze jako doplňující informaci je v práci využito výsledků vlastního autorčina dotazníku vztahujícího se k současnému obsahu online LGBT magazínů a jeho vnímání čtenáři.

Cílem diplomové práce je tedy popsat a charakterizovat vývoj LGBT magazínů v České republice i ve světě a popsat jednotlivé proměny v chápání LGBT komunity ve společnosti.

1 ZHODNOCENÍ DOSTUPNÝCH ZDROJŮ

Existují publikace, které shrnují gay historii, respektive jednotlivé etapy ve vývoji přijímání minoritní skupiny LGBT společností, napříč dějinami. Mezi ně patří kniha *Homosexualita v dějinách české kultury* od Martina C. Putny, která se zabývá především oblastí literatury, výtvarného umění, divadla a filmu. Popisuje odraz homosexuality v jednotlivých kulturních odvětvích v různých obdobích. Byla tedy přínosem v pochopení vnímání homosexuality. Dále kniha Jiřího Fanela *Gay historie*, která shrnuje vývoj a chápání homosexuality od starověku, a jejíž vydání souvisí s desetiletým výročím gay hnutí v ČR. Obě tyto knihy jsou velmi rozsáhlé a zabývají se problematikou dopodrobna. Kniha od Sylvie Ondrisové, *Neviditel'ná menšina*, nabízí taktéž pohled do historie vnímání sexuálních menšin až po současnost. Publikace *Teplá Praha. Průvodce pro queer historii hl. města 1380-2000* od Jana Seidla poskytla autorce informace o různých podnicích, ve kterých se sexuální menšiny scházely.

Přínosem pro diplomovou práci byla naučná publikace *Láska a sex ve starém Řecku* od Juana Eslava Galána z roku 2003. Zabývá se obdobím antického Řecka a popisuje jednotlivé praktiky tamějšího života spolu s odbornými názvy té doby. Dále jsou v práci uvedeny knihy, které se zmiňují obecně o pojmu homosexualita a jeho historickému kontextu. Jsou to například Tim Stafford – *Sexuální chaos*, Elizabeth Abbotová – *Historie celibátu*, Hans Rotter – *Sexualita a křesťanská morálka*, Radim Uzel – *Mýty a pověry v sexu*, kde se autor věnuje některým předsudkům a pověrám vůči homosexuálům, dále také kniha *SEX? AIDS!* od Marty Brtníkové a kolektivu. Z knihy *Terapie homosexuality* od Gerarda J. M. van den Aardwega použila autorka některé citace. Publikace *Homosexualita, společnost a AIDS* od autorů Džamily Stehlíkové, Ivo Procházky a Jiřího Hromady poskytla cenné informace o definicích jednotlivých pojmů užívaných v určitých obdobích.

Hlavním zdrojem informací o časopisech pro sexuální menšiny z historie bylo nastudování obsahu jednotlivých periodik z archivu *Národní knihovny České republiky*.

O počátcích vzniku homosexuálního tisku, od třicátých let, se zmiňuje Jan Seidl v knize *Od žaláře k oltáři*. Nejvíce informací o druhé části diplomové práce, tedy současně existujících magazínech pro LGBT komunitu v ČR, autorce poskytla publikace s názvem „*Miluji tvory svého pohlaví*“ od autorů Pavla Himla, Jana Seidla, Franze Schindlera a dalších. V této odborné knize z roku 2013 je věnována kapitola lesbickému

a gay tisku od roku 1989. Mimo jiné obsahuje stručný přehled o všech periodikách věnujících se LGBT komunitě.

Elektronická verze *Deset let hnutí za rovnoprávnost českých gayů a lesbiček* od Jiřího Hromady tvoří většinový zdroj k informacím o *SOHO v ČR* a s ním související vznik periodik té doby, jako je *SOHO revue*, *Absolut SOHO revue*, *Gay kontakt* a další. Publikace tvoří ucelený přehled autorových každoročních podrobných popisů a zážitků, které si jako prezident *SOHO v ČR* sám prožil v letech 1990-2000.

Současným trendům v žurnalistice a jejímu vývoji se věnuje například Jan Jiráček et al. v publikaci *10 let v českých médiích*, Stephan Russ-Mohl v knize *Žurnalistika. Komplexní průvodce praktickou žurnalistikou* a Josef Musil v knize *Sociální a mediální komunikace*.

Přehledným seznamem existujících současných magazínů v ČR i ve světě je webová stránka www.geta-europe.org v anglickém jazyce. Vedle základních informací o jednotlivých tištěných magazínech poskytuje i stručné informace o online verzích. Dostupné jsou i informace o čtenosti jednotlivých titulů. Při psaní práce bylo však nutné si informace následně ověřovat, neboť některé časopisy zde uváděné nejsou primárně zaměřeny na LGBT komunitu. Webová stránka www.issuu.com je online archivem mnohých světových LGBT publikací, ze kterých autorka načerpala informace o obsahu.

Cenné informace autorce poskytl rozhovor se šéfredaktorem současného magazínu *LUI* Jakubem Starým jehož dlouholetá praxe v oblasti LGBT byla pro práci velkým přínosem.

Po nastudování dostupné literatury a dalších zdrojů k diplomové práci je nutné konstatovat, že doposud nevyšla publikace, která by shrnovala celkový vývoj časopisů a online magazínů pro minoritní skupinu LGBT po současnost v České republice.

Z výše uvedených zdrojů bylo možné systematicky dohledat existující či již zaniklé tištěné i online časopisy v České republice a ve světě. Informace o zahraničních LGBT magazínech byly pro diplomovou práci načerpány primárně z webových stránek konkrétních časopisů a dále také z dalších českých nebo zahraničních zdrojů.

2 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

AIDS - Získané selhání imunity způsobené virem HIV, který je přenášen pohlavním stykem nebo krví.¹

Bisexualita (Z latiny: *bi*, „dvakrát, po dvou-, dvoj-“ a *sexus*: „pohlaví“) - Sexuální i emocionální náklonnost k osobám obou pohlaví.²

Bulvární média - Média manipulativně působící především na emotivitu člověka nevybíravými, dehonestujícími a neseriózními nebo zcela nepravdivými a nepodloženými informacemi nebo názory.³

Coming out - Duševní vyrovnání a přijetí své sexuální orientace.⁴

Gay - Označení pro mužskou homosexualitu, obsahující jak dimenzi identity, tak určitou uvědomělost. V některých kontextech se vztahuje i na lesbickou tematiku a funguje jako zastřešující termín pro obě komunity, tzn. gaye i lesby.⁵

Heterosexuality (Z řečtiny: *heteros*, „jiný, odlišný, různý“ a z latiny: *sexus*, „pohlaví“) - Sexuální přitažlivost k opačnému pohlaví.⁶

HIV - viz AIDS.

Homosexualita (Z řečtiny: *homaios*, „shodný, totožný“ a z latiny: *sexus*, „pohlaví“) - Stejnopohlavní láska, sexuální náklonnost k osobám téhož pohlaví.⁷

Intersexualita - Mezipohlavnost. Pohlaví, které se může v průběhu vývoje jedince změnit.⁸

¹ MALINA, J. et al. *AIDS*. [online]. 2009. [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/do/1499/el/estud/prif/ps09/antropol/web/slovník.html>

² MALINA, J. et al. *Bisexualita*. [online]. 2009. [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/do/1499/el/estud/prif/ps09/antropol/web/slovník.html>

³ KOHOUTEK, R. *Bulvární média*. [online]. © 2005-2015. [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/bulvarni-media>

⁴ STEHLÍKOVÁ, D. PROCHÁZKA, I. HROMADA, J. *Homosexualita, společnost a AIDS v ČR*. Praha: Orbis, 1995, s. 133.

⁵ MALINA, J. et al. *Gay*. [online]. 2009. [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/do/1499/el/estud/prif/ps09/antropol/web/slovník.html>

⁶ MALINA, J. et al. *Heterosexualita*. [online]. 2009. [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/do/1499/el/estud/prif/ps09/antropol/web/slovník.html>

⁷ MALINA, J. et al. *Homosexualita*. [online]. 2009. [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/do/1499/el/estud/prif/ps09/antropol/web/slovník.html>

⁸ MALINA, J. et al. *Intersexualita*. [online]. 2009. [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/do/1499/el/estud/prif/ps09/antropol/web/slovník.html>

Lesba - Homosexuálně orientovaná žena.⁹

Pederastie (Z řečtiny: *pais*, „dítě, chlapec“, *erastés*, „milenc“) - Vztah mezi starším mužem a pohlavně dospělým chlapcem. Od pedofilie se liší tím, že se zaměřuje pouze na chlapce, nikoliv na dívky.¹⁰

Queer (Anglicky: „divný, zvláštní“; z němčiny: *quer*, „šikmo, napříč“) - Původní význam pojmu „queer“ označoval cokoli „podivného“. Postupně se rozšiřoval jako označení jedinců s „podivným“ sexuálním chováním, tedy zahrnující veškeré sexuální menšiny.¹¹

Sexualita (Pohlavnost, z lat. *sexus* = pohlaví) – Souhrn somatických a psychických složek, které souvisejí s rozdíly mezi pohlavími.¹²

SOHO v ČR - Sdružení organizací homosexuálních občanů v ČR. *SOHO v ČR* je nevládní, nezisková organizace, která působila ve prospěch GL minority.¹³

Transgender (Z latiny: *trāns*, „přes, za“ a angličtiny: *gender*, „rod“) - Pojem transgender se používá jako zastřešující termín pro osoby, které jsou „trans“, tedy například transsexuály či transvestity. Jedná se o překročení hranic vrozeného pohlaví, kterým je myšlen složitý proces vnímání vlastní sexuální a genderové identity.¹⁴

Transvestismus – Sexuální chování, které se projevuje například touhou oblékat se do šatů opačného pohlaví, líčit se, tedy žít podle způsobů druhého pohlaví. Hlavním rozdílem mezi transvestismem a transsexualismem je fakt, že pocit příslušnosti k vlastnímu pohlaví nebývá narušen.¹⁵

⁹ STEHLÍKOVÁ, D. PROCHÁZKA, I. HROMADA, J. *Homosexualita, společnost a AIDS v ČR*. Praha: Orbis, 1995, s. 133.

¹⁰ MALINA, J. et al. *Pederastie*. [online]. 2009. [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/do/1499/el/estud/prif/ps09/antropol/web/slovník.html>

¹¹ MALINA, J. et al. *Queer*. [online]. 2009. [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/do/1499/el/estud/prif/ps09/antropol/web/slovník.html>

¹² KOLEKTIV AUTORŮ, *Všeobecná encyklopedie Universum*. 1. vyd. Praha: Odeon. 2000, 8. díl, s. 448. ISBN 80-207-1070-3.

¹³ STEHLÍKOVÁ, D. PROCHÁZKA, I. HROMADA, J. *Homosexualita, společnost a AIDS v ČR*. Praha: Orbis, 1995, s. 133.

¹⁴ MALINA, J. et al. *Transgender*. [online]. 2009. [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/do/1499/el/estud/prif/ps09/antropol/web/slovník.html>

¹⁵ MALINA, J. et al. *Transvestismus*. [online]. 2009. [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/do/1499/el/estud/prif/ps09/antropol/web/slovník.html>

Transsexualita (transsexualismus) - Je především lékařský termín pro osoby, které se hlásí k opačnému pohlaví. Za transsexuála se považuje i osoba, která se hlásí k opačnému pohlaví, nemusí ale nutně podstoupit operativní změnu.¹⁶

¹⁶ MALINA, J. et al. *Transsexualita*. [online]. 2009. [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/do/1499/el/estud/prif/ps09/antropol/web/slovník.html>

3 UŽÍVÁNÍ JEDNOTLIVÝCH POJMŮ

Každý autor používá poněkud odlišných výrazů pro vyjádření určitého vztahu mezi dvěma jedinci i zkratky definující jejich sexualitu. Stejně tak každé období v historii lidstva nahlíželo na tyto vztahy se zcela různými názory a diferentními pojmenováními.

I přes pokrokové metody a celou řadu výzkumů není možné dohledat označení vztahů mezi lidmi v rané době jejich existence. Neexistují tedy pojmy, které by definovaly jakékoliv soužití dvou mužů nebo žen původním dobovým vyjádřením, například v období raného starověku.

V této práci bude proto pro veškerý popis stejnopohlavních vztahů a styků u mužů, zaznamenaných konkrétně v kapitolách 4.1 a 4.2, použit výraz homosexualita nebo sodomie a jim pojmy příbuzné, nebude-li vysvětleno jinak. Pojem homosexuál bude užit v souvislosti s mužem, stejně jako pojem gay, který se však často užívá i jako zastřešující termín pro ženskou homosexualitu.

Pro popis stejnopohlavních vztahů a styků u žen, zaznamenaných v kapitolách 4.1 a 4.2, budou použity doplňující informace o ženském pohlaví.

Pro rozdělení jednotlivých historických období autorka použije tato vymezení:

- starověk (vztahující se k úplným počátkům civilizace až po konec 3. století),
- středověk (vymezující období od 4. století až po počátek 15. století),
- novověk (popisující období od 15. století do konce 18. století),
- moderní doba (zaměřující se na 19. století až první polovinu 20. století),
- postmoderní doba (vymezující období druhé poloviny 20. století do současnosti).

Zvolený název diplomové práce obsahuje zkratku LGBT, která se v současnosti hojně využívá pro označení komunity gayů, leseb, bisexuálů a transgender lidí. Od 90. let se také často používá pojem queer, označující též zastřešující termín pro všechny „neheterosexuální“ identity.¹⁷ Je nutné zdůraznit, že pro úplné a přesně vyjadřující zastřešení všech sexuálních menšin se používá zkratka LGBTIQ, která navíc zahrnuje pojem intersexuál.

Zkratku LGBT autorka zvolila, protože většina magazínů zmíněná v této diplomové práci popisuje své zaměření pro gaye, lesby anebo LGBT komunitu. Pojem LGBT

¹⁷ PUTNA, M. C. *Homosexualita v dějinách české kultury*. Praha: Academia, 2011, s. 52. ISBN 978-80-200-2000-0.

se navíc dle Jakuba Starého na veřejnosti používá běžně jako zastoupení všech sexuálních menšin, i přesto, že není terminologicky zcela správný.¹⁸

Pro vyjádření stejnopohlavních vztahů budou od kapitoly 4.3 použity veškeré definující pojmy a jejich tvary nebo jejich zkratky podle vhodnosti jejich užití. Současné tištěné časopisy a online magazíny jsou často definovány svým zaměřením pro komunitu gayů, leseb, bisexuálů i transgender lidí. Jejich charakterizace bude uváděna pod pojmem „sexuální menšina“, všemi slovy nebo pod zkratkou LGBT(IQ) či queer.

V diplomové práci autorka často používá výraz „explicitní“, v souvislosti s obrazovým materiálem, nejčastěji fotografiemi, který vyjadřuje zobrazování výrazně sexuálních či pornografických materiálů, tedy takových, které přímo zaznamenávají genitálie či jiné intimní partie.

¹⁸ Viz příloha A.

4 HISTORIE: VNÍMÁNÍ LGBT KOMUNITY V RŮZNÝCH OBDOBÍCH

Historický kontext je pro vývoj ve vnímání LGBT komunity velmi důležitým činitelem, který přímo souvisí s následným vznikem a vývojem homosexuálních (a do nich v současnosti začleněných i lesbických, transsexuálních a dalších) hnutí a jednotlivých LGBT periodik. V této kapitole se bude autorka věnovat historii LGBT komunity od úplného počátku lidstva až po současnost a jejímu vnímání společností, zaměřující se především na mužskou homosexualitu, částečně i ženskou homosexualitu, neboť pojmy jako transgender jsou poměrně „nového data“ a do dvacátého století o nich mnoho zmínek neexistuje. Jak uvádí Dita Jahodová, zpočátku bylo vše „neheterosexuální“ považováno za „homosexuální“, bez odlišnosti různých minorit.¹⁹ Ke klasifikaci do odlišných kategorií došlo později.²⁰

4.1 Starověk

Již před pěti milióny lety se začaly na zemi vyskytovat podoby lidských bytostí. Spolu s jejich vývojem mezi nimi vznikaly různé vztahy, které byly později zakončeny manželstvím. Manželství neboli posvátná instituce bylo odjakživa chápáno jako ekonomická jednotka. Z toho důvodu i mezi těmito přírodními národy nebylo možné narazit na neženatého jedince.²¹ Již v rané době lze hovořit o homosexualitě. Například indiánské kmeny někdy přisuzovaly mužům status žen. Indiáni rovněž respektovali transsexualitu, která jimi byla nazývána „dvojím duchem“.²²

Jiří Fanel se ve své knize zmiňuje o dvou přístupech, které popisují funkci homosexuálů v úplných počátcích a které se zcela neshodují. První názor, který zformuloval E. O. Wilson a nezávisle na něm také R. I. Trivers je, že vzhledem k potřebě

¹⁹ JAHODOVÁ, D. *Konceptualizace transsexuality v českém medicínském diskurzu a dokumentárním filmu po roce 1989*. [online]. [cit. 2014-02-07]. Dostupné z: <http://www.dejinyteoriekritika.cz/Modules/ViewDocument.aspx?Did=237>

²⁰ Viz kapitola 4.4.

²¹ FANEL, J. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000, s. 15. ISBN 80-7272-010-4.

²² *Homosexualita v dějinách*. [online]. © 1996-2015. [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://www.ceska-televize.cz/porady/10211487240-experiment/208572233190007-4/2814-homosexualita-v-dejinach/>

většího množství vychovatelů a pečovatelů o nově narozené děti se homosexuálové stali zdatnými pomocníky při jejich výchově. Dalším názorem také je, že homosexuálové snižovali riziko rivalitních bojů o ženy. Na druhé straně existuje úvaha jistých odborníků, které autor neuvádí, že teorie o pomoci při péči o děti je naprosto zcestná a že muži neplnili funkce takových opatrovníků v žádných etnických společenstvích, nýbrž až při jejich dospělosti bylo možné hovořit o uplatnění starších mužů při výuce mladíků. Opravdové homosexuální vztahy navazovali dospívající mládenci u pasteveckých národů, kteří bývali dlouho odloučeni od ostatních členů společnosti.²³

Ve spisu *Homosexualita u mužů a žen* od zakladatelské osobnosti německé sexuologie Magnuse Hirschfelda, který byl současně zakladatelem prvního světového hnutí bojujícího za práva homosexuálů v Německu, se lze dočíst o bisexuálních motivech v indické mytologii, jak uvádí Jiří Fanel.²⁴ Autor výše uvedené knihy poukazuje například na některé pasáže bible lásky - *Kámasútry*, kterou sepsal mnich Vátsjájanou, i na starší komentáře k tomuto dílu, které se o homosexualitě zmiňují.²⁵

Naučení vezíra Ptachotepa je jeden z prvních egyptských spisů, jenž vznikl již ve 24. století př. n. l. a ve kterém se objevuje zmínka o homosexualitě. V něm jsou dospělí muži varováni před sváděním mladíků.²⁶ Nejstarší dochovaný epos o sumerském králi *Epos o Gilgamešovi* nepřímo vypovídá o sexuálním vztahu mezi Gilgamešem a Enkiduem, který naznačuje Gilgamešův věštecký sen.²⁷

Fakt, že mnoho starověkých národů bylo bisexuálních, dokazuje i výklad teorie o známé mytologické postavě Hermafroditovi, krásném mladíkovi, jenž je synem bohyně Afrodity a posla bohů Herma a do nějž se zamilovala nymfa Salmakis z horského pramene u dnešního Bodrumu, o kterém se uvádělo, že pokud se z něj kdokoliv napije, stane se zženštilým. Ta si vyžádala od bohů, aby jejich těla při obejmutí splynula v jedno. Výkladem příběhu se mimo jiné zajímal stavitel Vitruvius. Ten soudil, že barbari navštěvovali obchodníka usazeného u tohoto pramene a pod vlivem nové kultury zjemňovali své mravy a vkus.

²³ FANEL, J. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000, s. 18. ISBN 80-7272-010-4.

²⁴ HIRSCHFELD, M. In: FANEL, J. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000, s. 18. ISBN 80-7272-010-4.

²⁵ FANEL, J. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000, s. 20. ISBN 80-7272-010-4.

²⁶ MATUŠKA, F. *Homosexualita a společnost*. [online]. Zlín, 2010 [cit. 2015-01-04]. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Vedoucí kvalifikační práce: Prof. PhDr. Jiří Musil, CSc. Dostupné z: https://dspace.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/11281/matu%C5%A1ka_2010_dp.pdf?sequence=1

²⁷ PUTNA, M. C. *Homosexualita v dějinách české kultury*. Praha: Academia, 2011, s. 65. ISBN 978-80-200-2000-0.

V antickém Řecku existovaly různé formy homosexuality. Jednou z nich byla pederastie, která byla často obhajována jako prostředek, jenž plní pedagogickou funkci. Být ve vztahu s mladíkem bylo navíc považováno za znak mužnosti.²⁸ S tematikou pederastie se museli vyrovnávat významní němečtí vzdělanci, kteří šířili znalosti o řecké kultuře, ještě v 19. století.

Pederastie byla také označována pojmem “dórská láska”. Homosexuální vztahy mužů byly v antickém Řecku tolerovány. Bylo to především z vysvětlení, že v této době převažovala mužská společnost. Někteří však provozovali homosexuální styk pouze za účelem slasti. Setkáváme se zde také s názorem řeckého filozofa Platóna, podle něhož může skutečné souznění nastat pouze ve vztahu mezi dvěma muži.

O styku dvou žen se, na rozdíl od mužské homosexuality, dochovalo jen málo pramenů. Homosexuální styk mezi ženami se trestal jen zřídka. Ženská láska byla méně nápadná, a to v mnoha obdobích. „*Pokud je věnována pozornost i homosexuálním ženám, uváděných údajů bývá neporovnatelně méně.*“²⁹ Radim Uzel se ve své knize vyjadřuje k odlišnosti ve vnímání homosexuálních mužů a žen, které se podle autorky této práce vztahuje jak k historii, tak i k současnosti. „*Nižší údaje o výskytu ženské homosexuality ve srovnání s homosexualitou mužskou snad právě padají na vrub té skutečnosti, že ženy tímto vztahem nijak neprovokují.*“³⁰

Budoucí pojmenování homosexuálně orientované ženy - lesby pochází z řeckého slova Lesbos, podle ostrova, kde dávalo právě mnoho žen přednost společnosti dalších žen před tou mužskou. Na tomto ostrově žila básnířka Sapphó, která zde vytvořila školu pro dívky – *Múseion* neboli *Dům Múz*. Její básně byly věnovány právě některým ženám, které se v této škole učily. Sapphó nakonec skočila z nešťastné lásky, právě k jedné ze svých chovanek, do moře.³¹

²⁸ *Homosexualita v dějinách*. [online]. © 1996–2015. [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://www.ceska-televize.cz/porady/10211487240-experiment/208572233190007-4/2814-homosexualita-v-dejinach/>

²⁹ BRZEK, A. *Třetí pohlaví?* 1. vyd. Praha: Scientia Medica, 1992, s. 87. ISBN 80-85526-03-4.

³⁰ UZEL, R. *Mýty a pověry v sexu*. 2. vyd. Praha: Práce, 1991, s. 116. ISBN 80-208-0169-3.

³¹ Tamtéž.

Podstatným přínosem informací o homosexuálních ženách v antickém Řecku byl spis Lúkiánose ze Samosaty, který zaznamenal jejich rozhovor. Filanida z Leukady napsala spisek o ženských homosexuálních polohách.³²

V antickém Římě bylo chápání homosexuality obdobné jako v Řecku. Objevil se zde dokonce sňatek císaře Nera s mužem. Postupně se však dala “na ústup”, i přes počáteční neutrální vztah k přejatému řeckému zvyku, jak byla chápána.

Keltové v prvním tisíciletí př. n. l. osídlovali Evropu. Především Francii, Německo, území Španělska a Itálie, Britské ostrovy, Balkánský poloostrov i Malou Asii. Jsou zde zmíněni z důvodu jejich zvláštních zvyků, možné nazvat také rituálů. Keltové totiž bojovali zcela nazí. Historik Diodór Sicilský, jehož Jiří Fanel také zmiňuje, uvádí, že se Keltové k ženám přibližovali jen velmi zřídka, neboť preferovali nemravná objetí mužů.³³

S příchodem římského císaře Konstantina Velikého docházelo již na konci starověku k pozvolnému odmítání homosexuality, která se později stala v zemích Evropy trestným činem. Kolem roku 438 n. l. vznikl *Theodosiův kodex*³⁴, který vydal východořímský císař Theodosius II. Tento kodex tvořil sbírku zákonů a mezi nimi byl zmíněn i homosexuální styk, jenž byl zde popsán jako nezákonný. Za porušení zákona hrozil trest smrti upálením.

4.2 Středověk

Středověk byl obdobím, ve kterém se ustanovila inkvizice s účelem trestat všechny hříšníky, jimiž byli i homosexuálové, a mezi něž nejčastěji patřili křesťanští kněží. V této době byla homosexualita označována pojmem „sodomie“. Sexualita byla tzv. kontrolována církví. Jakékoliv vyhledávání sexuálního potěšení, jehož výsledkem nebylo stvoření dítěte, bylo naprosto nepřijatelné. Hlavní funkcí bylo rozmnožování.³⁵ Situace se postupně zhoršovala a tresty pro homosexuály se lišily.

³² GALÁN, J. E. *Láska a sex ve starém Řecku*. 1. vyd. Praha: Ikar, 2003, s. 82. ISBN 80-249-0244-3.

³³ FANEL, J. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000, s. 41. ISBN 80-7272-010-4.

³⁴ *Codex Theodosianus*. [online]. 2010. [cit. 2014-11-20]. Dostupné z: http://iuridictum.pecina.cz/w/Codex_Theodosianus

³⁵ ONDRISOVÁ, S. et al. *Neviditeľná menšina. Čo (ne)vieme o sexuálnej orientácii*. Bratislava: Nadácia Občan a demokracia, s. 28. ISBN 80-968528-5-X.

Slované měli stanovené tresty pro různé podoby homosexuality, z nichž nejmírnější bylo pokání, dále také půst nebo bičování. Někde dotyčným hrozila kastrace, upálení, rozčtvrcení anebo vykrvácení.³⁶

V období středověku se o lásce mezi ženami dochovalo více pramenů. Jak uvádí Jiří Fanel, vztah dvou žen nikdy nebyl tak nápadný jako vztah dvou mužů. Z této doby pocházela například legenda o svaté Perpetui a Felicitě, která popisovala lásku dvou žen. Existují rukopisy psané ve verších z 12. století, které vyjadřují smutek nad nepřítomností milované družky.³⁷

Roku 1353 vydal Karel IV. *Karolínský trestní kodex*, v němž je uvedeno, že homosexuální styky měly být tvrdě trestány, a to trestem smrti.³⁸ Jednalo se o první významnou zmínku vztahující se k trestnosti homosexuality v Čechách.

Přelom 13. - 14. století znamenal nárůst církevních i světských zákonů proti homosexualitě, která byla postupně označována za nejtěžší hrdelní zločin.

Od počátku 14. století byla homosexualita spojována s magickými či démonickými procesy. Na tomto pojetí se výrazně podílel známý francouzský baron Gilles de Rais, který byl nazýván satanistou, jenž při svých démonických rituálech sexuálně zneužíval a následně zabíjel mladé chlapce. Gilles de Rais se ale údajně ve svém chování podstatně nelišil od panovníků této doby. Překonal je však počtem vražd a údajnou chorobností své zvrácenosti. Z toho důvodu je považován za jednoho z prvních, kteří uznávali víru v Satana.³⁹

4.3 Novověk

Svědectví o ženské homosexualitě v 15. století lze nalézt v procesních aktech z Kolína nad Rýnem (1484), ve kterých pastor od sv. Martina uvádí, že musel ve své farnosti trestat nejen styky mezi homosexuálními muži, ale i mezi ženami.⁴⁰

³⁶ *Homosexualita*. [online]. [cit. 2014-12-04]. Dostupné z: <http://redwitsch.wz.cz/Homosexualita.doc>

³⁷ FANEL, J. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000, s. 41. ISBN 80-7272-010-4.

³⁸ *Homosexualita ve společenském kontextu*. [online]. [cit. 2014-12-04]. Dostupné z: <http://www.varianty.cz/cdrom/podkapitoly/b06gayove/08.pdf>

³⁹ *Gilles de Rais*. [online]. © 2003-2012. [cit. 2014-02-04]. Dostupné z: http://metalopolis.net/art_downtown.asp?id=720

⁴⁰ FANEL, J. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000, s. 106. ISBN 80-7272-010-4.

I přes častou netoleranci a trestnost homosexuality v období křesťanství byla běžnou součástí tehdejšího života. Anglický král Eduard II. byl svou homosexualitou veřejně znám. Mnoho umělců z této doby bylo „proslulých“ svou láskou ke stejnému pohlaví. Například malíř Leonardo da Vinci, nazývaný uměleckým géniem renesančního období. Elizabeth Abbottová uvádí, že homosexualita nebyla v renesanční Florencii ničím pozoruhodným. Nicméně Leonardo da Vinci byl obviněn ze sodomie, hrozil mu tak trest smrti. Nejprve byl zatčen a vězněn, vyslýchán a ponižován. Výsledkem bylo zproštění obvinění následované skandálem a pomluvami společnosti.⁴¹ Dalším mužem spojovaným s homosexualitou byl Michelangelo Buonarroti, umělec vrcholné renesance, jehož vztah s Tommasem Cavalierim svědčil o jejich vzájemné lásce. Papež Julius III. měl vztah se svým mladým synovcem, což zapříčinilo tehdejší útok na instituci papežství. Muž, vládnoucí od roku 1550, je podle Jiřího Fanela označován za nejotevřenějšího z papežských gayů.⁴² Mezi ně dále také možná patřil Pavel II., jenž proslul svou zženštilostí, starostí o zevnějšek i oblékáním do nádherných rouch. Neexistují však další poznatky o sexuální orientaci papeže Pavla II.

Vedle vnímání homosexuality společností v období renesance nebyla homosexualita tolerována společností od 17. století téměř vůbec. Od 18. století se stala nápadnější a diskutovanější a úřady proti ní vystupovaly především v případech, kdy způsobovala společenské „skandály“.

S nástupem Josefa II. došlo v Čechách ke zmírnění trestnosti homosexuality, a to vydáním zákona, který snížil trest za homosexualitu pouze na vězení.⁴³ Do této chvíle platil *Karolínský trestní kodex*. Zajímavostí je, že již v 18. století, konkrétně v roce 1791, dekriminlizovala Francie, jako první země moderního západního světa, homosexuální pohlavní styk.⁴⁴

⁴¹ ABBOTTOVÁ, E. *Historie celibátu*. Praha: BB/art, 2005, s. 364 - 365. ISBN 80-7341-560-7.

⁴² FANEL, J. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000, s. 162. ISBN 80-7272-010-4.

⁴³ MATUŠKA, F. *Homosexualita a společnost*. [online]. Zlín, 2010. [cit. 2015-01-04]. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Vedoucí kvalifikační práce: Prof. PhDr. Jiří Musil, CSc. Dostupné z: https://dspace.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/11281/matu%C5%A1ka_2010_dp.pdf?sequence=1

⁴⁴ *Moderní homosexuální hnutí v datech*. [online]. 2014. [cit. 2015-01-14]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Homosexualita#cite_note-80

4.4 Moderní doba

Výraznou osobností 19. století byl představitel tzv. mezistupňové teorie Carl Heinrich Ulrichs, který definoval pojem homosexualita jako přechod mezi mužstvím a ženstvím. Významný právník požadoval, aby homosexuální chování nebylo trestné.⁴⁵ V roce 1867 jako první veřejně vznesl na kongresu německých juristů požadavky na zrovnoprávnění gayů ve společnosti.⁴⁶

Roku 1852 vznikl § 129 trestního zákoníku *Allgemeines Bundesgesetz*, který hodnotil homosexuální a zoofilní chování jako smilstvo proti přirozenosti. Za porušení zákona hrozil trest vězení od jednoho do pěti let. Za závažných okolností o dalších pět let více, a při zranění až 20 let odnětí svobody.⁴⁷ V Českých zemích byl tento zákon uplatňován až do roku 1950, v Rakousku dokonce až do roku 1975.⁴⁸

Za anální soulož mezi dvěma muži hrozil obviněným trest smrti na Slovensku (respektive Uhersku), stanovený v zákonu *Iurisprudencia Criminalis*. O trestání homosexuality u žen se zákon nezmiňuje.

Roku 1869 poprvé užil výraz „homosexuál“ maďarský lékař Karoly Maria Benkert (též Kertbeny) jako označení pro jedince, který je přitahován osobami stejného pohlaví a který není schopen citové, ani sexuální náklonnosti k osobám opačného pohlaví.⁴⁹

Roku 1871 vznikl v německém císařství známý § 175, který trestal sexuální vztahy mezi osobami mužského pohlaví.

15. května 1897 byla založena v Berlíně první organizace na světě, která se věnovala zrovnoprávnění gayů a lesbiček a její název byl *Wissenschaftlich-humanitäre Komitee*, přeloženo autorkou jako *Vědecko-humanitární výbor*. Její zakladatel Magnus Hirschfeld, který je Martinem C. Putnou nazván „pionýrem sexuologie“, si kladl za cíl pomocí výboru dosáhnout zrušení paragrafu kriminalizujícího homosexuální styk a přijetí homosexuálů

⁴⁵ KOPULETÁ, V. *Homosexualita a coming out v kontextu dějin a sociálních změn*. [online]. Brno, 2009. [cit. 2015-01-06]. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí kvalifikační práce: Mgr. Ema Štěpařová, Ph. D. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/105038/pedf_m/Diplomova_prace_fpsl2.pdf

⁴⁶ ČTK. *Výběr milníků z historie prosazování práv homosexuálů ve světě*. [online]. © 2003-2015. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/zahranicni/dansko-bylo-pred-25-lety-prvni-zemi-ktera-vysla-vstric-lgbt-komunitě>

⁴⁷ PROCHÁZKA, I. *Historie právních postojů k homosexualitě*. [online]. [cit. 2015-01-06]. Dostupné z: <http://www.ecn.cz/PRIVATE/logos/pravhist.htm>

⁴⁸ Tamtéž.

⁴⁹ ONDRISOVÁ, S. et al. *Neviditeľná menšina. Čo (ne)vieme o sexuálnej orientácii*. Bratislava: Nadácia Občan a demokracia, s. 24. ISBN 80-968528-5-X.

německou veřejností.⁵⁰ V roce 1910 odlišil Magnus Hirschfeld pojem homosexualita a transvestismus.⁵¹

Na přelomu 19. - 20. století došlo k mnoha aférám v Německu, kde v této době vládl císař Vilém II. Ten byl osočován ze stranění homosexuálům ve státních záležitostech. Roku 1901 dokonce vznikl spolek homosexuálně založených občanů pod záštitou císaře, který však neměl dlouhého trvání. Téma homosexualita se díky aférám v Německu stalo velmi populárním v novinách.

Z této doby pochází také zmínky francouzského politika a právníka Moreaua de St. Méryho, jenž strávil pět let ve Philadelphii v Americe. Na základě jeho pobytu vznikl cestopis, věnující se mimo jiné i homosexuálním ženám v té době. V něm uvádí, že se ženy oddávaly sobě navzájem, což bylo dosti běžné. Údajně takový styk nebyl z lásky, nýbrž pouze pro tělesné radosti.⁵²

Na přelomu 19. - 20. století platilo mnoho zákonů vztahujících se k homosexualitě (na rozdíl od dob předchozích). Některé z nich vznikly dokonce již dříve, například v Dánsku došlo k legalizaci homosexuality již v roce 1930, a některé byly upraveny počátkem dvacátého století. V této době byla, možno soudit z velkého počtu zemí, nejtolerantnějším kontinentem světa právě Evropa. V zemích jako jsou Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Monako, Černá Hora, Portugalsko, Rumunsko, Španělsko a také Holandsko nedocházelo k trestnímu stíhání za homosexualitu. Stejnopohlavní styk byl tedy v těchto zemích beztrestný, až na výjimku poslední zmíněné země – Holandska, kde šlo především o věkovou hranici, nikoliv o homosexualitu jako takovou. Též Švýcarsko připravovalo nový jednotný zákon, který by byl obdobný zákonu v Holandsku. V Polsku došlo v roce 1932 k dekriminalizaci stejnopohlavního styku.

Mimo evropské země byla homosexualita netrestná v Turecku, Japonsku, Mexiku, Guatemale, na Haiti, v Bolívii, Brazílii, Paraguayi, Uruguayi, a Venezuele. Zajímavostí je, že v Argentině a USA zdůrazňovali pod pojmem sodomie zákaz análního kontaktu. Mnoho států Evropy, v nichž byla homosexualita trestná, se však zcela vyhnulo zákonům vztahujícím se k homosexualitě u žen. Mezi ně patřily například Bulharsko, Dánsko,

⁵⁰ PUTNA, M. C. *Homosexualita v dějinách české kultury*. Praha: Academia, 2011, s. 16. ISBN 978-80-200-2000-0.

⁵¹ JAHODOVÁ, D. *Konceptualizace transsexuality v českém medicínském diskurzu a dokumentárním filmu po roce 1989*. [online]. [cit. 2014-02-07]. Dostupné z: <http://www.dejinyteoriekritika.cz/Modules/ViewDocument.aspx?Did=237>

⁵² FANEL, J. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000, s. 210. ISBN 80-7272-010-4.

Německo, Anglie, Irsko, Skotsko, Norsko, Rusko a Srbsko. Mimo Evropu to byla oblast Ekvádoru, Hongkongu i některé státy a území Oceánie.

Tresty v jednotlivých zemích se různily v hranicích dnů až let strávených ve vězení. Mezi nejpřísnější patřily například tresty v Persii, kde byl požadavek na trest smrti. U žen měl být ale trest aplikován až po čtvrtém opakování, jinak hrozilo „pouze“ sto ran bičem. V Kapsku byla jako trest uvedena ztráta hrdla. Ten však mohl být nahrazen i lehčím ponaučením dle uvážení.⁵³

Roku 1924 vznikl v Americe první organizace bojující za práva GL minority: *The Society for Human Rights*.

V padesátých letech se objevil pojem transsexualismus v medicínském diskursu. Cílem bylo odlišit transvestity od těch, kteří touží po operativní změně. V šedesátých letech 20. století se začal věnovat pojmu transsexualita sexuolog Josef Hynie.⁵⁴

4.4.1 „Nová morálka“ s příchodem nacismu

V období 20. století vedli v Německu gayové i lesby relativně odkrytý život v prostředí umělecké a intelektuální subkultury. S nástupem Adolfa Hitlera k moci započala jedna velká éra netolerance vůči alkoholikům, homosexuálům a lidem, kteří jakkoliv porušovali měšťanská morální pravidla, nazývaná jako „nová morálka“. Totalitní systémy byly charakteristické svou nesnášenlivostí vůči čemukoliv „odlišnému“. Adolf Hitler měl zájem na vymýcení homosexuality kastrací homosexuálů.

V roce 1933 započalo období zavírání veškerých gay klubů a dalších podniků. Vznikaly tzv. růžové seznamy - „Rosa Listen“. Růžová barva měla označovat homosexuály i v koncentračních táborech. Ti ostatní byli vydírání, mučeni, zmrzačeni anebo rovnou zabiti na základě § 175 *Říšského zákoníku* z roku 1871 o sodomii, který byl nacisty popraven, a definitivně zrušen až v roce 1994.⁵⁵

⁵³ FANEL, J. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000, s. 308. ISBN 80-7272-010-4.

⁵⁴ Pracovní skupina pro otázky sexuálních menšin ministryně pro lidská práva a národnostní menšiny. *Analýza situace lesbické, gay, bisexuální a transgender menšiny v ČR*. Praha: Úřad vlády ČR, 2007, s. 35. ISBN 978-80-87041-33-8.

⁵⁵ EPSTEIN, R. *Paragraf 175*. 2000. Informace dostupné z: <http://www.csfed.cz/film/40044-paragraf-175/>

Roku 1946 byla v Nizozemsku založena společnost *COC*, což je nejstarší a dosud existující organizace homosexuálů na světě.⁵⁶

Po skončení 2. světové války nastal obecný proces dekriminizace homosexuality, a to v mnoha zemích. V roce 1961 vznikla v Čechách jakási nová podoba zákona, který obsahoval jisté podmínky, za kterých byla homosexualita stále trestná. Podle § 244 nebyly pohlavní styky osob téhož pohlaví nad 18 let trestným činem, pokud k nim dojde dobrovolně, bez úplaty a pokud nebudí veřejné pohoršení. V případě porušení tohoto paragrafu mohlo dojít k trestu odnětí svobody na jeden až pět let pro staršího jedince.

4.4.2 Stonewallské nepokoje

28. června roku 1969 vtrhly policejní jednotky do klubu *Stonewall Inn v Greenwich Village* v New Yorku, v němž se scházely různé sexuální menšiny. Autor článku o *Stonewallských nepokojích* David Lorenc uvádí, že obdobné razie byly v 60. letech zcela běžnou záležitostí. Tento den se však vepsal do dějin, neboť se osazenstvo baru vzbouřilo. Po policistech házeli vzbouřenci mince jako symbol účelu, za kterým policie do barů vtrhávala. Následovaly několikadenní bitvy, do nichž se zapojilo přes 2 000 protestujících. „*Počet zraněných policistů a protestujících, rozbitých oken a zapálených odpadkových košů ale není tím nejdůležitějším účtem, který za sebou nepokoje nechaly. Přinesly něco mnohem hlubšího. Pozměnily poměr sil. Šokovaly nejen zasahující policisty, ale i celou americkou společnost s její homofobní represí.*“⁵⁷ Na základě tohoto zásahu jsou dodnes *Stonewallské nepokoje* (z originálu *The Stonewall Riots*) označovány za počátky moderních homosexuálních hnutí. V roce 1970 se šel první pochod v New Yorku, zvaný *Gay Pride*, který vznikl se záměrem uctít památku nepokojů z roku 1969. V roce 1971 se uskutečnil taktéž v Paříži, Londýně, Berlíně a také Stockholmu. V roce

⁵⁶ ČTK. *Před 20 lety vyšlo Dánsko vstříc gayům legálním partnerstvím.* [online]. © 2001–2014. [cit. 2015-01-14]. Dostupné z <http://www.004.cz/view.php?cisloclanku=2009092902-20let-registrovaneho-partnerstvi>

⁵⁷ LORENC, D. *Stonewallské nepokoje: noc, kdy gayové a lesbičky vytáhli do boje.* [online]. © 1999-2015. [cit. 2015-01-14]. Dostupné z: http://xman.idnes.cz/stonewallske-nepokoje-noc-kdy-gayove-a-lesbicky-vytahli-do-boje-ps9-/xman-styl.aspx?c=A110703_233547_xman-styl_fro

1978 byla poprvé oficiálně použita duhová vlajka - symbol hrdosti gay a lesbických společností.

Od poloviny 70. let je v České republice plně posvěceno oficiálními autoritami provádění operativních zákroků transsexuálů.⁵⁸

4.4.3 Rozmach viru HIV a onemocnění AIDS v 80. letech

5. června roku 1981 vyšel článek v časopisu, vydávaném *Centrem pro kontrolu nemocí* v americké Atlantě, s názvem *Pneumocystová pneumonie – Los Angeles*. Obsahoval zmínky o neznámé nemoci. Jednalo se o vzácný typ zápalu plic či další neobvyklé choroby, většinou u homosexuálně orientovaných mužů. Po otištění této “žhavé novinky” byl utvořen výzkumný tým, který se měl zaměřovat na nemoc, s cílem zjistit, zda se objevuje takových případů více. A skutečně, v této době již bylo uvedeno více míst v USA, kde byly hlášeny případy forem poruch imunitního systému, vztahující se k mužům s homosexuální orientací. Na základě varovného faktu vznikla medicínská jednotka, často pojmenovávaná jako *GRID (Gay-Related Immune Deficiency)* nebo zápal plic u homosexuálů. Hlavními symptomy nemoci byl již výše uvedený pneumocystový zápal plic, kvasinkové infekce a toxoplazmóza. Během téhož roku vzniklo pojmenování AIDS.⁵⁹

Počet nakažených touto nemocí začal prudce stoupat. Nejprve se projevovala jen u homosexuálních mužů, později však byly zaznamenány i případy u žen. Během roku 1981 emigrovalo mnoho občanů Haiti do USA. „*Přestože Haitané jakékoliv homosexuální praktiky popírali, dobře se vědělo, že ‘na Haiti se jezdí za levným sexem’.*“⁶⁰ Městy s největším výskytem AIDS v této době byly Kalifornie, Florida a New York. Během let se však začal přenášet do všech kontinentů. V roce 1988 se počet případů onemocnění v USA vystoupl na 55 167. V Evropě byly počty nemocných výrazně menší (Francie – 3 073, Itálie – 1 619, Velká Británie – 1 344), přesto velmi varovné. V ČSSR

⁵⁸ Pracovní skupina pro otázky sexuálních menšin ministryně pro lidská práva a národnostní menšiny. *Analýza situace lesbické, gay, bisexuální a transgender menšiny v ČR*. Praha: Úřad vlády ČR, 2007, s. 35. ISBN 978-80-87041-33-8.

⁵⁹ JEDLIČKA, J. *Počátky nemoci AIDS*. [online]. © 2011-2013 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://www.aids-hiv.cz/html/pocatky.html>

⁶⁰ Tamtéž.

bylo ke stejnému roku nahlášeno 10 nemocných. Všichni nemocní byli homosexuální muži.⁶¹

Z výše uvedených informací jasně vyplývá, že osmdesátá léta dvacátého století byla obdobím výrazného rozmachu zákeřné nemoci, která se nejčastěji projevovala právě u homosexuálů. Tento fakt se odrazil i ve vnímání komunity společností. Nastala tak doba intolerance, až nenávisti vůči homosexuálům, zejména díky strachu ze smrtelné nemoci. Atmosféru éry v rozmachu nemoci AIDS dokonale popisuje TV film *HBO Stejná srdce* (z originálu *The Normal Heart*) z roku 2014.⁶²

4.5 Postmoderní doba

První země, kde vyšel v platnost zákon o registrovaném partnerství, bylo Dánsko, které tak učinilo již 1. října roku 1989.⁶³ Ve stejné době Dánové povolili civilní sňatky gayů a leseb pod názvem „partnerská smlouva“. Tento zákon však vyšel v platnost o osm let později, a to díky luteránské církvi. Jedinou výhradou ovšem bylo, že tyto ceremoniály se nesměly konat v kostelech.⁶⁴

Roku 1990 vznikla v České republice další právní změna, a to zákon **175/1990 Sb.**, jenž obsahuje informace o homosexualitě, která byla tímto zákonem zrovnoprávněna s heterosexualitou.⁶⁵

4.5.1 SOHO V České republice

„Hnutí homosexuálů je logickým důsledkem moderního přesvědčení, že všechny touhy jsou přirozené, neměnné a zdravé.“⁶⁶

⁶¹ BRTNÍKOVÁ, M. et al. *SEX? AIDS!* 1. vyd. Praha: Horizont, 1989, s. 130. ISBN 80-7012-021-5.

⁶² MURPHY, R. *Stejná srdce*. 2014. Informace dostupné z: <http://www.csfd.cz/film/311019-stejna-srdce/>

⁶³ ČTK. *Výběr milníků z historie prosazování práv homosexuálů ve světě*. [online]. © 2003-2015. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/zahranicni/dansko-bylo-pred-25-lety-prvni-zemi-ktera-vysla-vstric-lgbt-komunita>

⁶⁴ Tamtéž.

⁶⁵ PROCHÁZKA, I. *Historie právních postojů k homosexualitě*. [online]. [cit. 2015-01-06]. Dostupné z: <http://www.ecn.cz/PRIVATE/logos/pravhist.htm>

⁶⁶ STAFFORD, T. *Sexuální chaos*. 1. vyd. Praha: Návrat domů, 1996, s. 104. ISBN 80-85495-54-6.

24. června 1990 bylo v Brně založeno *Sdružení organizací homosexuálních občanů v České republice* (dále jen *SOHO v ČR*). Vzniklo na základě konsenzu zástupců gay hnutí, která se snažila hájit zájmy gayů a leseb v České republice i na Slovensku. Mezi čtyři hlavní zakládající organizace patřily: *Společenská organizace svaz LAMBDA*, *politické Hnutí za rovnoprávnost homosexuálních občanů (HRHO)*, komerční *LEGA Pardubice* a celoslovenské hnutie *Ganymedes*.

SOHO v ČR svou náplní navazovalo, stejně jako jeho předchůdci, na organizaci *Wissenschaftlich-humanitäre Komitee*. Hlavním smyslem *SOHO v ČR* bylo zajistit bezpečné sociální postavení homosexuálně orientovaným lidem, a to především v České republice.⁶⁷

Hlavní cíle *SOHO v ČR*:⁶⁸

- zrušit zákony trestající homosexuální projevy mezi občany jednajícími ve vzájemné shodě a stanovit shodnou věkovou hranici pro homosexuální a heterosexuální aktivity,
- prosadit likvidaci speciálních policejních seznamů (tzv. růžových listů),
- dosáhnout vynětí homosexuality ze seznamu nemocí, přerušit jakékoli léčení či výzkumy směřující ke změně homosexuální orientace,
- vyloučit diskriminaci při výkonu profese z důvodu sexuální orientace,
- vytvořit poradenskou síť, schopnou pomoci řešit problematiku coming out (sebepřijetí) a prevence HIV/AIDS,
- uvést v život celorepublikový kulturně-společenský magazín,
- vyprovokovat českou ediční gay tvorbu,
- prosadit vysílání pravidelného pořadu ve veřejnoprávním sdělovacím prostředku,
- změnit myšlení a postoj veřejnosti k homosexualitě,
- snížit podíl šíření HIV/AIDS homosexuálním přenosem,
- zavést tradici velkých kulturních akcí prezentujících životní styl minority v bohatším spektru, než jak je jednostranně skrze sexualitu vnímán veřejností,
- nahradit výraz „homosexuál“ slovem „gay“, které přijímá už celý svět,
- prosadit uzákonění partnerských vztahů gayů a lesbiček - registrované partnerství,

⁶⁷ FANEL, J. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000, s. 455. ISBN 80-7272-010-4.

⁶⁸ HROMADA, J. *Gay iniciativa v ČR*. [online]. [cit. 2014-12-20]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=5>

- odstranit diskriminační opatření, které zakazuje "mužům, který mají sex s muži" darovat krev a prosadit antidiskriminační zákon, který je standardní právní normou v zemích EU.

Z výše uvedených informací jasně vyplývá, že *SOHO* jako první sdružení v ČR po roce 1989 naplno prosazovalo zrovnoprávnění gayů a leseb a také se snažilo pracovat ve prospěch GL komunity. Prosadilo nespočet nových zákonů a ustanovení, jako je vyjmutí homosexuality ze seznamu nemocí v ČR v roce 1993, od roku 1996 vznikaly festivaly gay filmů, dále také festival *Apriles* – mezinárodní setkání lesbiček. Slovo gay, které je v současnosti možno nalézt například v antropologickém slovníku či jiných slovnících, se stalo nepřímou náhradou výrazu homosexuál. Za jeden z největších úspěchů působení *SOHO* v ČR, respektive jejího „následovníka“ *Gay iniciativy*, je považováno přijetí zákona o registrovaném partnerství v ČR v roce 2006.

SOHO v ČR působilo od roku 1990-2001. S jeho vlivem a následným vydáváním měsíčníku *SOHO revue* je spjato jméno, které je v LGBT komunitě jedním z nejzmiňovanějších vůbec, proto je vhodné ho alespoň krátce uvést.

4.5.1.1 Jiří Hromada

Jiří Hromada se narodil 14. 6. 1958 v Chomutově a své dětství strávil v léčebně Košumberk kvůli onemocnění TBC kostí. V roce 1964 nastoupil na základní devítiletou školu v Jirkově u Chomutova. Rok mezi studiem strávil experimentálním studiem pro nadanou mládež při ZDŠ a Gymnáziu v Chomutově. V letech 1973-1977 pokračoval na Gymnáziu v Chomutově. Systém školského vzdělávání zakončil na Akademii múzických umění v Praze, kde se věnoval herectví na divadelní fakultě. Celých deset let působil Jiří Hromada v divadle E. F. Buriana jako herec. Hrál ve 2 000 představeních. Zde načerpal mnoho zkušeností a od roku 1986 učil herectví na Lidové škole umění v Praze 8.

Počátek jeho působení ve prospěch gay a lesbické komunity lze datovat k únoru 1990, kdy se stal spoluzakladatelem *Hnutí za rovnoprávnost homosexuálních občanů*, které bylo právě jedním ze stěžejních pro vznik *SOHO* v ČR, které sdružovalo více než 40 regionálních organizací. V roce 1991 se Jiří Hromada stal jeho prezidentem

až do konce působení organizace, které nastalo v roce 2000. Nástupnickou organizací se stala *Gay iniciativa v ČR (GI)*, působící v letech 2001-2006. Jiří Hromada byl jejím předsedou. V době působení v *SOHO* se věnoval vydávání měsíčníku *SOHO revue*, od roku 1998 pod názvem *Absolut SOHO revue*. Později se stal ředitelem nakladatelského domu *Orbis Praha*. Šéfredaktorem měsíčníku *Gayčko* byl v letech 1999-2000.

Mimo své působení ve prospěch GL komunity byl také šéfredaktorem měsíčníku *Parlament*. V roce 2007 byl šéfem týmu poradců ministryně vlády ČR Džamily Stehlíkové. V letech 2009-2010 byl také členem *Výboru pro sexuální menšiny* při Radě vlády ČR pro lidská práva.

Jiří Hromada účinkoval v televizních inscenacích a pořadech a také filmech, jako například film *Copak je to za vojáka* z roku 1987. V roce 2011 vystoupil v dokumentárním televizním filmu *13. komnata Jiřího Hromady*. Od roku 2011 až dodnes je prezidentem herecké asociace.⁶⁹ Působí jako herec na volné noze, a především jako dabér.

Mezi jeho žurnalistické úspěchy patří spoluautorství publikace z roku 1995 *Homosexualita, společnost a AIDS v ČR*, dále spoluautorství publikací *Společenská diskriminace lesbických žen, gay mužů a bisexuálů v ČR* z roku 2003 a *Analýza situace lesbické, gay, bisexuální a transgender menšiny v ČR* z roku 2007. Dále je to především vydání vlastní knihy s názvem *Jiří Hromada, prezident nebo buzerant* v loňském roce 2014. Až do současnosti vznikly desítky článků a rozhovorů v tisku i časopisech. Jiří Hromada vystoupil v diskusních a publicistických pořadech na obhajobu GL minority.

Mimo dalších cen, jako například *Cena Jihočeské Lambdy* za významné zásluhy pro GL hnutí a za pomoc sexuálním menšinám v ČR, čestná členství v GL organizacích za práci pro GL minoritu a za prosazení zákona o registrovaném partnerství, získal v roce 2010 cenu *Gay man 2010* za celoživotní přínos GL minoritě v ČR.⁷⁰

⁶⁹ HROMADA, J. *Životopis*. [online]. © 2015. [cit. 2014-12-20]. Dostupné z: <http://www.jirihromada.cz/zivotopis>

⁷⁰ Tamtéž.

4.5.2 Gay iniciativa v České republice

V roce 2000 došlo k obměně názvu sdružení z původního *SOHO* na *Gay iniciativu v ČR (GI)*. „Bylo jasné, že se *SOHO* vyčerpalo, znavilo a že i nové podmínky vzhledem k vývoji v zemi ho nutí změnit tvář.“⁷¹ *Gay iniciativa* navazovala na předešlé působení *SOHO* v ČR, profilovou oblastí se však stalo působení na veřejné mínění. Vydávání původního časopisu i se všemi jeho obměnami skončilo, veškeré informace související s komunitou LGBT dále vycházela v online verzi na stránkách *GI*.

Hlavním rozdílem mezi *SOHO* a *GI* byla přeměna ze sdružení organizací na sdružení fyzických osob. Dalším důvodem ke změně názvu bylo také slovo „homosexuálních“, obsaženo v názvu *SOHO*, jež zcela neodpovídalo moderní identifikaci a názvosloví. Od roku 2000 se *Gay iniciativa* zaměřovala pouze na elektronické informace na svých webových stránkách.⁷² Hlavním záměrem *GI* bylo oslovit významné osobnosti kulturního a politického života, které by dále prosazovaly zrovnoprávnění minoritní komunity LGBT. Vyvrcholením celé koncepce se měla stát divadelní skupina, která by hrála hry s gay tematikou. Kvalitních her, které se zaměřují na obdobné téma, existuje velmi mnoho, avšak v Čechách se v tomto období nehrály. Z toho důvodu si *GI* dala za cíl přenášet kvalitu po regionálních divadlech.

*„Pokusíme se stále prostřednictvím rozsáhlého poradenství pomoci každodennímu životu gayů a lesbiček, aby se oprostili od zbytečných problémů. Neustaneme, dokud politická vůle nepotvrdí demokracii v této zemi tím, že přijme zákon o registrovaném partnerství - symbol naší rovnoprávnosti.“*⁷³

Jak už bylo uvedeno výše, zákon o registrovaném partnerství vyšel v platnost v roce 2006. Od roku 2009 *Gay iniciativa* ukončila svou činnost. Jejich webové stránky je stále možné navštívit. Poskytují cenné informace ze života minoritní skupiny GL i veškeré její historie. Nabízí přehled o právu a politice, prevenci HIV/AIDS, nabízí k dispozici e-brožury. Poskytují také archiv dokumentů dvacetileté práce *GI* i *SOHO* v ČR.

⁷¹ HROMADA, J. *Gay iniciativa v ČR*. [online]. [cit. 2014-12-20]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=5>

⁷² Webové stránky www.gay.iniciativa.cz

⁷³ HROMADA, J. *Gay iniciativa v ČR*. [online]. [cit. 2014-12-20]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=5>

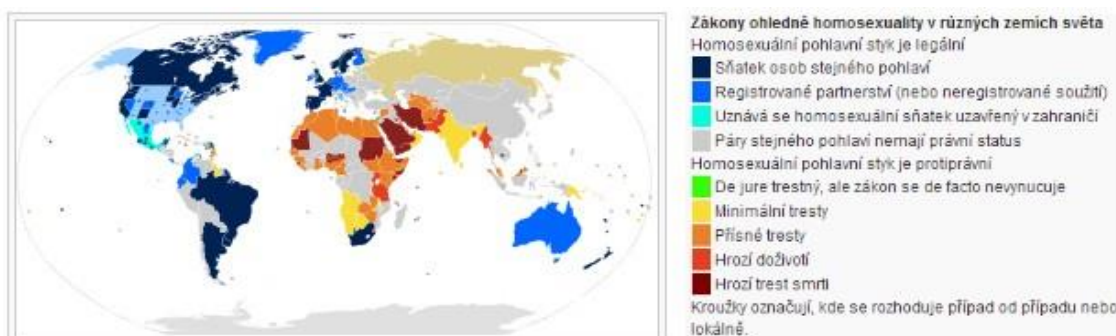
Autorka bude níže navazovat na kapitolu 4.5.

Roku 1993 odebrala světová zdravotnická organizace (WHO) homosexualitu ze seznamu poruch. *“V naprosté většině zemí je zřetelný posun veřejného mínění k větší toleranci. Je to nápadné zejména ve vztahu k homosexualitě, která byla ještě nedávno trestným činem a dnes je již vyřazena ze seznamu nemocí.”*⁷⁴ Roku 1995 byla homosexualita odebrána ze seznamu poruch také v Japonsku i Číně.

V roce 1998 vzniklo v České republice občanské sdružení *Transforum*, jež je sdružení hájící a reprezentující zájmy translidí, a to především v Praze.⁷⁵

V současné době tolerance vůči sexuálním menšinám „postoupila“, ale i přesto jsou země, ve kterých je stále trestným činem a naprosto nepřijatelná ve společenském měřítku. Obrázek níže vykresluje právní situaci osob stejného pohlaví na celém světě k roku 2013.

Obrázek č. 1: Homosexuální práva ve světě

Zdroj⁷⁶

Jak lze vysoudit z mapy výše, ve většině afrických zemí je stejnopohlavní styk nelegální. Z toho důvodu je dobré zmínit alespoň jednu zemi, ve které jsou práva ve prospěch homosexuálů a sexuálních menšin zastoupena ve větší míře. Například Jihoafrická republika povoluje i stejnopohlavní soužití, manželství, osvojení dítěte a zakazuje veškerou anti-gay diskriminaci.

⁷⁴ *Týdeník Květy*. Praha: ASTROSAT MEDIA s.r.o., 2014, č. 45. ISSN 0862-898-X. Citace sexuologa MUDr. Radima Uzla z odpovědi na otázku, zda je z pohledu sexuologa dobré zrušit trestní odpovědnost za incest mezi sourozenci., s. 16.

⁷⁵ Pracovní skupina pro otázky sexuálních menšin ministryně pro lidská práva a národnostní menšiny. *Analýza situace lesbické, gay, bisexuální a transgender menšiny v ČR*. Praha: Úřad vlády ČR, 2007, s. 17. ISBN 978-80-87041-33-8.

⁷⁶ ZUBOVÁ, A. *Práva homosexuálů ve světě*. [online]. [cit. 2014-12-20]. Dostupné z: <http://www.studentpoint.cz/366-zajimavosti/15886-prava-homosexualu-ve-svete/#.VMouumiG9UU>

V Severní a Jižní Americe je mnoho zemí, které homosexualitu netrestají a jsou vůči homosexualitě velmi liberální. Země Asie, ve kterých není trestný stejnopohlavní styk, jsou například Čína, Izrael, Japonsko, Jordánsko nebo Vietnam.

Poměrně zvláštní zákon platí v Austrálii, kde je legální jak stejnopohlavní styk, tak i soužití osob stejného pohlaví. Oženit nebo vdát se zde mohou transsexuálové, stejnopohlavní manželství však povoleno není. Ze států Oceánie je „liberálnější“ také Nový Zéland, který v roce 2013 povolil stejnopohlavní manželství i homoparentální osvojení.⁷⁷

Evropské země jsou vůči homosexualitě „otevřenější“ a netrestají stejnopohlavní styky. V existující *Amsterdamské smlouvě* pro členské státy EU z roku 1997 se objevuje právo přijmout vhodná opatření k boji proti diskriminaci vztahující se i k sexuální orientaci.⁷⁸ Zakazuje diskriminaci na základě pohlaví, rasy, etnického původu, náboženství, názorů, invalidity, věku a sexuální orientace.⁷⁹ Země, které zakazují veškerou anti-gay diskriminaci, jsou Albánie, Belgie, Kosovo, Nizozemsko, Portugalsko, Rumunsko, Španělsko a Švédsko.

Země, ve kterých si mohou partneři stejného pohlaví adoptovat a osvojit děti, jsou například Belgie, Estonsko, Dánsko, Finsko, Francie, Island, Lucembursko, Nizozemsko, Norsko, Spojené království, Španělsko a také Švédsko.⁸⁰ V Německu může homosexuální jednatel osvojit dítě samostatně anebo partner dítě druhého partnera, nikoliv však společně. V Rakousku lze adoptovat dítě partnera od roku 2013.⁸¹

V Rusku platí od roku 2013 zákon, který zakazuje propagovat netradiční vztahy mezi dětmi a mladistvými.⁸² Legislativa sice dekriminálníovala homosexuální aktivity mezi dospělými osobami již v roce 1993, v Rusku však LGBT komunita čelí netoleranci a diskriminaci většinovou společností. Zajímavým faktem je, že transsexuálové žijící

⁷⁷ *Zákony týkající se homosexuality*. [online]. 2015. [cit. 2015-01-28]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Z%C3%A1kony_t%C3%BDkaj%C3%ADc%C3%AD_se_homosexuality

⁷⁸ HIML, P. et al. „*Miluji tvory svého pohlaví*“. Praha: Argo, 2013, s. 467. ISBN 978-80-257-0876-7.

⁷⁹ *Společenská akceptace homosexuality v některých kulturách*. [online]. [cit. 2015-01-28]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=33>

⁸⁰ *Zákony týkající se homosexuality*. [online]. 2015. [cit. 2015-01-28]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Z%C3%A1kony_t%C3%BDkaj%C3%ADc%C3%AD_se_homosexuality

⁸¹ PEJCHAROVÁ GRÜNVALDOVÁ, V. *Homosexuálové a adopce v evropském kontextu*. [online]. 2010. [cit. 2015-01-28]. Dostupné z: http://invenio.nusl.cz/record/174893/files/nusl-174893_1.pdf

⁸² *Zákony týkající se homosexuality*. [online]. 2015. [cit. 2015-01-28]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Z%C3%A1kony_t%C3%BDkaj%C3%ADc%C3%AD_se_homosexuality

v Rusku mohou podstoupit změnu pohlaví v případě, že jsou k ní zdravotně způsobilí, již od roku 1997.⁸³

Z informací uvedených v této kapitole lze soudit, že se homosexualita (a homosexuální chování) vyskytovalo téměř ve všech kulturách napříč dějinami, přičemž ne všechny takové chování nebo orientaci schvalovaly. Homosexualita byla mnohdy odsuzována jako způsob chování, zaměřený proti přirozenému řádu.⁸⁴ „Citová homosexualita“ byla též chápána jako něco abnormálního.⁸⁵

⁸³ *LGBT práva v Rusku*. [online]. 2015. [cit. 2015-01-28]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/LGBT_pr%C3%A1va_v_Rusku

⁸⁴ ROTTER, H. *Sexualita a křesťanská morálka*. 1. vyd. Praha: Vyšehrad, 2003, s. 97. ISBN 80-7021-669-7.

⁸⁵ VAN DEN AARDWEG, G. J. M. *Terapie homosexuality. Rádce pro postižené a poradce*. 1. vyd. Praha: Hnutí pro život ČR, 2003, s. 59. ISBN 80-239-1403-0.

5 HOMOSEXUÁLNÍ TISK V ČR ZA PRVNÍ REPUBLIKY

Tim Stafford uvádí, že se občas objeví názor, který sám považuje za poměrně rozumný, a to, že moderní hnutí homosexuálů má svůj původ v klasickém dědictví Platóna a Aristotela.⁸⁶

Velkým vzorem pro vznik homosexuálních spolků, a s tím i přímo související vznik homosexuálního tisku, byly četné spolky působící v Německu. V Čechách se roku 1923 poprvé pokusil přenést německý model, který si již v Německu vydobyl postavení významných vlivných skupin, okruh osob kolem medika Františka Jelínka ve spolupráci s advokátem Františkem Čeřovským a sexuologem Ervinem Klausnerem, kteří byli významnými prvorepublikovými zastánci homosexuální menšiny. Jejich snaha o dosažení úřední registrace spolku, který měl za úkol sdružovat homosexuály a hájit jejich zájmy a práva, *Ministerstvo vnitra* odmítlo povolit.

5.1 Hlas sexuální menšiny

Po osmi letech se rozhodli František a Vojtěch Černí znovu zrealizovat pokus o vytvoření spolku. Tomu však pod záštitou těchto bratrů předcházela vznik časopisu, který byl v roce 1931 výstižně pojmenován jako *Hlas sexuální menšiny*, s podtitulem: *zájmy uznávané vědou a kulturními státy*⁸⁷. Vedle cílů časopisu bojovat za práva a uznání sexuálních menšin byla také snaha spojit homosexuály i bisexuály, a to za pomoci nepolitické organizace.⁸⁸

Hlavní program časopisu *Hlas sexuální menšiny*:⁸⁹

- bojovat za odstranění trestního zákona z roku 1852, konkrétně § 129⁹⁰,
- bojovat za zrovnoprávnění homosexuálně založených osob s heterosexuálními,

⁸⁶ STAFFORD, T. *Sexuální chaos*. 1. vyd. Praha: Návrat domů, 1996, s. 105. ISBN 80-85495-54-6.

⁸⁷ Viz příloha D.

⁸⁸ SEIDL, J. *Od žaláře k oltáři. Emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. Brno: Host, 2012, s. 163. ISBN 978-80-7294-585-6.

⁸⁹ ČERNÝ, F. In: SEIDL, J. *Od žaláře k oltáři. Emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. Brno: Host, 2012, s. 501. ISBN 978-80-7294-585-6.

⁹⁰ Viz kapitola 4.4.

- pracovat k navázání styku s vědeckými, pokrokovými korporacemi, se zákonodárnými institucemi za účelem odstranění předsudků,
- odstranit vyděračské činnosti,
- spojit všechny homosexuálně a bisexuálně založené osoby v jednu pevnou nepolitickou organizaci, která bude vedle účelu humánního, kulturního, hospodářského a sociálního zájmu bojovat za práva sexuálních menšin.

Časopis měl po celý rok 1931 rozsah 12 stran, s výjimkou vydávání německé přílohy, která tvořila 24 stran, ve formátu A4 a vycházel jako čtrnáctideník za 2 Kč.⁹¹ Zabýval se články s emancipační tematikou, jeho náplň tvořily též zábavné a beletristické texty. Od počátku byla v časopise věnována pozornost literatuře.⁹² Již v této době našla své uplatnění také inzertní rubrika s názvem *Malý oznamovatel*, jež byla zařazena v každém čísle. Cena jednoho inzerátu byla stanovena na 1 Kč/slovo. Obsah tvořili homosexuálové s cílem se seznámit. „*PŘÍTELE k společným vycházkám hledá 20letý student. Zn. „Okolí Olomouce 8 do Hlasu.“*⁹³

V prvním tištěném čísle časopisu byla výzva o sdělování názorů čtenářů o vzniklém periodiku i dalších tématech, která by měla souvislost. „*Prosíme čtenáře, aby nám sdělili své názory o našem listě a o všem, co je s naším programem v souvislosti. Každý názor a upřímný projev je vítán. Jen tak lze dostat reformu smýšlení do širší veřejnosti, bude-li podepřena poznatky a zkušenostmi nejširšího kruhu těch, kteří na ní mají zájem.*“⁹⁴ Z toho lze soudit, že se časopis, respektive spíše jeho realizátoři, snažili o interakci, vzájemnou vazbu se svými čtenáři.

Jan Seidl uvádí, že *Hlas sexuální menšiny* měl ambici být společenskou revue homosexuální subkultury, která má politický přesah.⁹⁵ Sehnat časopis bylo možné nejen díky předplatnému, nýbrž i na novinových stáncích a v knihkupectvích po Praze,

⁹¹ KAZBALOVÁ, K. *Obráz homosexuálního jedince v časopisu Hlas*. [online]. Praha, 2009. [cit. 2015-01-04]. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí kvalifikační práce: doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc.. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zpp/dtdownload/8800028436/?lang=cs>

⁹² LISHAUGEN, R. „*Skoro unikum v celé světové literatuře*“ *Představy hranického nakladatele Josefa Hladkého o homoerotické edici*. [online]. [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://historie.hranet.cz/nedavno/kn02/71.pdf>

⁹³ REDAKCE. *Malý oznamovatel*. *Hlas sexuální menšiny: zájmy uznávané vědou a kulturními státy*. 1931, ročník 1, číslo 2.

⁹⁴ REDAKCE. *Čtenáři, piště nám!* *Hlas sexuální menšiny: zájmy uznávané vědou a kulturními státy*. 1931, ročník 1., číslo 1., s. 5.

⁹⁵ SEIDL, J. *Od žaláře k oltáři. Emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. Brno: Host, 2012, s. 163. ISBN 978-80-7294-585-6.

ale i v dalších větších městech. Časopis byl tištěn v podniku Aloise Fišera, redakce sídlila v Ostrovní ulici v Praze.

Již po třech měsících bylo zřetelné, že na vydávání časopisu není dostatečné množství financí. Vznikl článek s názvem *Žalujeme....!*, kde se objevila stížnost na malý počet předplatitelů *Hlasu sexuální menšiny*, dokonce se sdělením, že jsou redakci házeny „klacky pod nohy“ přímo od některých homosexuálů. Zde Jan Seidl upozorňuje na Františka Jelínka, od kterého se časopis, soudě dle *Upozornění* z čísla 3, ve kterém redakce uvádí, že s p. Jelínkem nemá nic společného, a že nejedná jménem časopisu, úplně distancoval.⁹⁶

Od pátého čísla vycházel *Hlas sexuální menšiny* s dvojitým podtitulem, a to v češtině a němčině. Celkem pět z osmnácti příspěvků jednoho čísla bylo v německém jazyce. Především proto, že existovala vazba mezi českými aktivisty, kteří byli nakloněni k německým původcům hnutí za práva homosexuálů, jako byl například Magnus Hirschfeld, jehož jméno se v titulu objevovalo celkem často. Hlavním cílem těchto příloh a překladů bylo oslovit i zahraniční veřejnost. „*Redakce rozhodla se od 5. čísla počínajíc uveřejňovati též články svých německých přispívatelů v originále, aby se tím dostalo orgánu i našim německým spoluobčanům. Idea osvobození sexuálních menšin musí nám býti silnější než šovinismus.*“⁹⁷

Redaktorem německých textů byl v té době například Karle Giese, jenž byl nějaký čas partnerem Magnuse Hirschfelda. Do jedenáctého čísla se přílohy v němčině regulovaly, až zmizely úplně. Později se německá příloha vrátila, ale po dalších dvou číslech skončila.⁹⁸

Značný objem financí vynakládalo zasílání časopisu v uzavřené obálce, jež bylo zvoleno s ohledem na „choulostivý“ charakter periodika. Předplatitelé časopisu tedy odebírali buď tuto dražší verzi, anebo levnější v pásce pod novinovou sazbou, kde bylo však jasně vidět, jaký titul byl předplatiteli zasílán. Členové redakce zasílali *Hlas sexuální*

⁹⁶ SEIDL, J. *Od žaláře k oltáři. Emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. Brno: Host, 2012, s. 164. ISBN 978-80-7294-585-6.

⁹⁷ REDAKCE. *Hlas sexuální menšiny: zájmy uznávané vědou a kulturními státy*. 1931, ročník 1., číslo 3., s. 8.

⁹⁸ KAZBALOVÁ, K. *Obraz homosexuálního jedince v časopisu Hlas*. [online]. Praha, 2009. [cit. 2015-01-04]. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí kvalifikační práce: doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc.. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/dtdownload/8800028436/?lang=cs>

menšiny zcela zdarma politickým klubům, významným činitelům politického a kulturního života, dále také policejním orgánům a soudcovským organizacím.⁹⁹

Na podzim roku 1931 se redakce přesunula do Bělehradské ulice a vlastnictví přebral Vojtěch Černý. V časopisu se pravidelně objevovaly články, které se zaměřovaly na získávání nových předplatitelů. Objevovaly se také tučně vytištěná hesla na okrajích stránek či pro vyplnění volného místa uvnitř časopisu i ve zcela odlišných článcích a tématech. Hesla měla upoutat pozornost, jednalo se o jakési výzvy k odebrání časopisu. Nedostatek financí se jasně odrážel na jednotlivých vydáních. Tato situace se poněkud zlepšila koncem stejného roku, na základě půjčky jistého Stanislava Sucharda. Ten tak učinil s podmínkou, že bude v časopisu zaměstnán s určitou výší svého platu a podílem na čistém zisku.¹⁰⁰ Další finanční podporu ve výši 412 Kč poskytli účastníci schůze k založení homosexuální organizace, částku přes 1 000 Kč složily jednotlivé příspěvky, jež byly shromážděny na mikulášských zábavách.

Několik dalších čísel z následujícího roku 1932 neodráželo hrozící krach časopisu, jak tomu bylo v číslech předchozích.

1. dubna 1932 vyšlo sedmé a zároveň poslední číslo časopisu, který od roku 1932 pozměnil původní název na *Hlas. List sexuální menšiny*, jehož tištěná verze vycházela ve formátu A5 a počet stran byl rozšířen, jak avizovala redakce již v posledním čísle původního *Hlasu sexuální menšiny*. První číslo časopisu *Hlas. List sexuální menšiny* mělo 104 stran a bylo tištěno na obyčejném papíře, s rozdílem barevnosti titulní strany (zelená, oranžová, žlutá). Z výtisků 2. ročníku se dochovalo pouze jedno celé vydání.

Kvůli nepřízni z části homosexuální subkultury a také z finančních důvodů původní podoba časopisu zanikla. Zároveň však s oznámením zániku titulu vyzvala redakce k podpoře jeho „následovníka“.

Koncem listopadu 1932 byly hotovy stanovy spolku s názvem *Československá liga pro sexuální reformu (ČLSR)*. Tyto stanovy kladly důraz především na domáhání se sexuální reformy, a to zcela zákonnými cestami.

Dne 8. dubna 1932 *Ministerstvo vnitra* po několikaměsíčním řízení povolilo *ČLSR*. Liga měla být institucí humánní a vědeckou, a proto byli její pracovníci z odborných kruhů, například právníci, žurnalisté, spisovatelé atd. Jednalo se tedy o odborníky, kteří

⁹⁹ SEIDL, J. *Od žaláře k oltáři. Emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. Brno: Host, 2012, s. 165. ISBN 978-80-7294-585-6.

¹⁰⁰ Tamtéž, s. 167.

byli součástí ligy především kvůli znalostem a budoucímu přínosu pro instituci, nikoliv kvůli homosexualitě.¹⁰¹

Pro vznik periodika *Nový hlas* se rozhodla skupina pražských osobností, která nechtěla připustit konec existence časopisu pro homosexuální menšiny. Odkoupením inventáře redakce včetně registru čtenářů vznikl navazující časopis *Nový hlas*, jehož první číslo vyšlo 1. května 1932. Jedním ze zakladatelů nového periodika byl podnikatel a ředitel podniku *Batex*, v němž se setkávali homosexuálové a kde se konaly večírky „velkého formátu“¹⁰², Antonín Steimar, který však nebyl členem redakce, která se přesunula do Vršovic. Majitelem a vydavatelem byl od třetího čísla Josef Hladký. Tisk titulu měl nejprve na starosti původní vydavatel Alois Fišer, později se této úlohy ujala tiskárna Jaroslava Štefla. Obsah titulu *Nový hlas* tvořili Jiří Karásek ze Lvovic, František Čerovský a Eduard Weingart. Původní odpovědný redaktor *Hlasu sexuální menšiny* Vojtěch Černý, skončil.¹⁰³

1. listopadu 1932 se stal odpovědným vedoucím redakce Vladimír Vávra, jenž psal v oblasti kultury pro obě „proměny“ *Hlasu*. Když v sousedním Německu přestal vycházet historicky první časopis pro homosexuály na světě, pod záštitou Adolfa Branda, *Der Eigene* (v překladu „jediný“)¹⁰⁴, který vycházel již v letech 1896-1932 v Berlíně, Vladimír Vávra prezentoval *Nový hlas* jako jediný homosexuální časopis na světě.¹⁰⁵

Nový titul se ustálil na počtu 16 stran a vycházel již pouze jako měsíčník. Téměř tři roky vycházel *Nový hlas* bez velkých změn a jakýchkoliv problémů.

V roce 1934 však přestal být na další dva roky k dostání. Od 1. října 1936 až do května roku 1937 vydával *Nový hlas* opět Vojtěch Černý, jenž se nejprve snažil tvořit čtrnáctideník, později se z titulu stal opět měsíčník. Nicméně jeho snahy vydržely pouze necelý rok.

¹⁰¹ SEIDL, J. *Homosexuální spolky v občanské společnosti první republiky*. [online]. [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://dejinyasoucasnost.cz/archiv/2007/12/-kde-budeme-velkou-rodinou-/>

¹⁰² SEIDL, J. *Teplá Praha. Přívodce pro queer historii hlavního města 1380–2000*. Brno: Černé pole, 2014, s. 36. ISBN 978-80-260-6547-0.

¹⁰³ SEIDL, J. *Od žaláře k oltáři. Emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. Brno: Host, 2012, s. 168. ISBN 978-80-7294-585-6.

¹⁰⁴ *LGBT práva v Německu*. [online]. 2015. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/LGBT_pr%C3%A1va_v_N%C4%9Bmecku

¹⁰⁵ ŠAMAJOVÁ, S. *Perzekuce homosexuality ve 30. a 40. letech 20. století (případová studie)*. [online]. Praha, 2014. [cit. 2015-01-04]. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Jan Seidl. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zpp/download/130123205>

Poslední pokus o obnovu časopisu učinil opět František Jelínek v roce 1938. Vyšlo pouze jediné číslo s názvem *Hlas přírody*, jehož koncepce spočívala opět v měsíčním vydávání *Československou ligou pro sexuální reformu*.¹⁰⁶

5.2 Kamarád

V roce 1932 vznikl v Brně časopis *Kamarád*, s podtitulem: *Časopis věnovaný zájmům přátelství uznáním vědou a kulturními státy*, který byl soustředěn kolem malíře Štefana Leonarda Kostelníčka. Svou koncepcí se velmi podobal *Hlasu sexuální menšiny*. Cílem bylo vytvořit další periodikum, které se bude „opírat“ a posilovat snahy, ke kterým docházelo v Praze. První číslo vyšlo 28. května 1932 a jeho obsah i formální stránky, vyjímaje titulní stranu, kterou tvořil přímo Štefan Leonard Kostelníček, se výrazně shodovaly s časopisem *Nový hlas*. Témata, věnující se politickým, beletristickým, informačním a dalším obsahům, doprovázeny seznamovací rubrikou, měla obě periodika. Stejně tak měla svého přispěvatele, jímž byl Imrich Matyáš.

Zatímco časopis *Kamarád* se snažil výrazně podporovat a propagovat *Nový hlas*, ze strany druhého časopisu se tak nestalo.¹⁰⁷

Bohužel nebylo možné dohledat další informace o činnosti časopisu *Kamarád*, a proto nelze soudit, zda bylo jeho první vydání zároveň posledním. O časopisu *Kamarád* nejsou dochovány žádné další informace.

Časopis *Hlas* se všemi jeho proměnami a časopis *Kamarád* tvořily jediná dvě periodika vycházející ve 30. letech 20. století. Od jejich zániku uběhlo přes padesát let, než začala v České republice vycházet další periodika pro GL komunitu, jimiž byly nejprve časopis *Lambda*, a následně *SOHO revue*.

¹⁰⁶ KAZBALOVÁ, K. *Obraz homosexuálního jedince v časopisu Hlas*. [online]. Praha, 2009. [cit. 2015-01-04]. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí kvalifikační práce: doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc.. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/dtdownload/8800028436/?lang=cs>

¹⁰⁷ SEIDL, J. *Od žaláře k oltáři. Emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. Brno: Host, 2012, s. 182-183. ISBN 978-80-7294-585-6.

6 ČASOPISY ZAMĚŘENÉ NA LGBT KOMUNITU V ČR PO ROCE 1989

V roce 1989 vznikl časopis s názvem *Lambda*, který vydávalo pražské sdružení homosexuálů se stejným názvem. Časopis informačního charakteru, doplněný o příběhy, byl směřován především pro členy sdružení. Nejprve se jednalo o neprodejný materiál společenství pro *Sexuologický ústav*, který se stal posléze sdružením s právní subjektivitou, a to způsobilo zánik původního časopisu. Od jara 1990 začal časopis *Lambda* vycházet znovu, a to až do poloviny 90. let, tentokrát jako volně prodejně periodikum registrované u státní autority.¹⁰⁸

Mimo tento fakt neexistovalo od zániku časopisu *Hlas přírody* a *Kamarád*, soudě dle nenalezení žádných dostupných informací, další periodikum určené LGBT komunitě. Se vznikem *SOHO v ČR* však souvisí také vydávání magazínu *SOHO revue*, který se stal velmi známým periodikem své doby. Autorka v této kapitole uvede i další časopisy, které se zaměřují na gay a lesbickou komunitu po roce 1989, přičemž pojmy oddělí kvůli odlišnosti obsahu periodik.

6.1 Časopis SOHO revue

Mezi cíli *SOHO v ČR*¹⁰⁹ bylo mimo jiné i začít s vydáváním kulturně-společenského magazínu, což se, stejně jako realizace mnoha dalších cílů, podařilo. *SOHO v ČR* mohlo prostřednictvím nově vzniklého magazínu šířit své zájmy a především důležité informace ze života GL komunity do společnosti.

Díky spolupráci s vydavatelstvím *Orbis Praha* se podařilo začít vydávat kulturně-společenský magazín s názvem *SOHO revue: Kulturně společenský měsíčník (nejen pro 4 %)*, který jednoduše přejal název celého zastřešujícího sdružení.

¹⁰⁸ HIML, P. et al. „*Miluji tvory svého pohlaví*“. Praha: Argo, 2013, s. 489. ISBN 978-80-257-0876-7.

¹⁰⁹ Viz příloha E.

„Byl to okamžik nepopsatelného štěstí a hrdé radosti, když jsem v úterý 9. dubna 1991 mohl v Klubu novinářů představit zatím šestatřicetistránkový barevný kulturně společenský měsíčník (nejen pro 4 %) na tiskové konferenci.“¹¹⁰

První výtisk nového magazínu, který měl za úkol oslovovat GL komunitu a poskytovat jí informační servis, vyšel v dubnu roku 1991 na novinovém papíře, s barevnými titulky i doprovodnými obrázky a fotografiemi na formátu A4 a měl 32 stran. Titulní strana byla barevná, na křídovém papíře, na němž byla tištěna také poslední strana, většinou s fotografií přes celý formát. Již první výtisk obsahoval informace o módě, zprávy z domova i ze světa, přehledně rozdělené, dále informace o historii související s GL komunitou a také fejetony, „Právní poradnu“, jež pomáhala čtenářům řešit právní problematiku, a rubriku „Lékař radí“, ve které kladli většinou muži intimní otázky ohledně sexuality i životní situace nebo dalších problémech. V této době na ně reagoval MUDr. Ivo Procházka.¹¹¹

Na třetí straně prvního vydání byl zveřejněn článek s názvem *Proč SOHO revue?*, který se zmínil o základních informacích o nově vzniklém periodiku. V článku redakce zároveň uvádí důvod přejmenování časopisu, aby bylo patrné, že se jedná o kulturně-společenský měsíčník československých gayů a lesbiček. Dále také, že svaz *Lambda* má v úmyslu vydávat stejnojmenný informační bulletin. Rubriku „Lambda“ měly v této době také časopisy *Voják* a *Ty a já*. Jako důvod pro změnu vydavatelství z původní *Panoramy* na *Orbis* uvádí redakce nezdárné zajištění tiskárny původního vydavatelství, které však mělo plné pochopení pro obsahové zaměření časopisu.¹¹²

Dvojstrana byla věnovaná lesbickým ženám, v prvním čísle to byl článek Jiřího Fanela s názvem *Lesbická láska*.¹¹³

Původní náklad *SOHO revue* měl činit 15 000 výtisků. Později se ale ukázalo, že počet výtisků je příliš vysoký a financí na reklamní kampaň, která by magazínu pomohla, je nedostatek. Z toho důvodu narůstal v počátku prodej *SOHO revue* velmi pomalu.

¹¹⁰ HROMADA, J. *Deset let hnutí za rovnoprávnosti českých gayů a lesbiček*. [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:wUAgWBH9iXkJ:www.gay4you.estranky.cz/file/18/hromada-historie-gl-hnuti-v-cr.pdf+&cd=1&hl=en&ct=clnk&gl=cz>, s. 20.

¹¹¹ PROCHÁZKA, I. *Lékař radí*. *SOHO revue: Kulturně společenský měsíčník (nejen pro 4 %)*. 1991, ročník 1., číslo 9, s. 11. ISSN 0862-9528 (viz příloha D)

¹¹² Tamtéž.

¹¹³ FANEL, J. *Lesbická láska: Zrcadlový efekt*. *SOHO revue: Kulturně společenský měsíčník (nejen pro 4%)*. 1991, ročník 1., číslo 1., s. 12-13. ISSN 0862-9528.

SOHO revue se od počátku své činnosti věnovalo následujícím bodům:¹¹⁴

- zprávy ze světa GL komunity v ČR i ve světě, dění související s politikou,
- aktivity *SOHO* v ČR,
- informace o různých akcích konaných pro GL komunitu v ČR i na Slovensku,
- reportáže z GL akcí z celého světa (průvody, festivaly),
- právní a sexuologická poradna,
- zprávy ze showbyznysu (gay aféry),
- rozhovory se známými osobnostmi bez ohledu na jejich sexuální orientaci,
- módní tipy, tipy do divadla nebo kina, do domácnosti, pro cestování,
- informace o prevenci HIV/AIDS a dalších pohlavních onemocněních,
- seznamovací inzeráty,
- rubrika věnovaná ženám (většinou dvojstrana).

Prvních 16 čísel *SOHO revue* vydala první redakce od roku 1991-1992. Náklady na vydávání revue nekorespondovaly se skutečnou čteností magazínu. Zajímavostí je, že první redakci tvořili i heterosexuální redaktori, a to byl podle Jiřího Hromady možná ten důvod menší čtenosti, neboť časopis přesně nevystihl to pravé, co by se „chtělo“ číst.¹¹⁵ Dalším faktorem ovlivňujícím počáteční nízkou čtenost byla možná neznalost a obavy.¹¹⁶ Vydavatelství *Orbis* muselo zaplatit za náklady vysokou částku peněz. Jiří Hromada se snažil získat příspěvky z *Úřadu vlády*, *Ministerstva kultury* nebo z *Výboru dobré vůle Olgy Havlové*. Do května roku 1992 se nepodařilo získat žádný příspěvek. Tehdejší ředitel vydavatelství *Orbis* zastavil vydávání časopisu šestým, tedy červnovým číslem. Redakci opustila většina redaktorů, spolu s tehdejší šéfredaktorkou Alenou Plavcovou.

Zlom nastal, když se podařilo sehnat neoficiální jednorázový dar od majitelů diskotéky *Valdek*. Ředitel *Orbisu* odsouhlasil vydání sedmého čísla. Ještě než se další vydání dostalo do výroby, novým ředitelem *Orbisu* se stal Jakub Císař, který vyslechl

¹¹⁴ HIML, P. et al. „*Miluji tvory svého pohlaví*“. Praha: Argo, 2013, s. 491. ISBN 978-80-257-0876-7.

¹¹⁵ HROMADA, J. *Deset let hnutí za rovnoprávnosti českých gayů a lesbiček*. [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:wUAgWBH9iXkJ:www.gay4you.estranky.cz/file/18/hromada-historie-gl-hnuti-v-cr.pdf+&cd=1&hl=en&ct=clnk&gl=cz>, s. 27.

¹¹⁶ HIML, P. et al. „*Miluji tvory svého pohlaví*“. Praha: Argo, 2013, s. 489. ISBN 978-80-257-0876-7.

novou koncepcí a umožnil Jiřímu Hromadovi sestavit i novou redakci. Díky těmto faktorům se podařilo vydat nulté číslo nového *SOHO revue*.

Jakub Císař jmenoval Jiřího Hromadu novým šéfredaktorem a díky smlouvě s *Národním centrem podpory zdraví* získalo *SOHO revue* finanční obnos 20 000 Kčs za propagaci prevence HIV/AIDS. Neprodaná starší čísla magazínu byla volně dostupná na gay a lesbických akcích. Prodej obnoveného časopisu se pohyboval kolem 8 000 výtisků měsíčně. Velkou podporu také získal od hlavního hygienika ČR dopisem, kde uvádí, že *SOHO revue* považuje za časopis s vysokou etickou a estetickou úrovní. Podle něj vyplňuje informační vakuum nezakreslenou sondou do života homosexuální minority.¹¹⁷

Do konce roku se podařilo nové redakci vydat pouze nulté vydání nové podoby časopisu, následované rozpadem Československa. Spolu s ním se transformoval i Československý rozhlas, pod který v této době spadalo i vydavatelství *SOHO revue*, *Orbis*. Přes všechny tyto negativní faktory mohla redakce *SOHO revue* dále pracovat.

V roce 1994, tedy třetí rok své funkce ve společnosti, se stabilizovalo vydávání magazínu, který si získával své čtenáře i v zahraničí. Redakce *SOHO revue* se také usadila, nabízela možnost veřejných návštěv. Cena časopisu činila 27 Kč. Se stejnou cenou vydržela celých pět let. Květnové číslo magazínu pro GL minoritu neslo na titulní straně první fotografii hvězdy, a to herce a zpěváka Jiřího Korna, který poskytnul magazínu rozhovor.

V roce 1995 se podoba magazínu naprosto ustálila. Náklad činil 10 000 výtisků, jeho cena byla až do tohoto roku neměnná. *SOHO revue* nabízelo inzerci, ze které získávalo finance, a dále to bylo ministerstvo zdravotnictví, které finančně podporovalo „unikát na mediálním trhu,“ jak sám uvádí Jiří Hromada.¹¹⁸ 36 barevných stran na křídovém papíře a 12 stran příloh na zeleném kuléru v pátém čísle doplnila nová součást přílohy *SOHO revue*, a to *Petiční arch* na podporu přijetí zákona o registrovaném partnerství. Na základě tohoto počínu bylo získáno přes pět tisíc podpisů.

Na titulních stranách magazínu se objevovaly známé tváře z filmového světa. Velmi úspěšné bylo *Silvestrovské vydání* s „Takovou normální rodinkou“, kde se objevil Oldřich

¹¹⁷ HROMADA, J. *Deset let hnutí za rovnoprávnosti českých gayů a lesbiček*. [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:wUAgWBH9iXkJ:www.gay4you.estranky.cz/file/18/hromada-historie-gl-hnuti-v-cr.pdf+&cd=1&hl=en&ct=clnk&gl=cz>, s. 28.

¹¹⁸ Tamtéž.

Kaiser po boku Jiřího Lábuse. Všechna tato čísla obsahovala rozhovory s jednotlivými herci a známými osobnostmi. V desátém čísle se dokonce objevil Miloš Zeman, v tehdejší době předseda ČSSD.

Rok 1996 označuje Jiří Hromada za zlatý rok *SOHO* v ČR a *SOHO revue*.¹¹⁹ Na titulcích se objevovaly osobnosti jako Václav Havel, Hana Zagorová, Ilona Csáková. Vznikla nová rubrika s názvem *Bez růžových brýlí*, která odhalovala nemilosrdné pravdy o všem, co s komunitou souviselo.

Rok následující byl pro celé *SOHO* náročný. Vydavatelství *Orbis* bylo zrušeno, a s ním musela ukončit spolupráci i *SOHO revue*. Bylo také zásadně sníženo financování prevence HIV/AIDS. Po dohodě s Adolfem Chodorou a spojení s firmou *A&A Žižkov*, která v této době provozovala travesti show a další aktivity, vzniklo zcela nové zázemí pro časopis, který od této chvíle změnil svůj název na *SOHO ABSOLUT revue*, a to proto, že nový partner přinesl zároveň partnerství s *Absolut Vodka*.¹²⁰ Původní redakci opustilo několik redaktorů a bylo nutné najít zastoupení, aby časopis nepřišel o svou vydanou pozici a předplatitele. Po několikaměsíční spolupráci s obměnou redakce, bylo vydávání magazínu opět v ohrožení. Neshody s Adolfem Chodurem, které Jiří Hromada popisuje ve své publikaci, donutily ukončit jejich spolupráci. *Lázně A&A Žižkov* vydávaly magazín do května 1999.¹²¹ V tomto roce časopis s obměnou názvu *Absolut SOHO revue* zcela zanikl.

Ve stejnou dobu se objevila příležitost tisknout přílohu s názvem „SOHO informuje“ v magazínu *Gay kontakt* (dřívější *Princ kontakt*), vydávaný nakladatelstvím *Princ Press*, jenž se svou tvorbou zaměřovalo na inzertní a pornografické tituly. Čtenáři však postupně přecházeli k nově vzniklému *Gay kontaktu* a napomohli tak udržení časopisu.¹²²

V září, spolu s podpisem smlouvy s vydavatelstvím *Princ Press*, vznikl nový časopis *Gayčko*, zaměřující se na kulturně-společenské informace a inzerci z gay komunity. První číslo vyšlo 15. 9. 1999 pod vedením jeho šéfredaktora Jiřího Hromady. *Gayčko* vzniklo spojením slov „gay“ a „Česko“ a spojovalo dva časopisy *SOHO revue* a *Gay kontakt*.

¹¹⁹ HROMADA, J. *Deset let hnutí za rovnoprávnosti českých gayů a lesbiček*. [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:wUAgWBH9iXkJ:www.gay4you.estranky.cz/file/18/hromada-historie-gl-hnuti-v-cr.pdf+&cd=1&hl=en&ct=clnk&gl=cz>, s. 55.

¹²⁰ HIML, P. et al. „*Miluji tvory svého pohlaví*“. Praha: Argo, 2013, s. 492. ISBN 978-80-257-0876-7.

¹²¹ HROMADA, J. *Deset let hnutí za rovnoprávnosti českých gayů a lesbiček*. [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:wUAgWBH9iXkJ:www.gay4you.estranky.cz/file/18/hromada-historie-gl-hnuti-v-cr.pdf+&cd=1&hl=en&ct=clnk&gl=cz>, s. 67.

¹²² Tamtéž, s. 68.

Gayčko se i obsahově podobalo jeho dvěma předchůdcům. První část byla věnovaná obdobným informacím, které se objevovaly v *SOHO revue*, část druhá byla zaměřena na osobní či komerční erotickou inzerci, tištěnou na méně kvalitním žlutém papíře.

Nové formě časopisu se ale příliš nedařilo, prodejnost titulu se pohybovala kolem 5 000 výtisků. Na konci roku 2000 opustili redakci časopisu *Gayčko* redaktoři z původního *SOHO revue*. Časopis *Gayčko* vycházel do února 2001, poté se nakladatelství *Princ Press* věnovalo ještě sedm měsíců vydávání „následníka“ časopisu *Gayčko* s názvem *Náš svět*.

Většina organizací, věnující se gay a lesbické komunitě též vydávala svá periodika. V Brně vycházel *Občasník*, v Ostravě *Obšťastník*, v Praze vycházely *Lambda noviny*, v Mostě *Gayáček* a v Pardubicích *Gay Press*.

6.2 Éra erotických titulů pro gaye v ČR

90. léta se stala „průkopníkem“ vzniku erotických gay magazínů, které u nás doposud nevycházely. Nastal velký zlom v tvorbě obsahů pro gaye, které se začaly zaměřovat především na zábavu a pobavení čtenářů. Výrazně se zkrátil prostor pro informační servis, naopak do popředí se dostal obrazový materiál.

V roce 1991 začala *LEGA Pardubice* s vydáváním svého listu *GAY Press*, nabízející erotické fotografie se zprávami a obecnějšími články ze života GL minority. Tím „nastartovala“ další vývoj magazínů, které měly erotičtější podtext. V roce 1992 vznikl magazín *ALAN boy*, který představoval tvrdší variantu erotického obsahu, tedy výrazně explicitní fotografie i text. Roku 1994 začala vydávat Karlovarská společnost, jež se zabývala především oblastí pornografických videofilmů, dvouměsíčník s názvem *Fox Boy*, který vycházel až do roku 2005 jako podporující reklamní tiskovina.

V této době působilo v oblasti heterosexuálního erotického obsahu vydavatelství *PK62*, které začalo vydávat také časopis *Gay koktejl*, tzv. na zkoušku. Obsah tvořily povídky, skandály a společenská faux pas, anekdoty, křížovky, mimo jiné také články

ze života homosexuálních celebrit. Texty byly opět výrazným podílem doprovázeny erotickými fotografiemi nebo ilustračními obrázky.¹²³

Výše uvedené gay magazíny kombinovaly většinou osobní či komerční inzerci a prolínaly se s erotickými a často až pornografickými fotografiemi, obrázky a texty. V podkapitolách níže autorka uvádí další magazíny, které v této době vycházely a poněkud se svým výrazně erotickým obsahem lišily.

6.2.1 Princ

V roce 1993 vznikl gay sex magazín *Princ*¹²⁴. Tištěný časopis ze zahraniční produkce u nás vycházel 16 let, později dokonce rozšířen o nová specializovaná vydání *Princ Extra*, *Princ Story* nebo *Princ kontakt*. Doposud byl *Princ* časopisem, který se na trhu udržel nejdéle, a to do roku 2009, a patřil k jednomu z nejvíce erotických časopisů, vycházejících v České republice. Zdeněk Sloboda sám uvádí, že v něm byly často používány vulgární jazykové obraty, které popisují sex.¹²⁵ Zveřejňované fotografie byly pornografického rázu, neboť zobrazovaly genitálie a další velmi explicitní sexuální výjevy. *Princ* obsahoval i texty a příběhy, které byly ovšem v délce jen několika málo stran, někdy i půl stran, doprovázené „dokreslujícím“ obrazovým materiálem. V některých číslech se objevily různé návody na sexuální praktiky. Na titulních stranách se objevovaly polonazi i nazí muži, nikoliv však zobrazování tolik explicitně, jako na vnitřních stranách.¹²⁶

Nejprve vycházelo několik čísel na malém A5 formátu, na křídovém papíře, v kombinaci barevného i černobílého tisku. Od června roku 1996 vycházel *Princ* již na formátu A4. Předplatné časopisu bylo 59 Kč, *Princ extra* stál 49 Kč a *Princ kontakt* 17 Kč. V současné době je možné časopis dohledat v archivech či klasických trafikách, kde jsou stále dostupná některá jeho vydání za 99 Kč.

Jak už bylo uvedeno v textu o *SOHO revue*, časopis *Princ kontakt* se spojil se *SOHO revue* a následně vycházel pod názvem *Gay kontakt* (později, roku 1999, jen *Kontakt*).

¹²³ HIML, P. et al. „*Miluji tvory svého pohlaví*“. Praha: Argo, 2013, s. 498-505. ISBN 978-80-257-0876-7.

¹²⁴ Viz příloha G.

¹²⁵ HIML, P. et al. „*Miluji tvory svého pohlaví*“. Praha: Argo, 2013, s. 503. ISBN 978-80-257-0876-7.

¹²⁶ *Princ: gay sex magazín*. Praha: Princ Press, 1993-2009. ISSN 1212-1878.

Do roku 2009 vycházel časopis v různých proměnách, které se týkaly jak názvu, tak obsahu i změn ve vydavatelství. Od roku 2010 bylo možné číst magazín v elektronické podobě ve statickém PDF formátu.¹²⁷

6.2.2 MAXXX a Adam

V roce 1996 vycházel měsíčník *Amigo*, pod vydavatelstvím *Amigo International*, jež později, v roce 2000, začalo vydávat dvouměsíčník *MAXXX*, kterému do té doby předcházelo jen několik čísel časopisu *Miky – gay erotický svět*. Zde je možné zdůraznit hlavní rozdíl mezi těmito tituly. Obsah *Amigo* se věnoval především inzerci a erotice. Naproti tomu *MAXXX* byl pornografický. Tento fakt byl zjevný opět díky doprovodným fotografiím. V obou časopisech se bylo možné informovat o dění v komunitě gayů formou krátkých zpráv. Zánik titulů byl v roce 2007.

Měsíčník *Adam* (1994-1995) se od svých „předchůdců“ lišil. Prvním rozdílem bylo, že vycházel v zahraniční licenci. Věnoval se též zajímavostem ze společnosti, obsahoval různé tipy a rady, dále erotické příběhy, inzerci, ale především byl prvním periodikem, ve kterém bylo možné si vyzkoušet testy osobnosti. Dá se říci, že ty jsou jakýmsi předchůdcem v obsahu lifestyleových časopisů, které začaly vznikat o několik let později. Mimo to byl nazýván erotickým a zábavním měsíčníkem.¹²⁸

6.3 Lesbické tituly

Komunita leseb tvoří specifickou skupinu, kterou v jisté míře zajímají poněkud odlišná témata než gaye, a tudíž pro ni začaly vznikat i rozdílné mediální obsahy. Tyto dvě odlišné komunity bývají často uváděny společně, a to především kvůli sdílené historii, vývoji a zkušenosti s diskriminací či pocitem jinakosti, dále také kvůli společným politickým zájmům nebo existenci některých institucí či aktivit, které často zastřešují celou LGBT komunitu.

¹²⁷ HIML, P. et al. „*Miluji tvory svého pohlaví*“. Praha: Argo, 2013, s. 503. ISBN 978-80-257-0876-7.

¹²⁸ HIML, P. et al. „*Miluji tvory svého pohlaví*“. Praha: Argo, 2013, s. 503. ISBN 978-80-257-0876-7.

Jako společné pojítka gayů a leseb lze považovat přitažlivost ke stejnému pohlaví, které je v prvním případě muž a ve druhém žena. Tento fakt je hlavním rozdílem mezi obsahem tvořeným pro lesby, tedy že se zajímá o odlišné pohlaví.

Již *SOHO revue* věnovalo některé ze svých stránek lesbické tematice. V devadesátých letech však začaly vznikat časopisy zaměřené výhradně na lesby, které poskytovaly prostor pro informace o všem dění z lesbického života.

Periodika určená lesbám se velmi odlišovala od titulů pro gaye. Hlavním rozdílem mezi lesbickými časopisy a časopisy věnovanými gayům, byl obsah erotického charakteru, který nebyl v lesbických magazínech téměř zastoupen. Pokud se objevil erotický obsah, jen výjimečně, byl spíše umělecky vyjádřen. Pornograficky, jak tomu bylo u většiny časopisů pro gaye, nikoliv.

Po nahlédnutí do některých časopisů lze soudit, že obsah pro lesby se věnoval především beletrii, poezii a uměleckým směrům. Namísto některých fotografií využívaly lesbické časopisy doplňující ilustrace. Výrazná byla i „hravost“ časopisů, jež se projevovala různými anketami, soutěžemi a možnostmi zveřejňovat vlastní texty či básně. I v lesbických časopisech se občasně objevovala témata o gayích, obsahující stručné informace nebo například rozhovory.

6.3.1 Promluv

V roce 1992 vznikl pod záštitou *L-klubu Lambda Praha* první (zprvu) občasník pro lesbičky s názvem *Promluv*¹²⁹. Jak už lze odvodit z pojmenování titulu, cílem bylo umožnit, nejen lesbám, promluvit. Podle Jiřího Hromady se vyprofiloval do prezentace intelektuálního a feministického pohledu na život leseb.¹³⁰ Zároveň měl být nově vzniklý časopis, jenž svým názvem navazoval na básnickou sbírku pražského klubu *Lambda*, která vyšla v roce 1992, doplňkem dvoustrany v *SOHO revue*, věnované lesbičkám.

První vydání lesbického magazínu *Promluv* vyšlo v dubnu 1993. Obsahoval například seznamy adres ženských skupin ČR, mnoho čtenářských příspěvků, především poezie, které byly také v rámci soutěží. Názvy článků byly náhodně zobrazovány

¹²⁹ Viz příloha F.

¹³⁰ HROMADA, J. 1993 / TŘETÍ ROK SOHO v ČR. *Promluv*. [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=270>

na stránkách, například vlevo kolmo přes celou stránku. Rozsah byl 15-30 stran ve formátu menším než A4 (časopis byl užší), nikoliv formát A5.

V této době vycházel nepravidelně, od června téhož roku už ale jako měsíčník, jehož náklad činil 500 výtisků v černobílém provedení. Každé číslo magazínu se zaměřovalo na určité téma. Prvním takovým tématem byl coming out. Již s druhým výtiskem časopisu se podařilo získat grant od *Ministerstva zdravotnictví ČR* v rámci projektu *Snížení spotřeby tabákových výrobků, alkoholu a ostatních drog v lesbické komunitě*. Díky této skutečnosti se začal časopis *Promluv* distribuovat zdarma na místech, kde se vyskytovaly lesby, ale také v sexuologických a manželských poradnách a došlo k výraznému zvýšení kvality časopisu. Od šestého čísla vycházel barevně, s lesklou obálkou.¹³¹

Hlavními tématy časopisu *Promluv* byly:

- rozhovory,
- aktuální akce a kulturní tipy, pozvánky,
- výrazná témata jako je coming out, registrované partnerství nebo adopce,
- ankety, recenze, soutěže,
- povídky.

Zajímavostí je, že na stránkách časopisu pro lesby se pravidelně objevovala také témata směřovaná spíše gayům, ale nezastoupená v magazínech pro ně. Mezi ně patřilo například téma rodina a rodičovství. Ve třetím ročníku z roku 1995 se objevil rozhovor s gay párem.

Redakce *Promluv* se kryla se sdružením *Promluv*, a proto pořádala i různé kulturní akce pro lesby. V prvním čísle ročníku 1995 se objevila pozvánka na událost s názvem *Apriles*. „*V rámci kulturního víkendu budou probíhat literární a hudební setkání a prezentace, divadelní dílna, seminář o životě lesbických žen v Japonsku, horolezecká příprava pro začátečnice, možná i trochu pohybu při fotbale. Na sobotu je připravena diskotéka v jednom pražském gay baru.*“¹³²

Časopis *Promluv* prošel obměnou a postupem času se z něj stalo spíše periodikum tvořící především povídkovou tvorbu, kresby nebo recenze. V roce 1994 časopis přebralo nově vzniklé lesbicko-feministické sdružení *Promluv*, které se též odštěpilo

¹³¹ HIML, P. et al. „*Miluji tvory svého pohlaví*“. Praha: Argo, 2013, s. 495. ISBN 978-80-257-0876-7.

¹³² REDAKCE. *Aprílový kulturní víkend*. Ročník 3., číslo 1. 1995, s. 1. ISSN 1210-9584.

od *Lambdy*.¹³³ Nově vydávaný časopis se zaměřil více na všeobecné problémy a život žen, které však nejsou jen lesby, nýbrž i pro ženy, které se také zajímají o podobná témata. První vydání pod novým vedením se věnovalo feminismu. Otázkou, zda lesby potřebují feminismus, se v něm zabývala feministka Eva Hauserová.¹³⁴

V roce 1998 se časopis z finančních a personálních důvodů spojil s časopisem *Alia* a přejal původní název *Promluv*. Společně, za tvorby 4 redaktorek (Zdeněk Sloboda uvádí, že každý z časopisů tvořily v zásadě vždy pouze dvě redaktorky)¹³⁵, působil časopis ještě následující rok 1999. V tomtéž roce však pro „nepřekročitelné názorové rozdíly“ redakcí *Promluv* zanikl.

6.3.2 *Alia* a *Incognito*?

Lesbický magazín *Alia* vycházel jako čtvrtletník od roku 1996. Jednalo se též o časopis pražského lesbického sdružení *Lambda*. Na rozdíl od *Promluv* byla *Alia* především informační. Obsahovala také právní poradnu, aktuality a výzkumy, prozaickou tvorbu, která byla doprovázená ženskými akty, které měly většinou, stejně jako u ostatních vydávaných magazínů v historii a následně i v budoucnosti, umělecké zaměření, nikoliv erotické, či dokonce pornografické, za což lze označit některé magazíny pro gaye, vycházející kolem 90. let.

Velmi podobný obsah tvořil také časopis *Incognito*?. Jednalo se o informační cyklostylovaný časopis pro lesbické ženy a jejich přátele, jenž vyšel poprvé v roce 1999. Periodikum mělo dávat prostor úvahám, komentářům, článkům, reportážím, povídkám, poezii, ilustračním fotografiím s „lechtivými“, nikoli erotickými motivy. Obsahoval také rady, vzkazy, návody a recepty, křížovky i vtipy. Vyšlo pouhých osm čísel.

¹³³ HIML, P. et al. „*Miluji tvory svého pohlaví*“. Praha: Argo, 2013, s. 495. ISBN 978-80-257-0876-7.

¹³⁴ *Promluv: Kulturně informační měsíčník nejen pro lesbické ženy*. Praha: PROMLUV, 1993 – 1999. ISSN 1210-9584.

¹³⁵ HIML, P. et al. „*Miluji tvory svého pohlaví*“. Praha: Argo, 2013, s. 496. ISBN 978-80-257-0876-7.

7 SOUČASNÉ ONLINE MAGAZÍNY ZAMĚŘENÉ NA LGBT KOMUNITU V ČR

7.1 Současné trendy v žurnalistice

Přelom 20. - 21. století znamenal velký pokrok technologií, a to především v rozvoji a užívání internetu. V roce 1995 se na internetu objevila první česká média, mimo jiné i týdeník *Mladý svět*, který v té době začal tvořit internetové stránky, jejichž prostřednictvím zveřejňoval své články. Postupně docházelo ke vzniku elektronických podob časopisů, které využívaly internet především k tomu, aby doplňovaly stávající tištěná periodika.¹³⁶

V současné době existuje velké množství magazínů, které jsou dostupné online. Na základě toho lze hovořit o jakési nové podobě žurnalistiky, která s sebou přináší i zcela nové trendy a možnosti.

Online žurnalistika se stává rychlejší a aktuálnější právě díky moderním technologiím, které zároveň umožňují propojovat zpravodajské i další články a obsahy s videem či zvukovou nahrávkou. Vzhledem k velkému rozmachu užívání mobilních telefonů a v současné době také tabletů apod. dochází k naprostému propojování veškerých obsahů, které lze uveřejnit na jednom místě. Toto propojování souvisí také se samotnou prací novinářů, kteří užívají veškeré nové technologie a tím se zrychluje i jejich přístup k informacím.¹³⁷ Jako přínos online žurnalistiky bývá často chápána interakce se čtenáři, kteří mají možnost o tématech otevřeně diskutovat, a to přímo u konkrétních článků, na sociálních sítích, kterými je zároveň šíří dál, nebo spoluvytvářet konkrétní obsahy.

Dalším faktem je, že u některých titulů dochází ke zkracování a zestručňování jednotlivých obsahů, přičemž je kladen důraz na výstižnost, tedy v co nejkratším textu uvést nejdůležitější informace. Dále dochází k propojování informací a zábavy, tedy poskytnutí například zpravodajské informace zábavnou formou, což bývá označováno pojmem „infotainment“.

¹³⁶ JIRÁK, J. et al. *10 let v českých médiích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005, s. 26-28. ISBN 80-7178-925-9.

¹³⁷ RUß-MOHL, S. *Žurnalistika. Komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005, s. 27-43. ISBN 80-247-0158-8.

Specifickým a často diskutovaným trendem postmoderní doby je bulvarizace médií. Samostatný pojem „bulvární“ je obecným významem označujícím cosi nízké úrovně, nehodnotného, senzacechtivého.¹³⁸ Jeho vznik lze datovat již k úplnému počátku tisku, kdy se produkovaly zábavné letáky, s prvky senzace a nadsázky, pro něž byla typická především povrchnost, zjednodušování a zavádějící titulky.¹³⁹ Nejinak je tomu i dnes, kdy bulvární témata pomyslně „vytlačují“ ta serióznější.

Josef Musil ve své publikaci uvádí, že hranice mezi bulvárem a přijatelnou informací či zábavou je v jisté míře věcí individuálního vkusu. „*Za nejtypičtější náměty bulvárních magazínů se právem pokládají senzace ze světa celebrit.*“¹⁴⁰ Bulvární články jsou pravidelně doprovázeny velkým množstvím fotografií či jiného obrazového materiálu, jejichž cílem často je počáteční vjem senzace ještě prohloubit. U bulvárních témat je kladen důraz především na titulek, díky kterému čtenář článek „otevře“. Zkracování textů se váže především k takovýmto obsahům. Tím, že se současná média často věnují bulvárním článkům, dochází k vytěsňování méně „přitažlivých“, ale důležitých témat.

Online verze magazínů jsou většinou nezaplatněny (pokud nezahrnujeme poplatek za připojení k internetu nebo zpoplatněnou elektronickou verzi časopisu v pdf, či jeho digitální verzi pro Iphone/Ipad). Náklady na internetovou redakci jsou nižší, než náklady na redakci, vydávající tištěné tituly, stejně tak cena reklamních ploch.¹⁴¹

V současné době existuje mnoho tištěných titulů, které mají zároveň své online verze. Mezi ně patří především zpravodajské servery původních tištěných médií, které tak prohlubují možnosti informovanosti svých čtenářů i tímto novým kanálem.

Z výsledků průzkumů agentury *Median* a *STEM/Mark*, uveřejněných také na webových stránkách *Mediáře*, vyplývá, že velkou dominantou stále zůstávají tištěné verze časopisů.¹⁴²

¹³⁸ *Bulvární*. [online]. © 2005-2015. [cit. 2015-02-06]. Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/bulvarni>

¹³⁹ VERNER, P. *Historie mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: Ujak, 2013, s. 14. ISBN 978-80-7452-027-3.

¹⁴⁰ MUSIL, J. *Sociální a mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: Ujak, 2010, s. 180. ISBN 978-80-7452-002-0.

¹⁴¹ *Výhody online inzerce*. [online]. © 2014. [cit. 2015-02-06]. Dostupné z: <http://www.oxymedia.cz/vyhody-online-inzerce/>

¹⁴² AUST, O. „*Deníky a časopisy online jsou pro Čechy cenově výhodnější, jen pokud jsou zdarma*“. [online]. © 2011-2014. [cit. 2015-02-06]. Dostupné z: <http://www.mediar.cz/deniky-a-casopisy-online-jsou-pro-cechy-cenove-vyhodnejsi-jen-pokud-jsou-zdarma/>

LGBT komunitě se v České republice věnuje především internetová žurnalistika, kterou výrazně vystihují trendy uvedené výše. Existují zde desítky online magazínů, přičemž některé z nich jsou směřovány pouze gayům, lesbám či transgender lidem, nebo se jejich obsah zaměřuje alespoň částečně na všechny sexuální menšiny. Z toho důvodu nebude autorka rozdělovat periodika na gay, lesbické nebo transgender. Ačkoliv se obsahová podoba titulů liší, mnoho magazínů věnuje pozornost částečně i dalším sexuálním menšinám. U některých z nich se nepodařilo dohledat, zda je jejich zaměření striktně definované pro gaye či LGBT komunitu.

Vzhledem k nedostatečným informacím o čtenosti některých magazínů, využije autorka sociální síť Facebook, na které jsou dostupné počty fanoušků jednotlivých titulů.

7.1.1 LUI

Magazín *LUI*¹⁴³ je lifestylový magazín, zabývající se tématy jako je móda a styl, cestování, dobré jídlo, zdravý životní styl, nové trendy a produkty na trhu, kulturní novinky, zpravodajství a další aspekty života gay komunity.

Jeho cílovou skupinu tvoří především muži ve věku 18-45 let. Z rozhovoru se šéfredaktorem magazínu vyplývá, že není přímo definováno jeho zaměření, přesto však společnost „obecně ví“, že se jedná o magazín pro gaye.¹⁴⁴ Šéfredaktorem původního tištěného časopisu i jeho současné online verze je Jakub Starý.

Magazín vznikl v září roku 2009. Do roku 2010 vycházel pouze v malém formátu a byl k dispozici zdarma po Praze a v gay klubech a na různých akcích pro LGBT komunitu. Další rok vycházela verze magazínu *LUI*¹⁴⁵ na formát A4, již zpoplatněna. Spolu s ní existovala v této době online verze, a dokonce i verze pro Iphone a Ipad, což bylo v České republice naprostou novinkou. V roce 2013 došlo k úplnému „stažení“ tištěné verze a *LUI* stal pouze online magazínem, poskytujícím i 10 článků denně. Jeho zastoupení na sociální síti má téměř 8 000 fanoušků.¹⁴⁶

¹⁴³ *LUI magazín*. [online]. © 2012. [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://www.lui-magazine.cz/>

¹⁴⁴ Viz příloha A.

¹⁴⁵ Viz příloha H.

¹⁴⁶ *Facebook*. [online]. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: www.facebook.com/luimagazincz?fref=ts

Obsah magazínu *LUI* je od počátku jeho vzniku téměř neměnný. Jako první časopis pro LGBT komunitu v České republice se zabývá především oblastí stylu:

- rozhovory se známými osobnostmi (nedefinovány sexuální orientací),
- tipy na kulturní akce, reportáže z akcí LGBT komunity,
- zábavné publicistické články,
- coming out známých i neznámých osobností,
- komerční inzerce, která se zaměřuje na témata jako je móda, parfémy, bary, restaurace a další,
- společenské zpravodajství z ČR i ze světa,
- tipy, rady a techniky.

Obsah uvedený výše se věnuje především tématům, která jsou atraktivní pro gaye. Po pečlivém sledování a studování jednotlivých témat je nutné zmínit, že se v magazínu objevují i témata a zpravodajství z oblasti transgender lidí, bisexuálů i leseb. Mezi ty patří například články s osobními zkušenostmi lidí, kteří prošli změnou pohlaví. Jakub Starý však uvedl, že tato témata směřovaná mimo gay komunitu, nejsou obecně příliš čtená. Dále také zmínil, že web *LUI* čte asi 42 % žen, což je velmi zajímavý fakt, nelze z něj však vysoudit, zda se jedná o lesby či heterosexuální čtenářky.

Mezi nejčtenější obsah patří především bulvární témata. „*Píšeme-li o konkrétních osobách, což může znamenat, že se na veřejnosti svlékly nebo se spekuluje o jejich orientaci, či podvádí přítele, takovýto typ titulků tvořil a tvoří nejčtenější obsah.*“¹⁴⁷

Záměrem šéfredaktora Jakuba Starého je od března roku 2015 vydávat opět magazín *LUI* v tištěné podobě. Hlavním rozdílem mezi původní tištěnou verzí a nově vzniklou verzí bude obsahová stránka titulu. „*Pokusíme se co nejvíce ubrat od „plytkých“, sexuálních a povrchních témat a směřovat k profesionálnější žurnalistice, která bude vždy důkladně ověřená.*“¹⁴⁸ Další změnou, kterou by měl nový „první“ výtisk *LUI* přinést, je cílení na muže starší třiceti let.

„*Nový koncept se také bude vyznačovat tím, že se budeme snažit o společenský přesah. To znamená, že se pokusíme působit nejen po Praze, kde je přeci jen nahlíženo na sexuální menšiny s větší tolerancí než na menších městech republiky, a nejen uvnitř*

¹⁴⁷ Viz příloha A.

¹⁴⁸ Tamtéž.

komunity, nýbrž i navenek.“¹⁴⁹ Mělo by se tak stát díky realizaci besed a veřejných debat na téma menšin, které budou dostupné online. Hlavním cílem tohoto projektu je poukázat, že se LUI snaží o změnu. „Poukázat, že existuje lifestylový magazín, jehož smyslem ale není jen bavit a informovat, ale zároveň i šířit osvětu a být tzv. liberálním, svítícím majákem společnosti, který se snaží hájit zájmy menšin, nejen LGBT komunity.“¹⁵⁰

7.1.2 Fresh gay magazín

*Fresh gay magazín*¹⁵¹ je lifestylovým online magazínem pro gaye se zaměřením na témata jako je showbyznys, kulturní akce a aktuální zprávy, který navíc obsahuje gay „Průvodce Prahou“. Tato rubrika zahrnuje bary, restaurace, kluby, hotely, obchody a tzv. „Sex zone“, kde je možné nalézt adresy a údaje o dalších klubech, jako je například gay sex fetish klub *Alcatraz*, nebo kontakty a otevírací dobu gay saun. Průvodce je tedy jakýmsi pomocníkem v orientaci Prahou, se zaměřením na gaye.

Magazín obsahuje aktuální informace nejen z gay světa, ale jeho prostřednictvím je možné se dozvědět i novinky ze života transsexuálů, o zákonech týkajících se LGBT komunity a mnoha informacích. Oblast lifestylu obsahuje zprávy o dění z běžného života, přičemž obsahuje i články o heterosexuálních osobnostech. V rubrice „Cestování!“ se lze informovat o nejnovějších tipech, kam vyrazit na výlet či dovolenou, nabízející různé možnosti od horských až po letní lokace, dokonce i s přibližnou cenou letenek a předběžného počasí. Na svém profilu na sociální síti má *Fresh gay magazín* přes 700 fanoušků.¹⁵²

7.1.3 Boyler

Magazín *Boyler*¹⁵³ s podtitulem: *Nejteplejší místo v síti*, poskytuje informační a zábavní servis LGBT komunitě od 17. listopadu roku 2013, kdy se jeho vydávání

¹⁴⁹ Viz příloha A.

¹⁵⁰ Tamtéž.

¹⁵¹ *Fresh gay mag.* [online]. © 2011. [cit. 2015-02-03]. Dostupné z: <http://www.freshgaymag.cz/>

¹⁵² *Facebook.* [online]. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: www.facebook.com/FreshGayMag

¹⁵³ *Boyler.* [online]. © 2014. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <http://www.boyler.cz/>

„chopil“ bývalý reportér televize Nova a bývalý mluvčí televize Prima, David Vaníček, který se komunitě věnoval již delší dobu a magazín *Boyler* byl tedy dalším posunem v jeho činnosti.¹⁵⁴ Online magazín cílí na skupinu homosexuálů od šestnácti let a klade důraz především na zábavnou formu a obsah. Jako další z mnoha LGBT magazínů se ale částečně věnuje i transgender lidem, lesbám a bisexuálům.

Na „facebookovém“ profilu má magazín *Boyler* téměř 2 000 fanoušků a je popsán slovy: „*Boyler.cz nemá ambice stát se aktivistickým plátkem a hlásat myšlenky, které změni svět. Prostě mapujeme svět kluků, kteří jsou na kluky, všimáme si zajímavých chlapů v Česku, a to všechno zábavnou formou a s jistou dávkou nadsázky. Důležitým tématům se ale nevyhábáme - dají se ale podat v balení, které čtenář chce otevřít a najde v něm ještě něco navíc.*“¹⁵⁵

Podle slov samotného šéfredaktora tento web naprosto opustil prostor pro display reklamu, s vizí, že do budoucna bude magazín nabízet jen PR články. V současnosti je možné vyzarovat prostor pro reklamu pouze v malém rozsahu, v určitých článcích, nikoliv na hlavní straně.

Mezi hlavní témata magazínu *Boyler* patří LGBT zpravodajství, vztahy a registrované partnerství, zdraví, styl a sexy tělo, sex a intimní tabu, osobnosti, a navíc také příběhy českých kluků, díky kterým se čtenář dočte o příbězích „skutečných a obyčejných“ lidí i celebrit. *Boyler* kombinuje zábavu s informacemi, přičemž nepřekračuje tzv. „pomyslné hranice“ ve zveřejňování sexuálního obsahu. Pokud se zde objeví nahota, není explicitně vyobrazena.

7.1.4 Na kluky

Web *Nakluky.cz*¹⁵⁶, jehož šéfredaktorem je Zdeněk Večeřa, je především seznamovacím portálem pro „kluky na kluky“, který navíc kombinuje témata jako akce, kluby, poradna, help centra i samostatný magazín. Na základě toho tvoří ucelený přehled

¹⁵⁴ AUST, O. *Bývalý mluvčí Primy David Vaníček začal vydávat gay magazín Boyler.cz.* [online]. © 2011-2014. [cit. 2015-02-06]. Dostupné z: <http://www.mediari.cz/byvaly-mluvci-primy-david-vanicek-zacal-vydavat-gay-magazin-boyler-cz/>

¹⁵⁵ *Boyler.cz.* Zábavní web. [online]. © 2014. [cit. 2015-02-11].

Dostupné z: https://www.facebook.com/www.boyler.cz/info?tab=page_info

¹⁵⁶ *Na kluky.* [online]. © 2011–2015. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.nakluky.cz/>

mnoha informací na jednom místě. Jeho rubriky „Akce“ a „Kluby“ představují ucelený přehled kulturních událostí a tvoří seznam klubů po ČR a částečně i na Slovensku. Tento fakt lze do jisté míry vnímat jako rozdíl mezi magazínem *Na kluky* a *Fresh gay magazínem*, který se v tomto směru zaměřuje primárně na Prahu.

Magazín tvoří obsah jako je hudba, film, móda, styl, krása, sex, technika a mnoho dalších. Hlavním rozdílem od jeho „konkurentů“, je zaměřenost především na gaye, přičemž lze soudit, že cílí na mladší muže než ostatní magazíny. Témata směřující k ostatním sexuálním menšinám nejsou vyloučena, ale spíše výjimečná. Web *Nakluky.cz* má přes 4 000 fanoušků.¹⁵⁷

7.1.5 Go Gay

*Go gay*¹⁵⁸ je internetovým magazínem, zaměřujícím se na gaye již od roku 2010, jenž sám sebe označuje za otevřený bulvár, věnující se informacím o gay tematice. „*Stále jsme nejrychleji se rozvíjející portál pro gaye, a i když se náš portál spustil až v roce 2010, podařilo se nám od začátku provířit ustálené vody gay světa. Píšeme totiž o dění v gay světě tak jak to je – otevřeně*“.¹⁵⁹

Web nabízí mnoho služeb, které jsou k dispozici online, a mezi něž patří například vlastní rádio, dále mapy, horoskopy, hry, komiksy a nejrůznější testy. Mezi své podkategorie řadí například recepty pod názvem „GoGay Apetit“, seznamku a možnost nahrávání vlastních videí na „Stream“, kde je možné zhlédnout gay filmy, seriály, videoklipy, dokumenty a další videozáznamy. Mimo to nabízí další obsahy, jako jsou zprávy, dále články, které sestávají z informací o slovenském referendu, gay historii, české prostituci, *Mr. Gay Europe*, válce Ruska proti gayům a mnoha dalších oblastí. Čtenáři mohou navštívit „Poradnu“ a světit se se svými problémy, dočíst se o nejrůznějších studiích, tipech na víkend a v neposlední řadě o erotice.

Magazín se specializuje v oboru lehké erotiky, jeho obsah tvoří i explicitní fotografie, zobrazující genitálie, které jsou však viditelné až při otevření jednotlivých článků, takže

¹⁵⁷ Facebook. [online]. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: www.facebook.com/NaKluky.cz?ref=ts&fref=ts

¹⁵⁸ GoGay. [online]. © 2010-2015. [cit. 2015-01-28]. Dostupné z: <http://www.gogay.cz/>

¹⁵⁹ REDAKCE. *GoGay je cool web pro gaye*. [online]. © 2010 - 2015. [cit. 2015-02-11]. Dostupné z: <http://me.gogay.cz/>

jsou na úvodní straně cenzurovány. Jako jeden z mála magazínů upozorňuje *GoGay* na nevhodnost stránek pro děti a mladistvé a vyzývá k pozornosti prohlášení o věkové hranici čtenáře jednotlivých obsahů.

7.1.6 Queermag

*Queermag*¹⁶⁰ je velmi informačním online magazínem, který věnuje pozornost LGBT problematice v České republice i ve světě. Magazín nabízí novinky z oblasti queer života, rozhovory, dále rubriky věnující se stylu a kráse, vztahům nebo sexu, kde se lze dočíst o výsledcích různých autorských průzkumů. Na stránkách lze navštívit archiv jednotlivých příspěvků a také se obeznámit s kulturními akcemi. V rubrice s názvem „Baví nás“ se lze dočíst o různých hudebních interpretech, videoklipech a dalších kulturních tipech. Web *Queermag.cz* nabízí možnost chatu, kam je možné se ihned připojit. Tento chat lze považovat za jakousi variantu seznamovacích rubrik jiných magazínů.

Magazín má blogerky, které tvoří svou vlastní rubriku a ve které se objevují různé žánry, jako jsou povídky, úvahy a postřehy nebo názory na určitá témata.

Hlavním rozdílem mezi *Queermag* a jinými online LGBT magazíny je jeho tvorba pro „něžné pohlaví“. Témata se věnují z velké části ženám, kterým je v dalších LGBT magazínech vyhrazen spíše menší prostor.

7.1.7 Gay Net

Web *GayNet.cz*¹⁶¹ vznikl v roce 2005 a zabývá se aktuálním zpravodajstvím z LGBT komunity, ale i širší společnosti, věnuje se také celebritám a showbyznysu. Rubrika „Kluby“ nabízí fotoreporty z různých událostí. Kategorie „Muž“ obsahuje sexuální témata, vztahy a vše, co muže zajímá. V rubrice „Lesba“ se nachází další podkategorie věnující se společnosti, ženám a zprávám. Touto samostatnou rubrikou, věnovanou pouze

¹⁶⁰ *Queermag*. [online]. © 2015. [cit. 2015-01-28]. Dostupné z: <http://www.queermag.cz/>

¹⁶¹ *Gay Net*. [online]. [cit. 2015-02-15]. Dostupné z: <http://www.gaynet.cz/>

lesbám, se *Gay Net* odlišuje od jiných periodik. Obsahuje také vlastní video reportáže či video rozhovory, ve kterých se zaměřuje primárně na společnost a aktuální dění.

Velikost jednotlivých článků se pohybuje v rozmezí několika odstavců. Většinou se jedná o krátký informační či zábavný text s jednou hlavní titulní fotografií.

Na zápatí každé strany je výzva k opuštění stránek, pokud je čtenáři méně než 18 let. Obrazový materiál, který tvoří fotografie, je v některých případech velmi explicitně zobrazen. V některých článcích se však objevují i fotografie cenzurované. Na sociální síti má magazín přes 4 000 fanoušků.¹⁶²

7.1.8 Gay magazín

*Gay magazín*¹⁶³ je přehledným online magazínem, věnující se gayům i lesbám. Opět nabízí kategorie jako je zdraví, gay svět, seznamka, kluby a poradna. Navíc se v něm však lze dočíst o erotických pomůckách, erotickém oblečení, doplňcích a sexuálních fantaziích v samostatných rubrikách. Na rozdíl od jiných magazínů, neobsahuje stejné množství obrazového materiálu, fotografií, vztahujícího se k jednotlivým článkům. Fotografie se vážou k jednotlivým erotickým pomůckám, přes něž se lze tzv. prokliknout na internetové stránky <http://www.4sex.cz/>, kde lze jednotlivé pomůcky přímo zakoupit.

Vedle faktu, že magazín nabízí informace o erotice, se v něm lze dočíst také o tématech, která jsou v LGBT magazínech často opomíjena. Mezi ně patří například homosexualita v zaměstnání, manuál neverbální komunikace, příběhy různých gay osobností, například Freddie Mercuryho, nebo tematika lesbického coming outu. Gay magazín se autorce nepodařilo dohledat na sociální síti Facebook.

¹⁶² Facebook. [online]. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: www.facebook.com/pages/Gay-Net-Cz/137237459671146?fref=ts

¹⁶³ *Gay magazín*. [online]. [cit. 2015-02-01]. Dostupné z: <http://www.gaymagazin.cz/>

8 SOUČASNÉ ONLINE A TIŠTĚNÉ MAGAZÍNY ZAMĚŘENÉ NA LGBT KOMUNITU VE SVĚTĚ

Tato kapitola je věnována online a tištěným LGBT magazínům, vycházejícím ve světě. Autorka se, vzhledem k jejich hojnému výskytu, rozhodla zmínit jen některá, nejznámější a nejdostupnější periodika, přičemž se zaměřuje jen na některé země. Kategorizaci jednotlivých kapitol předurčila jednotlivá práva LGBT komunity v uvedených kontinentech, která přímo souvisejí i s mediální, v tomto případě žurnalistickou, činností v těchto oblastech. Veškerá periodika uvedená níže, mají i svou online nebo digitální verzi, ze které bylo možné načerpat alespoň základní informace o jednotlivých časopisech.

Specifický obsah tvoří většina z těchto časopisů, které často definují své zaměření pro LGBT komunitu. Některé jsou výhradně určeny gayům, některé výhradně lesbám. Přesto lze ve většině z nich sledovat alespoň částečnou kombinaci obsahů pro obě komunity. Z toho důvodu autorka nepoužila rozdělení na gay a lesbické časopisy. Zároveň se většina periodik, která se označují jako „gay“, věnuje alespoň částečně i ostatním sexuálním menšinám. V tomto kontextu je nutné uvést, že čistě lesbických časopisů je výrazně méně než těch pro gaye. Existuje však mnoho internetových stránek či stránek na sociálních sítích, které se lesbám věnují. Mezi ně patří například skupina s názvem „Lesby sobě“, která tvoří komunitní obsahy, na nichž se podílejí všechny členky skupiny. Jejím prostřednictvím se seznamují, sdílejí důležité informace a témata, o kterých následně diskutují.

Pro oblast transgender lidí se specializují také webové stránky jako například *Trans-health.com*, *Frockmagazine.cz*, jenž má také svou digitální verzi a další.

8.1 Afrika a Asie

Afrika a Asie jsou dva kontinenty, ve kterých mají sexuální menšiny podobné postavení ve společnosti. Z toho důvodu jsou zde uvedeny společně.

Afrika je kontinentem, který homosexualitu nelegalizoval v celkem 38 zemích. Uvěznění za homosexualitu hrozí primárně v Keni, Zimbabwe či Ugandě, která se v posledních letech stávala velkým středem pozornosti jednotlivých LGBT magazínů,

vzhledem k netoleranci a nelidskému chování vůči členům komunity. Tyto země nepovolují ani lesbické styky.¹⁶⁴ Stát, který se zcela „vymyká“ těmto právům je Jihoafrická republika, kde zákony zakazují diskriminaci homosexuality, povolují společné soužití i partnerství. Afrika je též státem s velkým množstvím nakažených virem HIV, či již s propuknutým onemocněním AIDS.

Střední východ, konkrétně Saudská Arábie a Jemen zakazují homosexuální styky pod trestem smrti, ve Spojeným arabských emirátech hrozí 14 let vězení.¹⁶⁵

Některé další země jsou též velmi netolerantní vůči LGBT komunitě. Mezi ně patří například Sri Lanka, kde se však zákon nevztahuje k lesbám, Pákistán či Afghánistán. Indie se v současnosti řadí do „pomyslné hranice“ v přijímání LGBT komunity. Mezi nejvíce gay-přátelské země patří Filipíny, zejména Thajsko, které bývá označováno za sexuální ráj. Nicméně projevy náklonnosti na veřejnosti k tamní kultuře vyloženě nepatří, a to bez rozlišování homosexuálních nebo heterosexuálních obyvatel. Velmi časté je v této oblasti nakažení virem HIV a též transvestismus.¹⁶⁶

8.1.1 OUT Africa magazín

OUT Africa je lifestylový čtvrtletník, jenž vznikl v prosinci roku 1992. Cílem magazínu je, dle popisu na internetových stránkách, přinášet zábavu a informace LGBTI komunitě v Jižní Africe.¹⁶⁷ Redakce časopisu sídlí v Kapském městě a tvoří články z různých oblastí jako je zdraví a umění, informace o módě, knihách, jídle, filmech a divadlech, publikuje rozhovory s politiky i celebritymi. Tištěná vydání časopisu jsou dostupná na vysoce kvalitním, lesklém papíře ve formátu A4, distribuována zcela zdarma po všech barech, klubech nebo prodejnách v Kapském městě, které bývají označovány jako „gay-friendly“ (přátelské vůči gayům, sexuální menšinám).¹⁶⁸

¹⁶⁴ *Gay práva a HIV problematika v Africe*. [online]. © 2001-2014 [cit. 2015-02-13]. Dostupné z: <http://www.004.cz/gay-prava-a-hiv-problematika-v-africe>

¹⁶⁵ *Postavení homosexuálů ve světě*. [online]. © 2006 [cit. 2015-02-13]. Dostupné z: <http://homodomov.wz.cz/situace%20ve%20svete.htm>

¹⁶⁶ *Homosexualita v Asii*. [online]. © 2001 - 2014 [cit. 2015-02-13]. Dostupné z: <http://www.004.cz/homosexualita-v-asii>

¹⁶⁷ *OUT Africa magazine*. [online]. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <http://www.outafricamagazine.com/>

¹⁶⁸ *Everything you want to know*. [online]. [cit. 2015-02-13]. Dostupné z: <http://www.outafricamagazine.com/our-magazine.html>

Časopis *OUT Africa*¹⁶⁹ je dostupný i online v anglickém jazyce a jeho vydání má celkem 52 stran, přičemž jeho titulní strany obsahují fotografie mužů i žen. Výjimkou nejsou ani fotografie, na nichž se objevují vyslečení muži v různých interesantních pózách, které ovšem nejsou nikdy výrazně explicitní a dají se vystihnout pojmem „lechtivé“. Obsah časopisu ale vystihuje především silně převažující text.

8.1.2 Gayday magazín

*Gayday*¹⁷⁰ je magazín, vycházející od roku 2011 a je věnován LGBT komunitě v Maghrebu. Na jeho titulních stranách se objevují převážně muži, ale i ženy. Zajímavostí je, že lze mnohdy narazit i na do půl těla vyslečené modely, což je vzhledem k situaci LGBT komunity v zemích Asie neobvyklé. Tunisko je jednou ze zemí, která je oproti okolním zemím tolerantní vůči sexuálním menšinám, především homosexuálům, přesto lze soudit, že magazíny s takovýmto obsahem jsou v tamních zemích velkou výstředností.

*Gayday magazín*¹⁷¹ obsahuje témata, o která se komunita zajímá, jako například práva a postavení LGBT komunity v okolních zemích, rozhovory se známými osobnostmi nebo odborníky, včetně zábavných článků.

Web, jenž je částečně v anglickém i francouzském jazyce, nabízí prostor všem čtenářům k vyjádření různých názorů a komentářů, stejně tak tištěná vydání. Na stránkách se objevují hesla „Stop homofóbií“ nebo „Homosexualita není volba“. Dá se konstatovat, že *Gayday magazín* je velmi informačním periodikem, které se snaží prosazovat a hájit zájmy ve prospěch LGBT komunity, nejen, v Tunisku.

8.1.3 ELEMENT magazín

Časopis *ELEMENT* je, nejen, v Asii velmi známým periodikem, o jeho existenci a produkci se zmiňují například *BBC World News* nebo *The Huffington Post*. Časopis opět vytváří témata atraktivní pro gaye, jako je zábava, móda, sex, vztahy, fitness

¹⁶⁹ Viz příloha N.

¹⁷⁰ *Gayday magazine*. [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: <http://www.gaydaymagazine.com/>

¹⁷¹ Viz příloha M.

a komunitní obsahy, včetně zpravodajství. Jeho náklad činí 25 000 výtisků a je k dispozici i pro chytré telefony či tablety v digitální verzi.¹⁷²

Nejvíce čtenářů má *ELEMENT* v Singapuru. Časopis čtou i čtenáři z jiných kontinentů, jako například z Austrálie a Ameriky. Online verze se zaměřuje na módu, která dominuje i tištěným verzím, dále na zábavu, cestování a péči o vzhled. Webové stránky jsou v anglickém jazyce, stejně jako tištěná verze. V magazínu se neobjevují explicitní fotografie, které by bylo možné označit za pornografické. V časopise je zahrnuta inzerce značek, jako jsou Calvin Klein nebo Adam Levine.¹⁷³

8.2 USA, Evropa a Oceánie

Amerika je jednou ze zemí, která přistupuje k LGBT komunitě velmi tolerantně a práva komunity jsou ve většině zemí zastoupena. Zejména země Severní Ameriky, jako jsou Kalifornie, San Francisco a New York, lze označit za velmi přátelské. Kanada se též řadí k nejtolerantnějším zemím vůči přijímání sexuálních menšin. V Jižní Americe lze hovořit o rovnocennosti těchto minorit s majoritou v zemích jako je Argentina či Brazílie, které jsou považovány za nejtolerantnější na světě vůbec. Každá země má svá letoviska, která jsou více či méně gay-přátelská.¹⁷⁴

USA je specifickým kontinentem, na němž vznikaly LGBT magazíny již velmi brzy, tedy kolem 60. let. Mnoho z nich vzniklo nejprve jako list nebo noviny, které se později transformovaly do současné podoby tištěných časopisů. Mezi nejznámější a nejprodávanější časopisy patří *Advocate*, *Instinct*, *Out*, *Pink magazine*, *Metrosource* nebo *Passport*. Mezi lesbické magazíny patří například *Curve*. Dále existují periodika, která se věnují svatbám, jako je *Gay Weddings* nebo například časopis *HIV Plus*, který se věnuje problematice nemoci AIDS. Specialistou na gay cestování je *Out Traveler*. Mimo tištěných časopisů a jejich online verzí jsou dostupné také další magazíny, které jsou pouze na internetu, online. Mezi ty patří například *Gaystarnews.com*, *Gaywelcome.com* a mnoho dalších.

¹⁷² *ELEMENT media kit 2014/2015*. [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: <http://www.elementmag.asia/ELEMENT%20Magazine%20-%20Media%20Kit%202014-2015.pdf>

¹⁷³ *ELEMENT*. [online]. © 2012-2014. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <http://www.elementmag.asia/>

¹⁷⁴ VESELÝ, D. *Jak to vypadá s právy gayů ve Spojených státech a jinde*. [online]. © 1996-2014. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <http://www.blisty.cz/art/72059.html>

V evropských státech vychází hned několik periodik věnujících se LGBT komunitě. V Maďarsku je to například časopis *Humen*, v Polsku magazín *HOLE*, v Rusku ještě do prosince roku 2014 vycházel časopis *KVIR*. Pouze online jsou magazíny *Tguy.ru* nebo *Gay.ru*. Ve Velké Británii vychází asi nejznámější gay časopis v historii, *Gay Times*, dále například *Attitude*, *Wing*, *The Gay UK* nebo magazín pro lesby s názvem *DIVA*. Taktéž zde vychází *LGBT History Month Magazine*, který se věnuje LGBT historii, a jenž je dostupný online.

Austrálie i Nový Zéland jsou vůči sexuálním menšinám tolerantní, především velká města jako Sydney. V některých ostrovních státech se raději doporučuje obezřetnost, přesto práva LGBT komunity nejsou upravována k jejich diskriminaci.¹⁷⁵ V Austrálii vychází gay magazín *DNA*, *Q* magazín, jenž je obsahově zaměřen na lesby i gaye nebo například *FNQ* magazín. Na Novém Zélandu vychází LGBT magazín *Express*.¹⁷⁶

8.2.1 Advocate

Časopis *Advocate*¹⁷⁷ je nejstarším a nejrozšířenějším periodikem pro LGBT komunitu v Americe, vychází již od roku 1967. Dvuměsíčník, který je zároveň dostupný i jako online magazín, se zajímá o oblasti LGBT zpráv, politiky a názorů, zábavy a umění. Jako jediný časopis vznikl již před *Stonewallskými nepokoji* v NY - okamžiku, který je považován za zlom ve vnímání LGBT komunity.¹⁷⁸

Časopis *Advocate*¹⁷⁹ prošel mnoha obměnami, jeho současná podoba obsahuje veškerá témata pro LGBT komunitu, v jehož online verzi lze nalézt přehledné rubriky, odlišené pro transgender lidi, bisexuálně orientované čtenáře, ženy, muže a jejich práva. Zajímá se o politiku, byznys, zábavu, sport, zdraví, cestování, témata rodiny a další

¹⁷⁵ *Zákony týkající se homosexuality*. [online]. © 2015. [cit. 2015-02-15]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Z%C3%A1kony_t%C3%BDkaj%C3%ADc%C3%AD_se_homosexuality

¹⁷⁶ *327 Gay Media Titles*. [online]. [cit. 2015-02-25].

Dostupné z: <http://www.geta-europe.org/media.php#.VPml7vyG9UU>

¹⁷⁷ *Advocate*. [online]. © 2015. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <http://www.advocate.com/>

¹⁷⁸ HIGHLEYMAN, L. *What is the history of Advocate?* [online]. © 1997-2007. [cit. 2015-01-11].

Dostupné z: https://web.archive.org/web/20070503112345/http://www.camprehoboth.com/issue_09_14_07/past_out.htm

¹⁷⁹ Viz příloha I.

informace z LGBT komunity. Jeho distribuci zařizuje společnost *Here Media* a počet prodaných výtisků se pohybuje kolem 175 000.¹⁸⁰

8.2.2 Curve

*Curve*¹⁸¹ magazín byl založen roku 1990 a je měsíčníkem pro lesby a bisexuální ženy v USA. V roce 2007 byl jeho počet výtisků přes 68 000. Obsahuje především rozhovory s celebritami, novinky, politická témata, kulturu, styl, cestování, sociální a zábavná témata.

Jeho online verze kombinuje vše z výše uvedených obsahů tištěného magazínu, a navíc obsahuje poradnu, ve které se čtenářky dočtou o životním stylu a problémech s tím spojených, o domácích mazlíčcích a péči o ně, o financích a dalších tématech každodenního života. Online verze obsahuje také sekci o filmových novinkách nebo přehledný seznam všech odvětví, která mohou komunitu zajímat. Mezi ně patří například bydlení, zdraví, domácí zvířata, cestování, jídlo a mnoho dalších. V těchto jednotlivých kategoriích jsou obsaženy konkrétní adresy.¹⁸²

Stejně jako český *Queermag* obsahuje také rubriku pro blogerky, které zde mohou sdílet své články. Jeho stránky na sociální síti Facebook mají přes 130 000 fanoušků.¹⁸³ Titulním stranám většinou dominují ženské osobnosti v neexplicitních pózách. Některá vydání obsahují i „lechtivá“ zobrazení.

8.2.3 Instinct

Magazín *Instinct*¹⁸⁴ je měsíčníkem pro gaye, vycházejícím v USA, v distribuci společnosti *Instinct Publishing, Inc.*, od roku 1997. Jeho náklad činí přes 120 000 výtisků.

¹⁸⁰ *The Advocate*. [online]. 2014. [cit. 2015-02-11]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/The_Advocate

¹⁸¹ *Curve*. [online]. © 2015. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <http://www.curvemag.com/>

¹⁸² Možná záměna s americkým magazínem *Curves*, který obsahuje erotický materiál (pozn. autorky).

¹⁸³ *Facebook*. [online]. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: www.facebook.com/curvemag/timeline

¹⁸⁴ *Instinct magazine*. [online]. © 2014. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <http://instinctmagazine.com/>

Jak už bylo uvedeno výše, časopis se zaměřuje především na gaye. Jeho obsah ale z malé části tvoří i články o ženách, transsexuálech a podobně.

Zabývá se bulvárními tématy, ve kterých se objevují polonazí muži. Obsahuje ale i zprávy, témata jako je cestování nebo zdraví, dále také podkategorie zmiňující svatby, módu, technologie a další. Délka textu se pohybuje v rozmezí jen několika krátkých odstavců, které jsou většinou doprovázeny velkým množstvím doplňkových fotografií. Častá jsou také videa vkládaná do jednotlivých článků. Na titulních stranách časopis *Instinct* se objevují převážně polonazí muži, někdy i ženy, nikdy však nejsou zobrazování příliš explicitně.

8.2.4 DIVA

Magazín *DIVA*¹⁸⁵ vychází v Americe od 18. března roku 1994 a jeho cílem je prostřednictvím časopisu oslovovat lesby a bisexuální ženy. Obsahuje 100 stran informací a zábavy na kvalitním papíře ve formátu A4, s barevným tiskem. Časopis obsahuje velké množství obrazového materiálu a to jak v podobě fotografií, tak i ilustrací. *DIVA* se věnuje bulvárnímu obsahu jen minimálně, a je tak lifestylovým časopisem pro ženy, který obsahuje nejdůležitější novinky a informace, seriózně zpracované články, rozhovory a vše, co komunitu zajímá. Na internetových stránkách si lze povšimnout zábavného charakteru, který tvoří soutěže, horoskopy, umění a další.

Časopis má také další stránky, na kterých nabízí tzv. *DIVA Date*, neboli seznamovací web pro lesby a bisexuální ženy. Prostřednictvím stránek se lze zaregistrovat a ihned procházet profily jiných žen, se kterými je samozřejmě možné navázat kontakt.¹⁸⁶

¹⁸⁵ *DIVA*. [online]. © 2011. [cit. 2015-02-13]. Dostupné z: <http://www.divamag.co.uk/>

¹⁸⁶ *Diva date*. Dostupné z: <http://www.divadate.co.uk/>

8.2.5 Gay Times

*Gay Times*¹⁸⁷ je jeden z prvních magazínů vycházejících ve Velké Británii a tvoří především pro komunitu gayů a bisexuálních mužů. Jako tištěný měsíčník ve formátu A4 vychází od roku 1984, s nákladem 68 000 výtisků na velmi kvalitním lesklém papíře.

Titulní strana časopisu většinou zobrazuje téměř nahé muže v různých pózách, ovšem zachyceny tak, aby nedošlo ke zviditelnění intimních partií. Pravidelně také vychází tzv. *Naked Issue – Nahé vydání*¹⁸⁸, které, soudě dle dostupných materiálů, taktéž nezobrazuje žádné příliš explicitní fotografie. Obrazový materiál je cenzurován tak, aby nedošlo ke zviditelnění genitálií. Téměř jeden milion tvoří počet jeho fanoušků na sociální síti Facebook.¹⁸⁹

V roce 2014 oslavil časopis 30 let od svého vzniku. Na základě toho se v magazínu objevily rozhovory s osobnostmi, jako je herec Tom Daley, herečka Courtney Love, režisér David Cameron, zpěvák a herec Jared Leto nebo například populární zpěvačka Cher.

8.2.6 AGENS

Na konci roku 2013 vznikl v Rusku jediný časopis, který tvoří ženy pro ženy od 22 do 32 let. Magazín *Agens* založila Milena Chernyavskaya, která v rozhovoru pro pořad rádia *Wave Kvér* uvedla, že název časopisu *Agens* znamená něco jako pohyb, hnací sílu. „*Chceme udělat něco pro komunitu, ukázat lásku mezi dvěma ženami,*“ uvádí šéfredaktorka Milena Chernyavskaya.¹⁹⁰ U počátku vzniku časopisu byla především myšlenka založit periodikum, které v Rusku homosexuálně orientované ženy v současnosti postrádaly.

První vydání 120 stran na barevném papíře ve formátu A4, obsahovalo podle šéfredaktorky všechno: „*Otiskli jsme množství textů a fotografií. A protože jsme nevěděli,*

¹⁸⁷ *Gay Times*. [online]. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <http://www.gaytimes.co.uk/>

¹⁸⁸ Viz příloha K.

¹⁸⁹ *Facebook*. [online]. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: www.facebook.com/gaytimes?fref=ts

¹⁹⁰ ŠICHANOVÁ, B. RABARA, J. *Nový lesbický časopis AGENS. Ano, v Rusku!* [online]. © 1997-2015. [cit. 2015-01-16]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/radiowave/kver/_zprava/novy-lesbicky-casopis-agens-ano-v-rusku--1206459

*o jaké materiály je zájem, rozhodli jsme se udělat pokus a uveřejnit v magazínu všechno, co nás napadlo.*¹⁹¹ V pilotním čísle tedy bylo možné narazit na módu, respektive mužské oblečení padnoucí i ženám. Tematika coming outu se v tomto čísle vztahovala k pracovišti. Dále se čtenáři dozvěděli o místech, kde mohou LGBT lidé sportovat.

Mimo lesbickou tematiku se zde objevily také rozhovory se třemi postaršími gayi, kteří vyprávěli o tom, jak se žilo gayům před 40 lety v USA. Sama šéfredaktorka uvádí, že dali prostor i článkům o sexu a věnovali se komunikaci s lesbami, gayi bisexuály i heterosexuály.

Z výše uvedeného textu vyplývá, že lifestylový časopis *Agens* se zaměřuje nejen na členy LGBT komunity, ale snaží se působit i mimo ni, tzn. v oblasti širší veřejnosti. I přesto, že je titul označován médiem pro lesby, je možné v něm narazit i na tematiku týkající se i jiných sexuálních menšin.

V Rusku existovaly celkem dva magazíny pro lesby. Tím prvním byl časopis *Volga* z roku 2004 a dalším *Pinx*, který vycházel od roku 2006 až do roku 2011.¹⁹²

8.2.7 DU & ICH a L-mag

*DU & ICH*¹⁹³ je nejstarší německý měsíčník pro LGBT komunitu, který se však primárně obsahově zaměřuje na gaye a vychází od 1. října roku 1969. Počet prodaných výtisků magazínu se pohybuje kolem 20 000-24 000. Časopis i jeho online verze klade důraz na velké množství fotografií, které jsou mnohdy velmi výstřední. To znamená, že se na nich objevují většinou muži v nestandardních pózách, jako například s různými druhy zvířat, především v přírodě, nebo v běžně neslučitelných kontrastech zobrazujících například prodejce ovoce ve spodním prádle nebo téměř nahého jezdce ve stájích.

I v něm se lze dočíst o novinkách, módě, stylu a podobných tématech, která se objevují ve všech LGBT magazínech.

¹⁹¹ ŠICHANOVÁ, B. RABARA, J. *Nový lesbický časopis AGENS. Ano, v Rusku!* [online]. © 1997-2015. [cit. 2015-01-16]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/radiowave/kver/_zprava/novy-lesbicky-casopis-agens-ano-v-rusku--1206459

¹⁹² REDAKCE. *Rusko bude mít lesbický magazín i přes zákaz gay propagandy.* [online]. © 2015. [cit. 2015-01-16]. Dostupné z: <http://www.queermag.cz/2013/03/11/rusky-bude-mit-lesbicky-magazin-i-pres-zakaz-gay-propagandy/>

¹⁹³ *DU & ICH.* [online]. [cit. 2015-02-03]. Dostupné z: <http://www.du-und-ich.net/>

*L-mag*¹⁹⁴ je německým časopisem pro lesby, který je na trhu od roku 2003. Nabízí zpravodajství, informace o různých akcích, rozhovory, novinky ze showbyznysu atd. Online verze je na rozdíl od jiných magazínů zarovnána vlevo a tudíž se nerozkládá přes celou stranu. Online *L-magu* dominuje text, který je většinou doplněn o jednu titulní a ilustrační fotografii, která nezobrazuje žádný explicitní materiál. Má také seznamovací rubriku a možnost chatu, mimo jiné i „L-shop“, kde nabízí nejen oblečení, ale i další doplňky s různými variantami nápisů vztahujících se k homosexualitě.

8.2.8 Têtu

Je hlavním LGBT magazínem, vycházejícím každý měsíc ve Francii, jenž vznikl roku 1995 a jehož počet výtisků je přes 40 000. Název časopisu znamená v překladu „tvrdohlavý“, „umíněný“. Svou působností navazuje na časopis *Gai Pied*, který vycházel v letech 1979-1992. Jako většina LGBT magazínů obsahuje politická témata, rozhovory s osobnostmi a mnoho dalších článků ze světa módy a lifestyle. Články jsou opět v rozmezí několika krátkých odstavců, s velkým množstvím fotografií, které jsou cenzurovány, a mnohdy doplněny video nahrávkou.

Zajímavostí však je, že se Têtu věnuje LGBT zprávám po celém světě, s vymezením každé země. Spolu s časopisem pravidelně vychází průvodce v oblasti prevence HIV/AIDS, s názvem *Têtu+*.

8.2.9 DNA magazín

*Magazín DNA*¹⁹⁵ je australským periodikem pro gaye, který započal svou činnost v roce 2000. Dostupný je také v Kanadě, USA, Velké Británii nebo v některých zemích Evropy. Měsíčník, jenž se zabývá tematikami, jako jsou profily celebrit a pop kultura, obsahuje mnoho fotografií nejvíce sexy modelů světa, kteří jsou většinou ve spodním prádle. Dá se říci, že časopis klade důraz na obrazový materiál. Titulním stranám

¹⁹⁴ *L-mag*. [online]. [cit. 2015-02-03]. Dostupné z: <http://www.l-mag.de/>

¹⁹⁵ *DNA magazine*. [online]. © 2014. [cit. 2015-02-03]. Dostupné z: <http://www.dnamagazine.com.au/>

„vévodí“ svalnatí muži pouze ve spodním prádle, což je jakýmsi pravidlem každého výtisku.

Online verze obsahuje například sekce „Paparazzi“, v níž si lze prohlédnout fotografie a komentáře z uplynulých událostí, na nichž se objevují muži. Dále je na webu možné chatovat v sekci „Fórum“. *DNA* magazín lze kvůli jeho obsahu označit za bulvární, s velkým množstvím fotografií.

9 SHRNU TÍ A ZÁVĚREČNÝ VÝZKUM

9.1 Časopisy pro LGBT komunitu od roku 1931 do roku 2000

Prvním tištěným médiem na světě, které se věnovalo především homosexuálům, byl časopis *Der Eigene*¹⁹⁶ pocházející z Německa. V České republice vznikly první takové časopisy ve třicátých letech, kdy se objevily hned dva tituly, a to *Hlas sexuální menšiny*, který prošel mnoha obměnami, a *Kamarád*.

Tisk z těchto let měl velmi podobnou obsahovou strukturu. Hlavním cílem všech těchto periodik bylo šířit osvětu v oblasti gay komunity, upravit existující zákony tak, aby homosexualita nebyla trestným činem a obecně propagovat své zájmy ve prospěch sexuálních menšin. Tyto snahy však byly ukončeny s nástupem Adolfa Hitlera a v České republice po dalších téměř padesát let neexistovalo periodikum, které by svou působností navazovalo na své předchůdce.

V Německu vznikaly od šedesátých let další časopisy, a to díky úpravě § 175, která povolovala Spolkové republice vydávat homosexuální časopisy. I na dalších kontinentech, jako například v USA nebo ve Velké Británii vznikala, díky rozvoji svobody tisku, periodika pro LGBT komunitu.

V roce 1991 se v České republice objevil časopis *SOHO revue*. Titul, který byl dalším prostředkem k podpoře sexuálních menšin s dlouholetou tradicí. Až do této chvíle měly všechny časopisy charakter informačního rázu, a to s hlavním cílem pozitivně posunout hranici ve vnímání těchto menšin. Propagovat jistou filozofii a zaměřovat se především na členy komunity, přičemž přesah mimo komunitu byl minimální.

Jiří Hromada v pořadu Jana Krause sám uvedl, že jeho snahy souvisejí s tím, že veškerá společnost začíná na jakési pomyslné „nule“. Cílem je, aby se veškeré sexuální menšiny, a to jak jsou vnímány, dostaly z „mínus jedné“ právě na tuto „nulu“, od které začínají všichni.¹⁹⁷

Obsah prvních časopisů pro LGBT komunitu byl především informační. Povaha tisku se začala transformovat se vznikem časopisu *SOHO revue*, ve kterém se objevovaly

¹⁹⁶ Viz kapitola 5.

¹⁹⁷ NOUZÁK, V. *Uvolněte se prosím*. 2005, Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=eG1HXoZcOEs>

i texty orientované na zábavu či osobní inzerci. Dá se říci, že se začala slučovat funkce informační s funkcí zábavnou.

9.2 Časopisy pro LGBT komunitu od roku 2000

Až do roku 2000 měly všechny tituly sloužit k informovanosti členů komunity a jen částečně bylo jejich cílem čtenáře bavit. Veškerý obsah včetně inzerce byl směřován „dovnitř“ komunity, což je například velká změna s porovnáním magazínu *LUI*. Ten se podle slov Jakuba Starého pochopitelně zaměřuje na komunitu, ale zároveň se snaží o přesah mimo ni. Uvádí, že inzerce je tvořená běžnými značkami, které mají zájem se profilovat jako gay-přátelské a volnomyšlenkářské. „Převážně v tom tkví rozdíl mezi *LUI* a předešlými gay magazíny. V té snaze prolnout oba dva světy.“¹⁹⁸

Po roce 2000 vzniklo mnoho nových časopisů, které se ovšem velmi liší od původních magazínů. Tituly jako je *MAXXX*, *Gay koktejl* nebo *Princ* se věnovaly jen zřídka zpravodajství a informacím, naopak obsahovaly velké množství erotických až pornografických fotografií, na nichž byly zobrazovány i intimní tělesné partie, a především osobní inzerci. Tento fakt lze vnímat jako naprostou změnu v obsahové struktuře, která se tak transformovala právě především do zábavné podoby. Snahy o změnu ve vnímání sexuálních menšin společností poněkud ustupovaly do pozadí. Lze soudit, že tomuto faktu do jisté míry předcházela společenská situace, zejména v toleranci ke členům komunit, která se od roku 2000 výrazně zlepšila, a z toho soudě nebyla snaha o společenské přijetí jejich členů tak výrazná jako za let předchozích. Rozvoj těchto periodik také souvisí se vznikajícími žurnalistickými trendy. Přesto však v České republice existovala ještě *Gay iniciativa*, jejíž největší snahou bylo prosazení zákona o registrovaném partnerství.

Zcela odlišně na tom byly magazíny zaměřené výhradně pro lesby. Časopisy *Alia*, *Incognito?* a *Promluv* byly třemi hlavními periodiky, které v 90. letech vycházely. Zásadní rozdíl mezi takto definovanými časopisy a časopisy pro gaye byl obsah, který v případě lesbických časopisů tvořily z velké části umělecké texty a poezie, doprovázené malbami či kresbami s důrazem na umělecký vjem. Fotografie v těchto časopisech

¹⁹⁸ Viz příloha A.

otištěné nebyly nikdy příliš erotického rázu, jak tomu bylo v případě magazínů pro gaye. Akty byly zobrazovány velmi „jemně“, vždy se zakrytými intimnějšími částmi těla. Celková struktura lesbických časopisů byla vztahována k pocitům a uměleckému vyjádření.

9.3 Současné online a tištěné LGBT magazíny a jejich obsah

Online verze magazínů jsou velmi oblíbené a finančně méně náročné než tištěné verze. Není tedy divu, že na světě existují stovky online LGBT magazínů. Po dlouhodobém pozorování několika z nich je nutné konstatovat, že se obsahově velmi podobají.

Současné trendy v žurnalistice jsou pro online LGBT magazíny naprosto typické.¹⁹⁹ Ačkoliv lesbické tituly se bulvárním obsahům věnují výrazně méně nebo vůbec, lze konstatovat, že zkracování, zjednodušování a propojování veškerých obsahů mají všechna tato online i tištěná média společné.

Internetové verze se od tištěných magazínů liší hned v několika bodech. Online magazín klade důraz především na titulek, který musí obsahovat veškerá klíčová slova, která okamžitě přitáhnou pohled čtenářů a zaručí tak, že jej „rozkliknou“, přičemž texty bývají jen krátké, v rozmezí 3-5 odstavců, což se ovšem vztahuje primárně k bulvárním tématům, která se, dle výpovědi Jakuba Starého, svým obsahem podobají znakům klasického bulváru²⁰⁰. Jediným rozdílem v obsahu je podle něj pouze pohlaví. Obsahové znaky takové žurnalistiky, což jsou v tomto případě vyvolání zájmu čtenářů jednoduchými a snadno pochopitelnými tématy, jsou velmi shodné bez ohledu na to, komu jsou určeny.

Michaela Kadlecová, která je redaktorkou online magazínu *Showbiz.cz*, uvádí, že mezi bulvárem směřovaným pro gaye a klasickým bulvárem není rozdíl ve formě, ale jasně v obsahu. Bulvární témata směřovaná gayům se zaměřují na nahé muže, explicitní slova v titulcích a též fotografie odhalených mužů, což způsobuje i vyšší čtenost. „*Gay čtenáře prakticky vůbec nezajímá pohled na většinový bulvár, témata kolem*

¹⁹⁹ Viz kapitola 7.1.

²⁰⁰ Viz příloha A.

*žen jsou akceptována jen a pouze, pokud jde o skutečné gay ikony, ale i ta jsou mnohem méně čtená. Lze prohlásit, že gay svět je striktně uzavřený a většinová témata jej prakticky vůbec nezajímají.*²⁰¹

LGBT komunita tvoří výrazně specifickou skupinu konzumentů mediálních obsahů, kterou v tomto případě pojí sexualita. Obdobným případem jsou další „specializované“ časopisy, neboli ty, které jsou směřovány lidem se společnými zájmy či životním stylem, jako například časopisy pro kutily, ženy v domácnosti nebo zahrádkáře, kteří tvoří určitou cílovou skupinu, pro niž jsou mediální obsahy upravovány právě na základě jejich společného zájmu. V případě LGBT komunity je výrazným pojítkem sexualita. Nelze se tedy divit, že jsou to právě sexuální témata, která se v těchto magazínech nejčastěji objevují. Dále jsou to informace a zpravodajství z oblasti LGBT komunity obecně, což je dalším pojítkem mezi sexuálními menšinami. Témata, která obsahují informace o módě či péči o pleť a vizáž, která jsou pro tento druh časopisů a online magazínů také typická, zájmově pojí ženy i muže.

Je nutné zmínit, že stejně jako cílové skupiny jiných specializovaných časopisů jsou zároveň konzumenty masových médií, tedy masového tisku, tak i komunita LGBT více či méně sleduje i další média.

V České republice existuje hned několik online magazínů, které po pozorném sledování shledává autorka velmi podobnými, se zaměřením na stejnou problematiku. Výchozí zdroje článků jsou v mnoha případech zcela shodné, z čehož vyplývá, že obsah těchto magazínů tvoří přejaté texty ze zahraničních zdrojů, a proto je možné narazit na celou škálu stejných témat, o kterých LGBT média píší. Tím vzniká jakýsi pomyslný vztah mezi zahraničními online LGBT magazíny a českými online LGBT magazíny. Autorský obsah je však také součástí magazínů.

Lesbické magazíny si v Čechách i ve světě zachovávají velmi obdobnou podobu stejně jako jejich „předchůdci“. I v současnosti některé z nich kladou důraz na umělecké vyjádření, ať už se jedná o fotografie nebo ilustrace.

Rozdílně lze vnímat časopisy, které vycházejí v Africe či Asii. Vzhledem k tamní situaci v chápání LGBT komunity se v jednotlivých časopisech odráží snaha o jejich zrovnoprávnění. V porovnání s jinými kontinenty jsou obsahy těchto časopisů výrazně

²⁰¹ Viz příloha B.

informativnější a méně bulvární. Přesto i v nich dochází ke kombinaci s bulvárními tématy a „provokativními“ fotografiemi.

9.4 Výzkum

Autorka vytvořila informační výzkum mezi čtenáři současných LGBT online magazínů a věnovala se otázkám o jejich čtenosti, obsahu a podobě. Odpovědi autorka čerpala prostřednictvím sociálních sítí. Výzkumu se zúčastnilo celkem 75 respondentů, z nichž 92 % činí gayové či bisexuálové a 8 % bisexuální nebo heterosexuální ženy, nejčastěji ve věku 24-35 let.²⁰²

Nejčtenějším gay magazínem je dle výsledků magazín *LUI*, jehož celková čtenost přesahuje 93 %. Dále magazín *Boylor* (46,67 %), *Na kluky* (33,33 %), *Go Gay* (12 %), *Fresh Gay Mag* (10,67 %), *Queer Mag* (2,67 %) a jakýkoliv jiný LGBT magazín čte celkem 6,67 % dotazovaných. Několikrát týdně čte tyto magazíny 34,67 % respondentů. Jednou denně do nich nahlédne 24 %, několikrát denně 17,33 %.

Respondenti tyto magazíny čtou primárně kvůli informovanosti a novinkách v LGBT světě (37,33 %). 20 % z nich uvedlo, že se jim líbí obsah magazínu a baví je. 16 % čtenářů navštěvuje stránky ze zvyku nebo kvůli pravidelné aktualizaci. 4 % respondentů magazín čtou, protože jim nabízí kvalitní obsah, nebo se jeho prostřednictvím dozví, co potřebují.

56 % z těchto čtenářů zajímají seriózně zpracovaná témata, která si rádi přečtou i na mobilu či tabletu. 30,67 % z nich čte raději kratší články se silnými tématy, a to za účelem pobavení. Pro 6,67 % respondentů jsou nejpodstatnější fotografie nebo témata o jiných lidech a jejich soukromí.

Hlavním cílem výzkumu bylo zjistit, jaký obsah čtenáři v online LGBT magazínech postrádají. 34 % z nich zodpovědělo, že v magazínech nepostrádají nic nebo neví. Dalším výsledkem je především absence serióznosti a profesionální žurnalistiky, která se nevěnuje primárně příliš povrchním, sexuálním a dalším bulvárním tématům, která jsou neověřená, což uvedlo celkem 24 % respondentů. Z dalších samostatných odpovědí vyplývá, že by čtenáři uvítali témata jako je móda, realita obyčejných lidí, homosexualita a víra, dále také akce v gay klubech, pravidelné rubriky, aktuální dění z komunity,

²⁰² Viz příloha O.

informace o zdravé stravě, sportu, podnikání, o hudbě, či natáčení vlastních video reportáží. Důležitou obsahovou roli plní také fotografie, které 5 % čtenářů v současných magazínech postrádá.

ZÁVĚR

Obsah médií je úzce spjat s kulturním, politickým i společenským kontextem, který se výrazně podílí i na jeho formě. Stěžejním faktem také je, komu je tento obsah určen. I komunita LGBT má svá specifika v tvorbě mediálních obsahů.

Cílem diplomové práce bylo popsat a charakterizovat vznik a vývoj LGBT magazínů v České republice i ve světě a popsat jednotlivé proměny v chápání LGBT komunity ve společnosti. Autorka věnovala část práce historickému kontextu, tedy stručnému shrnutí jednotlivých etap v dějinách LGBT komunity, aby popsala a přiblížila tyto proměny, které byly důležité pro vznik periodik zaměřujících se na sexuální menšiny.

Ve druhé části se soustředila na vznik tištěných LGBT periodik v České republice, současné online LGBT magazíny a dále také stručně shrnula tvorbu některých tištěných i online LGBT magazínů vycházejících ve světě.

V práci byla uvedena jednotlivá období související se vznikem časopisů a online magazínů, zaměřujících se na komunitu LGBT a charakterizován jejich obsah, který se postupně proměňoval až do současné podoby, které autorka též vyhradila samostatnou kapitolu. Uvedla také výsledky informačního výzkumu o čtenosti jednotlivých online magazínů v České republice, přičemž se zaměřila i na jejich obsah a formu.

Vzhledem k neustálému vývoji moderních technologií a proměnám ve společnosti směřuje i žurnalistika k novým trendům. Zde vyvstávají otázky, jakým způsobem se bude vyvíjet dál a zda jsou všechny její formy již do jisté míry vyčerpány. Mnoho odborníků se domnívá, že současná podoba žurnalistiky „upadá“. Tedy, že dochází k transformaci k jednodušším a neprofesionálním obsahům, které mohou díky novým technologiím tvořit i nespécializovaní žurnalisté, a tím pádem výrazně ztrácí na kvalitě. Velmi mnoho tištěných i online magazínů se věnuje bulvárním obsahům, které se podílejí na vysoké čtenosti. Stejně je tomu i u časopisů a online magazínů pro LGBT komunitu. Jejich čtenáře pojí především sexualita a tento fakt se do jisté míry odráží i v obsahu, jenž je jim nabízen.

Závěrem autorka hodnotí veškerá současná periodika, zaměřující se na LGBT komunitu, jako kombinující informační a zábavní servis, přičemž důraz na zábavu a potěšení je hlavním prvkem těchto médií.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

- ABBOTTOVÁ, E. *Historie celibátu*. Praha: BB/art, 2005. ISBN 80-7341-560-7.
- BRTNÍKOVÁ, M. et al. *SEX? AIDS!* 1. vyd. Praha: Horizont, 1989. ISBN 80-7012-021-5.
- BRZEK, A. *Třetí pohlaví?* 1. vyd. Praha: Scientia Medica, 1992. ISBN 80-85526-03-4.
- FANEL, J. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000. ISBN 80-7272-010-4.
- GALÁN, J. E. *Láska a sex ve starém Řecku*. 1. vyd. Praha: Ikar, 2003. ISBN 80-249-0244-3.
- HIML, P. et al. „*Miluji tvory svého pohlaví*”. Praha: Argo, 2013. ISBN 978-80-257-0876-7.
- JIRÁK, J. et al. *10 let v českých médiích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7178-925-9.
- KOLEKTIV AUTORŮ. *Všeobecná encyklopedie Universum*. 1. vyd. Praha: Odeon, 2000. ISBN 80-207-1060-4.
- MUSIL, J. *Sociální a mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: Ujak, 2010. ISBN 978-80-7452-002-0.
- Pracovní skupina pro otázky sexuálních menšin ministryně pro lidská práva a národnostní menšiny. *Analýza situace lesbické, gay, bisexuální a transgender menšiny v ČR*. Praha: Úřad vlády ČR, 2007. ISBN 978-80-87041-33-8.
- PUTNA, M. C. *Homosexualita v dějinách české kultury*. Praha: Academia, 2011. ISBN 978-80-200-2000-0.
- ROTTER, H. *Sexualita a křesťanská morálka*. Praha: Vyšehrad, 2003. ISBN 80-7021-669-7.
- RUB-MOHL, S. *Žurnalistika. Komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-0158-8.

- SEIDL, J. *Od žaláře k oltáři. Emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. 1. vyd. Brno: Host, 2012. ISBN 978-80-7294-585-6.
- SEIDL, J. *Teplá Praha. Průvodce pro queer historii hlavního města 1380-2000*. Brno: Černé pole, 2014. ISBN 978-80-260-6547-0.
- STAFFORD, T. *Sexuální chaos*. 1. vyd. Praha: Návrat domů, 1996. ISBN 80-85495-54-6.
- STEHLÍKOVÁ, D., PROHÁZKA, I., HROMADA, J. *Homosexualita, společnost a AIDS v ČR*. Praha: Orbis, 1995.
- UZEL, R. *Mýty a pověry v sexu*. 2. vyd. Praha: Práce, 1991. ISBN 80-208-0169-3.
- VAN DEN AARDWEG, G. J. M. *Terapie homosexuality. Rádce pro postižené a poradce*. 1. vyd. Praha: Hnutí pro život ČR, 2003. ISBN 80-239-1403-0.
- VERNER, P. *Historie mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: Ujak, 2013. ISBN 978-80-7452-027-3.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

- ONDRISOVÁ, S. et al. *Neviditeľ'ná menšina. Čo (ne)vieme o sexuálnej orientácii*. Bratislava: Nadácia Občan a demokracia. ISBN 80-968528-5-X.

Seznam použitých internetových zdrojů

- 327 Gay Media Titles*. [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://www.geta-europe.org/media.php#.VPml7vyG9UU>
- Advocate*. [online]. © 2015. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <http://www.advocate.com/>
- MALINA, J. et al. *Antropologický slovník*. [online]. 2014. [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/do/1499/el/estud/prif/ps09/antropol/web/slovník.html> /
- AUST, O. „*Deníky a časopisy online jsou pro Čechy cenově výhodnější, jen pokud jsou zdarma*“. [online]. © 2011-2014. [cit. 2015-02-06]. Dostupné z: <http://www.mediar.cz/deniky-a-casopisy-online-jsou-pro-cechy-cenove-vyhodnejsi-jen-pokud-jsou-zdarma/>

Boyler. [online]. © 2014. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <http://www.boyler.cz/>

Bulvární. [online]. © 2005-2015. [2015-02-06]. Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/bulvarni>

Codex Theodosianus. [online]. 2010. [cit. 2014-11-20]. Dostupné z: http://iuridictum.pecina.cz/w/Codex_Theodosianus

Curve. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://pixhst.com/pictures/1765774>

Curve. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <https://cmgoutchristian.wordpress.com/tag/curve-magazine/>

Curve. [online]. © 2015. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <http://www.curvemag.com/>

ČTK. *Před 20 lety vyšlo Dánsko vstříc gayům legálním partnerstvím*. [online]. © 2001-2014. [cit. 2015-01-14]. Dostupné z: <http://www.004.cz/view.php?cislocclanku=2009092902-20let-registrovaneho-partnerstvi>

ČTK. *Výběr milníků z historie prosazování práv homosexuálů ve světě*. [online]. © 2003-2015. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/zahranicni/dansko-bylo-pred-25-lety-prvni-zemi-ktera-vysla-vstric-lgbt-komunite>

Der Eigene. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Der_Eigene#mediaviewer/File:Der_Eigene_1920.jpg

DIVA date. Dostupné z: <http://www.divadate.co.uk/>

DIVA. [online]. [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://www.divamag.co.uk/>

DNA magazine. [online]. © 2014. [cit. 2015-02-03]. Dostupné z: <http://www.dnamagazine.com.au/>

DU & ICH. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.du-und-ich.net/duich-collection.html>

DU & ICH. [online]. [cit. 2015-02-03]. Dostupné z: <http://www.du-und-ich.net/>

ELEMENT media kit 2014/2015. [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: <http://www.elementmag.asia/ELEMENT%20Magazine%20-%20Media%20Kit%202014-2015.pdf>

ELEMENT. [online]. © 2012-2014. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <http://www.elementmag.asia/>

Everything you want to know. [online]. [cit. 2015-02-13]. Dostupné z: <http://www.outafricamagazine.com/our-magazine.html>

Facebook. [online]. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <http://www.facebook.com/>

Fresh gay mag. [online]. © 2011. [cit. 2015-02-03]. Dostupné z: <http://www.freshgaymag.cz/>

Gayday magazine. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://gaydaymagazine.com/cover/>

Gayday magazine. [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: <http://www.gaydaymagazine.com/>

Gay magazin. [online]. [cit. 2015-02-01]. Dostupné z: <http://www.gaymagazin.cz/>

Gay magazíny. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/gay-magaziny/>

Gay Net. [online]. [cit. 2015-02-15]. Dostupné z: <http://www.gaynet.cz/>

Gay práva a HIV problematika v Africe. [online]. © 2001-2014 [cit. 2015-02-13]. Dostupné z: <http://www.004.cz/gay-prava-a-hiv-problematika-v-africe>

Gay Times. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.myportiswaspsays.com/2013/11/gay-times-magazine-naked-issue-covers.html>

Gay Times. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.isubscribe.co.uk/Gay-Times-Magazine-Subscription.cfm>

Gay Times. [online]. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <http://www.gaytimes.co.uk/>
www.geta-europe.org

Gilles de Rais. [online]. © 2003-2012. [cit. 2014-02-04]. Dostupné z: http://metalopolis.net/art_downtown.asp?id=720

GoGay. [online]. © 2010-2015. [cit. 2015-01-28]. Dostupné z: <http://www.gogay.cz/>

HIGHLEYMAN, L. *What is the history of Advocate?* [online]. © 1997-2007. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: https://web.archive.org/web/20070503112345/http://www.camprehoboth.com/issue09_14_07/past_out.htm

Homosexualita. [online]. [cit. 2014-12-04]. Dostupné z: <http://redwitsch.wz.cz/Homosexualita.doc>

Homosexualita v Asii. [online]. © 2001-2014 [cit. 2015-02-13]. Dostupné z: <http://www.004.cz/homosexualita-v-asii>

Homosexualita v dějinách. [online]. © 1996–2015. [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10211487240-experiment/208572233190007-4/2814-homosexualita-v-dejinach/>

Homosexualita ve společenském kontextu. [online]. [cit. 2014-12-04]. Dostupné z: <http://www.varianty.cz/cdrom/podkapitoly/b06gayove/08.pdf>

HROMADA, J. *Deset let hnutí za rovnoprávnosti českých gayů a lesbiček*. [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:wUAgWBH9iXkJ:www.gay4you.estranky.cz/file>

HROMADA, J. *Gay iniciativa v ČR*. [online]. [2014-12-20]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=5>

HROMADA, J. *Životopis*. [online]. © 2015. [2014-12-20]. Dostupné z: <http://www.jirihromada.cz/zivotopis>

Instinct magazine. [online]. © 2014. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <http://www.instinctmagazine.com/>

Issuu. Dostupné z: <http://www.issuu.com/>

JAHODOVÁ, D. *Konceptualizace transsexuality v českém medicínském diskurzu a dokumentárním filmu po roce 1989*. [online]. [2014-02-07]. Dostupné z: <http://www.dejinyteoriekritika.cz/Modules/ViewDocument.aspx?Did=237>

JEDLIČKA, J. *Počátky nemoci AIDS*. [online]. © 2011-2013 [2015-02-02]. Dostupné z: <http://www.aids-hiv.cz/html/pocatky.html>

KAZBALOVÁ, K. *Obraz homosexuálního jedince v časopisu Hlas*. [online]. Praha, 2009. [2015-01-04]. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí kvalifikační práce: doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc.. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/dtdownload/8800028436/?lang=cs>

KOHOUTEK, R. *Bulvární média*. [online]. © 2005-2015. [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://slovník-cizích-slov.abz.cz/web.php/slovo/bulvarni-media>

KOPULETÁ, V. *Homosexualita a coming out v kontextu dějin a sociálních změn*. [online]. Brno, 2009 [cit. 2015-01-06]. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí kvalifikační práce: Mgr. Ema Štěpařová, Ph. D. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/105038/pedf_m/Diplomova_prace_fpsl2.pdf

L-mag. [online]. [cit. 2015-02-03]. Dostupné z: <http://www.l-mag.de/>

LGBT práva v Německu. [online]. 2015. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/LGBT_pr%C3%A1va_v_N%C4%9Bmecku

LGBT práva v Rusku. [online]. 2015. [2015-01-28]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/LGBT_pr%C3%A1va_v_Rusku

LISHAUGEN, R. „*Skoro unikum v celé světové literatuře*“ *Představy hranického nakladatele Josefa Hladkého o homoerotické edici*. [online]. [2014-12-30]. Dostupné z: <http://historie.hranet.cz/nedavno/kn02/71.pdf>

LORENC, D. *Stonewallské nepokoje: noc, kdy gayové a lesbičky vytáhli do boje*. [online]. © 1999–2015. [cit. 2015-01-14]. Dostupné z: http://xman.idnes.cz/stonewallske-nepokoje-noc-kdy-gayove-a-lesbicky-vytahli-do-boje-ps9/xman-styl.aspx?c=A110703_233547_xman-styl_fro

LUI. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.invogue.cz/wiki/loi-magazine>

LUI. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: http://www.mediar.cz/wp-content/uploads/2015/02/LUI_09_10_2013_Cover_print.jpg

LUI magazin. [online]. © 2012. [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://www.lui-magazine.cz/>

MATUŠKA, F. *Homosexualita a společnost*. [online]. Zlín, 2010 [cit. 2015-01-04].
Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Vedoucí kvalifikační práce:
Prof. PhDr. Jiří Musil, CSc. Dostupné z: [https://dspace.k.utb.cz/bitstream/handle/
10563/11281/matu%C5%A1ka_2010_dp.pdf?sequence=1](https://dspace.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/11281/matu%C5%A1ka_2010_dp.pdf?sequence=1)

Moderní homosexuální hnutí v datech. [online]. 2014. [cit. 2015-01-14]. Dostupné z:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Homosexualita#cite_note-80

Na kluky. [online]. © 2011–2015. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z:
<http://www.nakluky.cz/>

OUT Africa magazine. [online]. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z:
<http://www.outafricamagazine.com/>

PEJCHAROVÁ GRÜNVALDOVÁ, V. *Homosexuálové a adopce v evropském kontextu*. [online]. 2010. [2015-01-28]. Dostupné z: [http://invenio.nusl.cz/
record/174893/files/nusl-174893_1.pdf](http://invenio.nusl.cz/record/174893/files/nusl-174893_1.pdf)

Postavení homosexuálů ve světě. [online]. © 2006. [cit. 2015-02-13]. Dostupné z:
<http://homodomov.wz.cz/situace%20ve%20svete.htm>

PRINC. Gay sex magazín. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z:
<http://www.snadnatrafika.cz/sortiment/polozka/3162-princ---gay-sex-magazin/35454>

PRINC. Gay sex magazín. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z:
<http://www.snadnatrafika.cz/sortiment/polozka/3162-princ---gay-sex-magazin/35454>

PROCHÁZKA, I. *Historie právních postojů k homosexualitě*. [online]. [cit. 2015-01-06]. Dostupné z: <http://www.ecn.cz/PRIVATE/logos/pravhist.htm>

Queermag. [online]. © 2015. [cit. 2015-01-28]. Dostupné z: <http://www.queermag.cz/>

REDAKCE. *GoGay je cool web pro gaye*. [online]. © 2010-2015. [cit. 2015-02-11]. Dostupné z: <http://me.gogay.cz/>

Rusko bude mít lesbický magazín i přes zákaz gay propagandy. [online]. © 2015. [cit. 2015-01-16]. Dostupné z: <http://www.queermag.cz/2013/03/11/rusky-bude-mit-lesbicky-magazin-i-pres-zakaz-gay-propagandy/>

SEIDL, J. *Homosexuální spolky v občanské společnosti první republiky*. [online]. [2014-12-30]. Dostupné z: <http://dejinyasoucasnost.cz/archiv/2007/12/-kde-budeme-velkou-rodinou/>

Společenská akceptace homosexuality v některých kulturách. [online]. [2015-01-28]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=33>

ŠAMAJOVÁ, S. *Perzekuce homosexuality ve 30. a 40. letech 20. století (případová studie)*. [online]. Praha, 2014. [2015-01-04]. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Jan Seidl. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/130123205>

ŠICHANOVÁ, B. RABARA, J. *Nový lesbický časopis AGENS. Ano, v Rusku!* [online]. © 1997-2015. [cit. 2015-01-16]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/radiowave/kver/_zprava/novy-lesbicky-casopis-agens-ano-v-rusku--1206459

The Advocate. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://uk.eonline.com/photos/1284/gay-stars-on-magazine-covers/36582>

The Advocate. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.out.com/news-opinion/2014/11/07/vladimir-putin-advocate-mag-person-year>

The Advocate. [online]. 2014. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/The_Advocate

VESELÝ, D. *Jak to vypadá s právy gayů ve Spojených státech a jinde*. [online]. © 1996-2014. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <http://www.blisty.cz/art/72059.html>

Výhody online inzerce. [online]. © 2014. [2015-02-06]. Dostupné z: <http://www.oxymedia.cz/vyhody-online-inzerce/>

Zákony týkající se homosexuality. [online]. 2015. [2015-01-28]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Z%C3%A1kony_t%C3%BDkaj%C3%ADc%C3%AD_se_homosexuality

ZUBOVÁ, A. *Práva homosexuálů ve světě*. [online]. [cit. 2014-12-20]. Dostupné z: <http://www.studentpoint.cz/366-zajimavosti/15886-prava-homosexualu-ve-svete/#.VMouumiG9UU>

Seznam použitých jiných zdrojů

- EPSTEIN, R. *Paragraf 175*. 2000. Informace dostupné z: <http://www.csfd.cz/film/40044-paragraf-175/>
- Hlas. List sexuální menšiny*. Praha: Vojtěch Černý, 1932-1937.
- Hlas sexuální menšiny*. Praha: František Černý, 1931.
- MURPHY, R. *Stejná srdce*. 2014. Informace dostupné z: <http://www.csfd.cz/film/311019-stejna-srdce/>
- Národní knihovna České republiky*.
- NOUZÁK, V. *Uvolněte se prosím*. 2005, Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=eG1HXoZcOEs>
- Princ: Gay sex magazín*. Praha: Princ Press, 1993-2009. ISSN 1212-1878.
- Promluv: Kulturně informační měsíčník nejen pro lesbické ženy*. Praha: PROMLUV, 1993-1999. ISSN 1210-9584.
- SOHO revue: Kulturně společenský měsíčník (nejen pro 4%)*. Praha: Orbis, 1991-1997. ISSN 0862-9528.
- Týdeník Květy*. Praha: ASTROSAT MEDIA s.r.o., 2014, č. 45. ISSN 0862-898-X.

SEZNAM ZKRATEK

- AIDS - Acquired immunodeficiency syndrom (Syndrom získané poruchy imunity)
- COC - Cultuur en Ontspannings centrum (Centrum kultury a volného času)
- ČLSR - Československá liga pro sexuální reformu
- GI - Gay iniciativa v ČR.
- GL - Zkratka slov gay a lesba (někdy také G + L)
- GRID - Gay-Related Immune Deficiency (Imunodeficit homosexuálů)
- HIV - Human Immunodeficiency Virus (Virus lidské imunodeficiency)
- HRHO - Hnutí za rovnoprávnost homosexuálních občanů
- LGBT - Označení komunity leseb, gayů, bisexuálů a transgender lidí
- SOHO v ČR - Sdružení organizací homosexuálních občanů v ČR
- WHO - World health organization (Světová zdravotnická organizace)

SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obrázek 1: Homosexuální práva ve světě	35
Obrázek 2: Der Eigene	V
Obrázek 3: Titulní strana <i>Hlas</i>	VI
Obrázek 4: Titulní strana <i>SOHO revue</i> , září 1991	VII
Obrázek 5: Dnes poprvé SOHO revue přichází za vámi	VIII
Obrázek 6: SOHO revue, právní poradna	IX
Obrázek 7: Titulní strana <i>Promluv</i>	X
Obrázek 8: <i>Promluv: Apriles</i>	X
Obrázek 9: Titulní strana <i>Princ</i>	XI
Obrázek 10: Vánoční nadílka <i>Princ</i>	XI
Obrázek 11: Starý titul <i>LUI</i>	XII
Obrázek 12: Nový titul <i>LUI</i>	XII
Obrázek 13: The Advocate: NFL	XIII
Obrázek 14: The Advocate: Putin	XIII
Obrázek 15: Curve: Shay Mitchell	XIV
Obrázek 16: Curve: Glenn Close	XIV
Obrázek 17: Gay Times: Nahé vydání	XV
Obrázek 18: Gay Times: Anton Hysen	XV
Obrázek 19: Lana Del Rey	XVI
Obrázek 20: Michael Douglas	XVI
Obrázek 21: Edition. 6	XVII
Obrázek 22: Edition. 2	XVII

Obrázek 23: Urban Armour	XVIII
Obrázek 24: Free & Equal	XVIII

Seznam grafů

Graf 1: Které z online LGBT magazínů nejčastěji čtete?	XIX
Graf 2: Proč tento (tyto) magazíny čtete?	XX
Graf 3: Jak často magazín čtete?	XXI
Graf 4: Co nejlépe vystihuje vaše čtenářské zájmy?	XXII
Graf 5: Je něco, co v těchto magazínech postrádáte a uvítali byste?	XXIII
Graf 6: Jaké je vaše pohlaví?	XXIV
Graf 7: Jaký je váš věk?	XXV
Graf 8: Jaká je vaše sexuální orientace?	XXVI

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A - Rozhovor se šéfredaktorem magazínu LUI, Jakubem Starým	I
Příloha B - Část rozhovoru s bývalou redaktorkou deníku Blesk, magazínu LUI a současnou redaktorkou online magazínu Showbiz.cz, Michaelou Kadlecovou	IV
Příloha C – Der Eigene	V
Příloha D - Hlas sexuální menšiny	VI
Příloha E - SOHO revue	VII
Příloha F - Promluv	X
Příloha G - Princ	XI
Příloha H - LUI	XII
Příloha I - The Advocate	XIII
Příloha J - Curve	XIV
Příloha K - Gay Times	XV
Příloha L - DU & ICH	XVI
Příloha M - Gayday Magazine	XVII
Příloha N - OUT Africa magazín	XVIII
Příloha O - Výsledky výzkumu	XIX

Příloha A – Rozhovor se šéfredaktorem magazínu LUI, Jakubem Starým

1) Pro koho je magazín LUI?

LUI je lifestyleový magazín pro muže, který miluje módu, styl, cestování a dobré jídlo. Zajímá ho zdravý životní styl, úspěch a self-image. Rád objevuje nové trendy, zkouší nové produkty na trhu. Lákají ho nové výzvy a sleduje novinky z oblasti kultury. Smýšlí kosmopolitně a jeho respekt se vztahuje ke všem bez rozdílu.

2) Sledujete proměny magazínu LUI za dobu jeho vycházení?

Samozřejmě, těch změn bylo hned několik. LUI vycházel v různých formátech, nejprve v menším, který byl k dispozici zdarma, později ve větším A4 formátu na velmi kvalitním papíře, s celostátní distribucí. V roce 2011 bylo jeho vydávání na několik měsíců přerušeno. V roce 2013 došlo k úplnému stažení tištěné verze a následnému „najatí“ pouze na online verzi. V současnosti bychom se primárně rádi zaměřili na kvalitu obsahu, která především v online verzi mnohdy chyběla. Rád bych, aby do budoucna tento titul působil po všech stránkách konzistentně.

3) Jaká témata jsou obecně nejvíce čtená?

Jsou to bulvární témata, která fungují na stejných principech jako u jiných bulvárních magazínů. Píšeme-li o konkrétních osobách, což může znamenat, že se na veřejnosti svlékly nebo se spekuluje o jejich orientaci, či podvádí přítele, takovýto typ titulků tvořil a tvoří nejčtenější obsah.

4) Budete se v budoucnu vracet k tištěné verzi časopisu?

Ano, 27. 3. 2015 by mělo znovu vyjít „první“ číslo nové verze tištěného magazínu LUI.

5) V čem se bude lišit od té původní, která vycházela do roku 2013?

Základní rozdíl bude v obsahové stránce titulu. Pokusíme se co nejvíce ubrat od „plytkých“, sexuálních a povrchních témat a směřovat k profesionálnější žurnalistice, která bude vždy důkladně ověřená. Také bychom se chtěli věnovat více autorskému obsahu. Dalším rozdílem bude také cílení. LUI doposud cílil na skupinu mužů ve věku 18 – 45 let, nyní se budeme snažit zasahovat primárně muže starší třiceti let. Svým

způsobem se cílení magazínu vyvíjí společně se mnou. Magazín bude vycházet ve větším formátu. Nebudeme ho distribuovat ihned zdarma, ale bude dostupný na novinových stáncích po Praze.

Nový koncept se také bude vyznačovat tím, že se budeme snažit o společenský přesah. To znamená, že se pokusíme působit nejen po Praze, kde je přeci jen nahlíženo na sexuální menšiny s větší tolerancí než na menších městech republiky, a nejen uvnitř komunity, nýbrž i navenek. S každým novým číslem bychom rádi realizovali veřejné debaty nebo besedy na téma menšin, které budou zdokumentovány, a následně je bude možné zhlédnout online. Tím bychom chtěli dokázat, že se snažíme o změnu. Poukázat, že existuje lifestylový magazín, jehož smyslem ale není jen bavit a informovat, ale zároveň i šířit osvětu a být tzv. liberálním, svítícím majákem společnosti, který se snaží hájit zájmy menšin, nejen LGBT komunity.

6) Jaký vidíte rozdíl mezi současným obsahem gay magazínů a obsahem historičtějších magazínů jako bylo například SOHO revue?

SOHO v ČR i SOHO revue byly převážně komunitními projekty, jejichž dopad mimo komunitu byl minimální. Veškerý obsah i inzerce vycházely ze světa LGBT menšiny. A to právě vidím jako zásadní rozdíl mezi SOHO a naším magazínem. S LUI se pochopitelně na komunitu zaměřujeme, zároveň ale vyvíjíme nemalé úsilí, aby se magazín dostal i mimo ni. Inzerce u nás komunikovaná je v drtivé většině tvořená běžnými značkami, které se chtějí profilovat jako „friendly a volnomyšlenkářské“. Převážně v tom tkví rozdíl mezi LUI a předešlými gay magazíny. V té snaze prolnout oba dva světy.

7) Liší se podle Vás obsahově bulvár pro ženy a bulvár pro gaye?

V podstatě v tom nevidím žádný velký rozdíl. Jediné, co se rozlišuje, je pohlaví. I tak si ale myslím, že obsahové znaky takové žurnalistiky jsou shodné, ať už jsou zaměřeny na kohokoliv. Většinou se jedná o osobní život, případně se vyzdvihuje fyzická atraktivita osobnosti. Cílem takové žurnalistiky je vyvolat zájem čtenářů jednoduchými a snadno pochopitelnými tématy.

8) Vnímáte velké rozdíly mezi obsahem současných online magazínů pro LGBT komunitu?

Přiznám se, že nevnímám. Veškeré online magazíny, které v Čechách vycházejí, čerpají z velmi podobných zdrojů a autorský text většina z nich netvoří. I to je důvod, proč bych se v budoucnu rád věnoval více autorskému obsahu.

9) Domníváte se, že je nutné, aby obsah pro LGBT komunitu tvořili pouze členové této komunity?

Asi je do jisté míry potřeba, aby lidé píšící pro tuto komunitu měli otevřenou mysl, ale sexuální orientace rozhodně nehraje roli.

10) Jak je vnímán rozdíl mezi zkratkami LGBT a LGBTIQ?

Myslím si, že pojem LGBT se na veřejnosti běžně používá jako zastřešující termín všech sexuálních menšin. Terminologicky zcela správný termín, který zahrnuje veškeré neheterosexuální menšiny, je zkratka LGBTIQ.

11) Obsah magazínu LUI je směřován primárně pro gaye?

Ano. Ač to není současně nikde uvedeno, veřejnost to obecně ví.

12) Čtou magazín LUI i jiné menšiny než gayové?

Magazín LUI čte 42 % žen.

13) Snažil jste se někdy zaměřovat obsah i pro jiné sexuální menšiny?

Takové snahy skutečně byly. Ačkoliv magazín nebyl nikdy definován jako LGBT magazín, obsahově jsme se snažili tvořit obsah, který by cílil i na lesby nebo transsexuály, ovšem postupně jsme zjišťovali, že taková témata nejsou příliš atraktivní, a tudíž se jim v současnosti tolik nevěnujeme.

Příloha B – Část rozhovoru s bývalou redaktorkou deníku Blesk, magazínu LUI a současnou redaktorkou online magazínu Showbiz.cz, Michaelou Kadlecovou

1) Jaký je podle Vás největší rozdíl mezi bulvárem a bulvárem pro gaye?

Není rozdíl ve formě, ale jasně v obsahu. U gay bulváru se klade důraz na nahé muže, slova jako penis a nahý v titulku znamenají automaticky vyšší čtenost. Rovněž fotografie odhalených mužů jasně zabírají. LUI čtou převážně muži, takže témata jsou velmi jasně vymezená. Gay čtenáře prakticky vůbec nezajímá pohled na většinový bulvár, témata kolem žen jsou akceptována jen a pouze, pokud jde o skutečné gay ikony, ale i ta jsou mnohem méně čtená. Lze prohlásit, že gay svět je striktně uzavřený a většinová témata jej prakticky vůbec nezajímají.

2) Myslíte si, že hraje sexualita v žurnalistice roli? Respektive, zda je rozdíl pokud pro gaye píše heterosexuál nebo někdo z LGBT komunity?

Ani ne tak sexualita, jako spíše empatie. Je třeba pochopit, pro koho člověk píše a do této skupiny se vcítit. Já jsem třeba heterosexuální žena a témata pro gay magazín pro mě byla na začátku velmi vzdálená. Posléze jsem pochopila, že gay muži jsou stále muži jako jacíkoliv jiní, a že je hlavně zajímají fotografie a nahota a tomu jsem přizpůsobila výběr svých témat.

DER EIGENE

ZEIT/SCHRIFT FÜR FREUND/SCHAFT UND FREIHEIT

EIN BLATT FÜR MÄNNLICHE KULTUR

HERAUSGEBER ADOLF BRAND

Erscheint jeden Freitag
Nummer 9 / Jahrgang VIII

© BERLIN NW. 6, Am Zirkus 12a ©

Preis der Nummer 2 Mark
/ / 26. November 1920 / /

Kultur und Homosexualität

Von Otto Fischer

Im Kampfe um die Befreiung der Homosexuellen von alten vorsintflutlichen Gesetzesparagrafen ist mit aller Schärfe auf die biologische Erscheinung der Inversion des Geschlechts- triebes und auf die Bedeutung dieser für die Kultur- geschichte der Menschheit hinzuweisen. Weite Kreise des Volkes, von den ein- fachsten Arbeitern an bis tief hinein in die Kreise der sogenannten Gebildeten, sind der Homosexualität gegen- über von den absurdesten und unsinnigsten Vorstell- ungen erfüllt. Die einen meinen, die Homosexualität sei eine Folge übermäßig ausgeübten Geschlechtsver- kehrs, der eine Ueberreizung der Geschlechtsnerven her- vorrufe und sich in der Um- kehrung des Triebes äußere. Also Uebersättigung soll die Ursache sein. Schopenhauer vertritt z. B. in seinem be- rühmten Werke „Die Welt als Wille und Vorstellung“ diesen Standpunkt. Die anderen meinen wiederum, die homosexuelle Veran- lagung sei eine Krankheit und demgemäß als solche durch den Arzt zu be- handeln und zu heilen. Und was sonst noch in den Köpfen der Menschen für Gedanken und Vorstellungen

herumschwirren! Die neueren Forschungen und Unter- suchungen von bedeutenden Männern der Wissen- schaft haben nachgewiesen, daß alle bisher aufge- stellten Theorien auf falschen Voraussetzungen aufgebaut sind, daß sie hinfällig sind, wenn die Inversion des Geschlechts- triebes als biolo- gische Erscheinung im Leben der Menschheit aufgefaßt wird. Die Forschungen haben ergeben, daß die Homo- sexualität auf allen Kultur- stufen, zu allen Zeiten, an allen Orten existiert hat und noch existiert. Sowohl unter den Naturvölkern Afrikas und Australiens, wie unter den auf höchster Kulturstufe stehenden Völkern Europas und Amerikas. Kein Land, kein Volk hat je existiert, das nicht die Liebe des Mannes zum Manne gekannt hat. Sogar im Tierreiche sind homosexuelle Akte be- obachtet worden. Es wird oft der Einwurf gemacht, daß die Homosexualität spe- ziell unter den Völkern auf- tritt, die dem Verfall entgegen- gehen, z. B. bei den Griechen und Römern. Das steht aber mit der Tatsache nicht in Einklang, daß die mann- männliche Liebe gerade unter gesunden, kräftigen und auf- blühenden Völkern eine

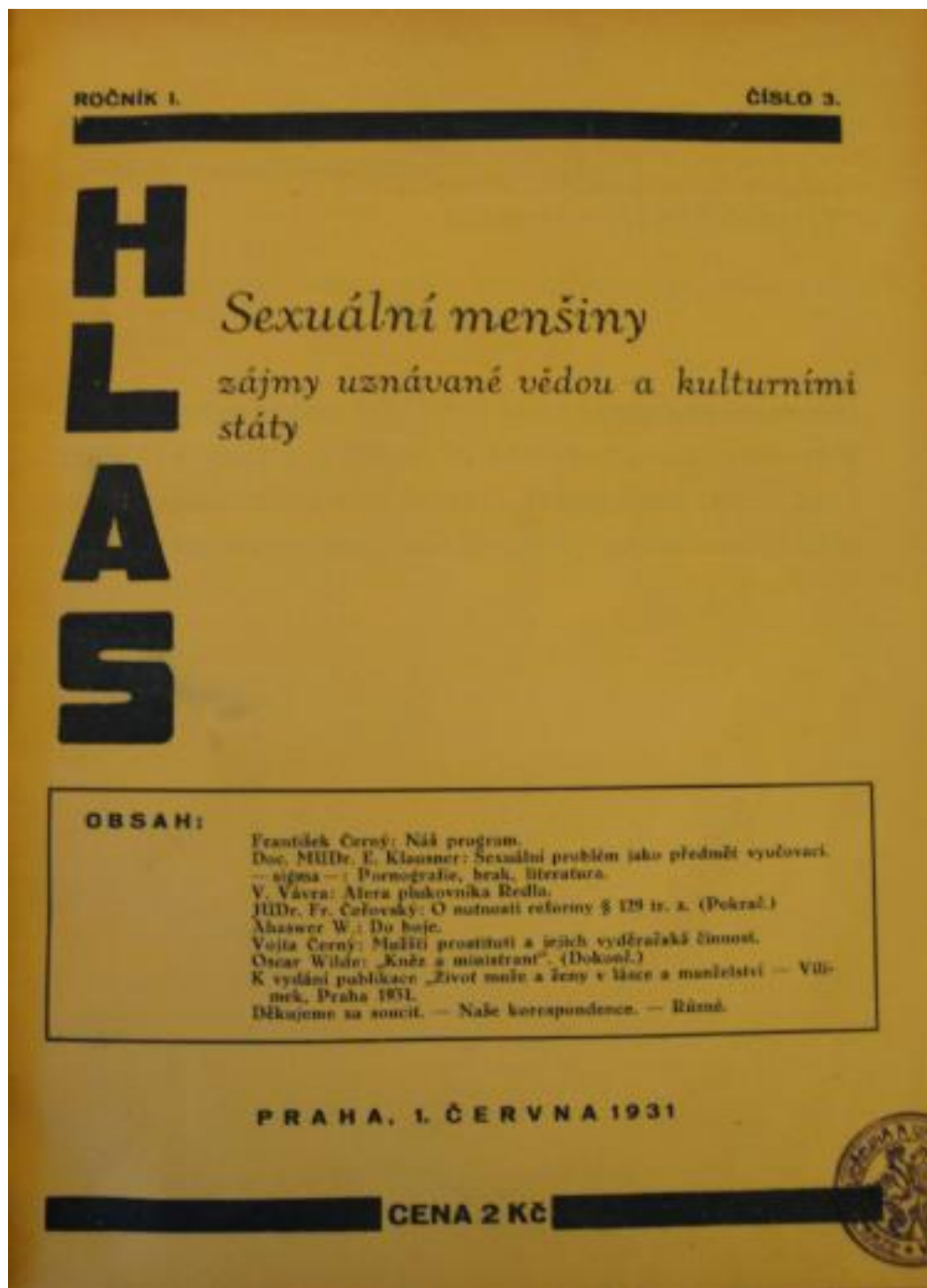
ADOLF BRAND
DEUTSCHE RASSE

Zdroj²⁰³

²⁰³ *Der Eigene*. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Der_Eigene#mediaviewer/File:Der_Eigene_1920.jpg

Příloha D – Hlas sexuální menšiny

Obrázek 3: Titulní strana *Hlas*

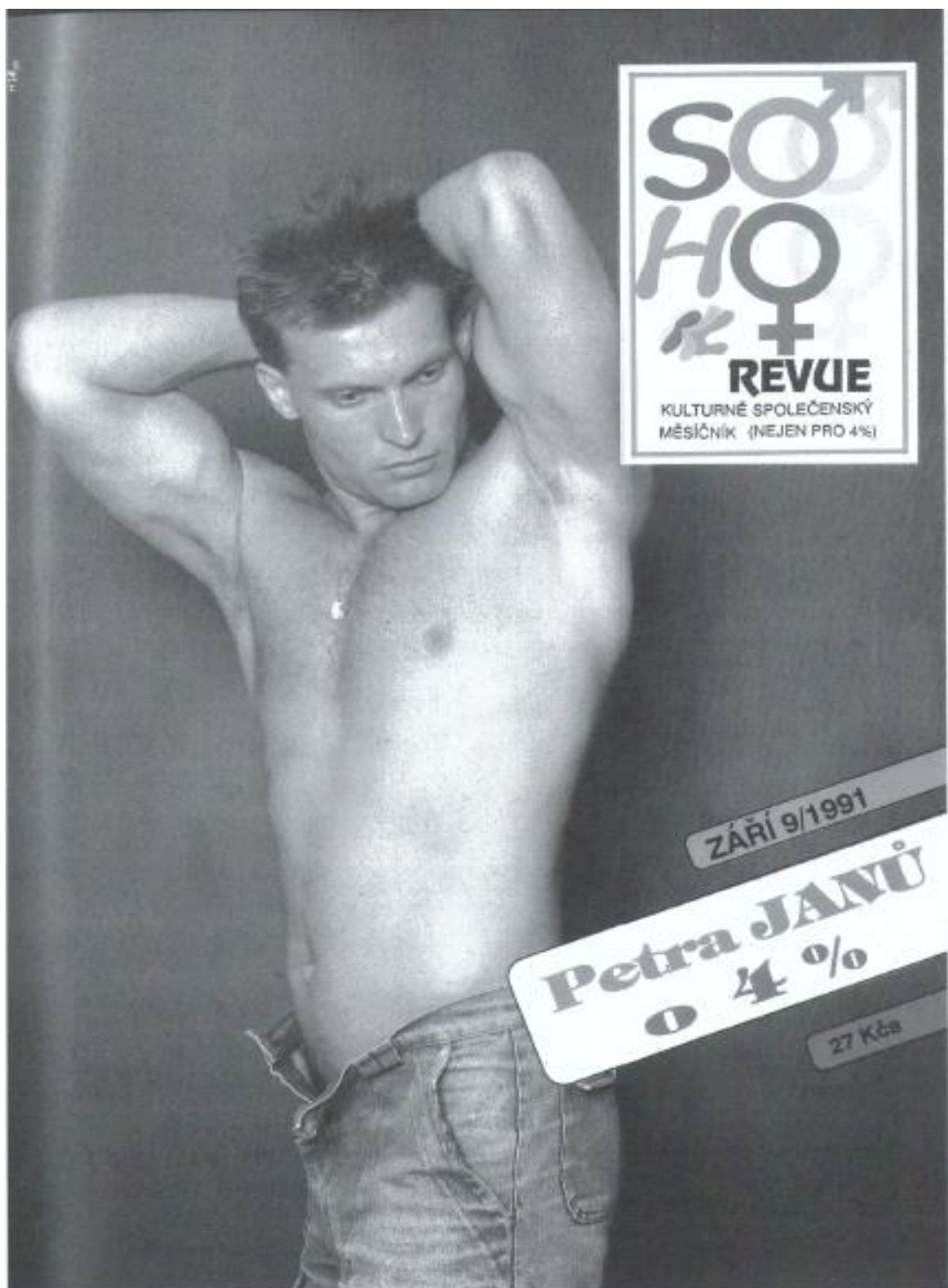

Zdroj²⁰⁴

²⁰⁴ *Hlas sexuální menšiny: zájmy uznávané vědou a kulturními státy*. Dostupné z Národní knihovny České republiky.

Příloha E – SOHO revue

Obrázek 4: Titulní strana *SOHO revue*, září 1991

Zdroj²⁰⁵

²⁰⁵ *SOHO revue: Kulturně společenský měsíčník nejen pro 4 %*. Dostupné z Národní knihovny České republiky.

Obrázek 5: Dnes poprvé SOHO revue přichází za vámi

DNES POPRVÉ SOHO REVUE PŘICHÁZÍ ZA VÁMI

Mám třému. Vlastně to snad ani třéma není, ale takový světečn a vášn ý pocit, jako bych svým slovům měla obléci čistou košili a uvázat hedvěbnou kravatu. Také by se slušelo pozvat několik vidných sudíček — moudrost, krás a bohatství se hodí každému novorozence. Ne, to nebudu riskovat, mohla by přijít nepozváns ta čvrtá, a jak bychom se s tím vypořádali. Raději si nebudu s nadpřirozenými bytostmi nic začínat, lépe je obracet se k lidem.

Obrátíme se k sobě. Dnes máme v ruce první číslo SOHO revue. Snad ani nemůžeme dohnědnout, co to pro nás znamená, ale můžeme se o to pokusit. Co to znamená, když vychází nový časopis v době, kdy jich vychází tolik, že ani nestačíme sledovat jejich jména, natož pak obsah? Znamená to historický krok. SOHO revue je první profesionální gay časopis, který si může koupit každý člověk, jamůž se zalbit jeho obálka nebo obsah anebo obojí, na všeobecně přístupném místě. Každý člověk, tedy i ten, který není v kontaktu se svazem Lambda ani s žádným jiným sdružením homosexuálních mužů a žen, který s ním z těch či oněch důvodů být v kontaktu nechce, i ten, který chce být proti nám. Také pro tyto lidi představuje SOHO revue náš obraz.

Jaká by měla být? Jakou bychom si ji všichni přáli? Přáli bychom si samozřejmě časopis stejné úrovně, jako jsou ostatní gay časopisy v Evropě. My také chceme do Evropy! Přáli bychom si, aby v něm každý našel něco pro sebe a o sobě. Abychom se na jejich stránkách setkávali, diskutovali, formulovali své názory, vyslechli názory jiných, docevdali se o všem, co se u nás na gay scéně děje, učili se navzájem,

POJĎME OTEVŘÍT DVEŘE

docdávali si sílu a optimismus. Proseš — pro naši revu si přejeme jen to nejlepší.

A jaká doopravdy bude? Přece taková jako my. Každý zviděl a výšichni dohnědnou. Stejně jako hnuli homosexuálních mužů a žen, bude mít i SOHO revue jen to, co jí dáme my. Nikdo z nás, ať už jsme nebo nejsme členy nějakého sdružení, se nemůže vyhnout určitému podílu zodpovědnosti za podobu homosexuálního hnuli a dělní u nás, za to, co s ním bude v budoucnosti, ale i za ty, kteří se dnes vydávají po naší cestě, ať by si to dosud stačili ládně uvědomit. My budeme určovat podobu našeho časopisu. Naše pláni, sny, zájmy, problémy, postřehy, anebo i naše pasivita, rezignace, nezáměr, strach — naše teni ve světě pečlivě vybudovaném mimikry heterosexuality, které jsme si mnozí pořídili v mráкотných dobách budování reálného socialismu, kdy se slovo homosexualita nesmělo v tisku objevit. Přimlouvala bych se za naše životy slovy básně Miroslava Holuba: „Jdi a otevři dveře.“ Vždy mě vzrušovala nahavost, se kterou říká, že i průvan je lepší než nahybné setrvávání v uzavřenosti, že je potřeba jít a udělat to, jít a ovděžit se, jít a otevřít dveře. Pojďme, otevřme spolu dveře!

Mnozí se o to pokusili už před námi. Už za první republiky vycházel soukromým tiskem časopis Hlas, ale zanki pro nedostatek prostředků. V pusejch letech komunistické diktatury byl přirozeně konec všem iniciativám. Někdy kolem roku 1970 vyšel reklamní magazin Ave Eva, kde byl sice náhnl, leč přece jenom alespoň nějaký článek o ženské homosexualitě. V roce 1973 se v Mladém světě objevil článek

DNES POPRVÉ SOHO REVUE PŘICHÁZÍ ZA VÁMI

● 2

Zdroj²⁰⁶

²⁰⁶ SOHO revue: Kulturně společenský měsíčník nejen pro 4 %. Dostupné z Národní knihovny České republiky.

Vážený pane doktore, obracím se na Vás se žádostí o radu v životní situaci, do které jsem se dostal.

Před lety jsem se z mladické nerozvázanosti, kdy jsem si nedokázal jasně vysvětlit svou příslušnost ke 4% menšíně, oženil. Po krátké době se nám narodil syn a zdálo se, že vše se bude vyvíjet bez problémů.

Bohužel, když byly synovi asi čtyři roky, zjistila má žena, že se blíže stýkám s jedním přítelem. S tím se ovšem za žádných okolností nedokázala vyrovnat a výslednicí celé situace bylo, že postupně začala stále více hodnotit alkoholou.

Snad si, pane doktore, dočkáte představit, že dnes se

Už jako malý kluk jsem si s jedním malým kamarádem ve škole ukazoval pohlavní úd. V 7. třídě jsem pak poznal dva kluky, se kterými jsem vzájemně onanoval. A další přišel v učení. Tam jsem jezdil přes Brno, kde mne to vždy táhlo na WC. Poznal jsem, že mám rád hlavně kluky. Zejména mne fascinuje poznávat nové a nové pohlavní údy. Vždy, když někoho potkám, musím se mu podívat do rozkroku. Snad je to tím, že je mi dvacet let, a tak chci něco nového poznávat.

Radek

Vzájemné tělesné poznávání mezi dětmi je projevem zvědavosti a běžným jevem. Nemusí mít žádný přímý vztah k sexuální orientaci, i když do jisté míry již v dětství se můžeme

má situace již zcela neudržitelná. Proto jsem se rozhodl zažádat u soudu o rozvod. Jsem však přesvědčen, že manželka by nebyla schopna zajistit pak řádnou výchovu syna, kterému je právě deset let. Chtěl bych se proto zeptat, jakou mám naději, že syn bude přisouzen do mé péče, případně jak bych mohl tuto naději zvýšit.

Předem děkuji za Vaši pomoc na stránkách našeho časopisu a přeji Vám hodně úspěchů s štěstím v osobním životě.

S pozdravem

Vendelín, Praha

Soudy zatím nezaujaly jednotné stanovisko k posuzování příslušnosti jednoho z manželů k 4% menšině při rozhodování sporů o rozvod manželství a o úpravu poměrů k nezletilým dětem pro dobu po rozvodu. Zatímco některé soudy zjištěnou okolnost posuzují realsisticky a manželovu orientaci nepřičítají k jeho tíži, jiné soudy očividně strání v soudní praxi

PRÁVNÍ PORADNA

tomu druhému z manželů. Jako by s ním chtly v obavách o jejich společné dítě, aby nepodlehlo vlivu svého rodiče, který se v tomto směru odlišuje. Některé soudy vůbec nepochopily tuto problematiku a nevěli tomu, že by se mohli homosexuální jedinec oženit. Nejvyšší soud zatím k těmto otázkám jednotně stanovisko nezaujal. Proto lze jen stěží předvídat, jak se soud v konkrétní situaci k danému problému postaví.

Ve vztahu k alkoholismu jednoho z rodičů dítěte jsou však soudy při rozhodování o otázce, komu svěří do výchovy nezletilé dítě pro dobu po rozvodu, vcelku zjedno. Pokud je v soudním řízení u jednoho z rodičů nesporně prokázána taková závislost na alkoholu nebo jiných omamných prostředcích, která ohrožuje zdravý vývoj nezletilce, pak není u tohoto rodiče dáno vhodné výchovné prostředí pro optimální tělesný a duševní vývoj dítěte a ani rodič sám svým způsobem života neskýtá předpoklady a záruky pro další výchovu dítěte. Soud proto zpravidla nezletilé dítě tomuto rodiči nesvěří, protože má na paměti, že zákon mu ukládá, aby obal při rozhodování těch-

to sporů na zájem nezletilých dětí.

Jak prokazovat v řízení před soudem alkoholismus jednoho z rodičů, je otázka procesní. Na místě bude zejména znalecký posudek soudního znalce z oboru lékařství, který posoudí míru závislosti rodiče na alkoholu nebo jiných omamných prostředcích a především se vyjádří k otázce, jak tato závislost může ovlivnit jeho schopnost vytvořit pro nezletilé dítě zdravé výchovné prostředí (školní docházka, hygienické návyky, klid, pořádek, podpora kulturních potřeb a sportovních zájmů dítěte apod.). Podpůrně k tomuto účelu mohou posloužit i další důkazy — výslechy svědků, listiny (např. posudek zaměstnavatele, zpráva z místa bydliště). Soud však nesmí ani zapomenout na vyjádření příslušného orgánu péče o děti.

Soud zhodnotí veškeré provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu a poté rozhodne. Z uvedených důvodů se domnívám, že ve vašem případě soud přihlédne k zájmům nezletilého dítěte a vašemu návrhu, aby bylo dítě svěřeno do vaší výchovy, vyhoví.

JUDr. Petr Kold

LÉKAŘ RADI

seřikat s jejími projevy. Takže možná právě proto si Radek ve škole prohlížel chlápce a několik dívků. Ani pubertální sexuální projevy nemusí být rozhodující pro erotické zaměření, ale poměrně časný začátek pohlavního života Radkovi pomohl ozřejmit si, jak to vlastně s jeho erotickým zájmem je. Jeho dřívější projevy tedy jsou spíše následkem jeho zaměření nežli jeho příčinou.

Větší pozornost budu věnovat druhé části Radkova dopisu, kde se vyznává ze svého okouzlení z pohlavních údů mužů. Vysvětlit to lze dvěma důvody, které se na tom mohou společně podílet.

Řada sexuálních deviací bývá v méněší formě vyjádřena u pohlavně zdravých jedinců. Hovoříme pak pouze o deviantních tendencích. To platí i o fetišismu, který charakterizujeme jako schopnost vzrušovat se věcí nebo částí těla, která je jinak součástí eroticky využívaného objektu. Podíváme-li se na heterosexuální muže, najdeme u některých zvýšenou zálibu v dámských kalhotkách, jiní zdůrazňují u své partnerky

prsa, dlouhé nohy či zadek. U partnerů — mužů se zpravidla s takovou pestroslí „ fetišů“ nesetkáváme. Vždyť pohlavní úd je svou tradicí, fyziologickou funkcí i symbolikou natolik dominantním objektem, že většina erotické pozornosti se soustřeďuje právě na něj. To dokazuje i erotická symbolika některých primitivních národů, kde phallus (pohlavní úd) je jedním z častých námětů. Takže pokud má homosexuální muž sklon k fetišistickému prožívání a vzrušení, bývá právě penis nejčastějším centrem jeho pozornosti.

Druhou příčinu fascinace pohlavním údem můžeme hledat v průběhu coming out, vyrovnání se a sebezpečení své erotické orientace. Radkovi je teprve dvacet let, a tudíž lze předpokládat, že tento proces stále ještě probíhá. U mladých mužů je obvyklá vyšší pohlavní potřeba. Jeho zaujetí pro mužský genitál mu umožňuje dosáhnout pohlavního vybití, tedy častě tělesného uspokojení bez toho, že by se musel vyrovnávat s láskou, něžností a duševní náklonností ke svému

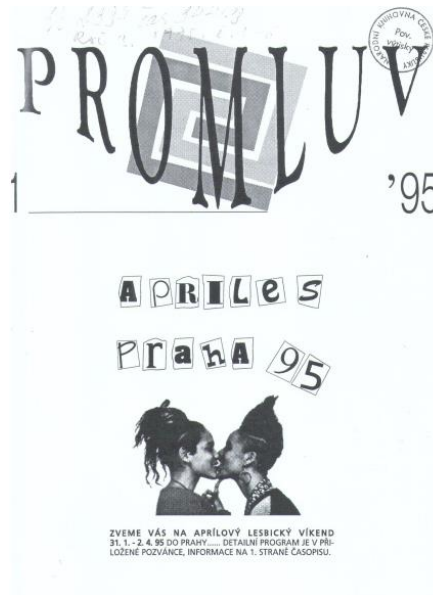
přítelem. Pro přiznání si své odlišnosti je totiž mnohem těžší zamilovat se do muže, než mít s ním „jen“ pohlavní styk. Typicky to charakterizuje přehoda, kdy dva mladí kluci spolu provádějí vzájemnou onanii, když jeden se pokusil druhého políbit. Ten se ale odtáhl se slovy: „Přece se nebudeme líbat, to bychom byli jak dva buzeranti.“ Stejně také u Radka může jeho sklon stídat partnery, dosáhnout jen pohlavního uspokojení souviset s obavou ze zamilovanosti a rodičů se vztahu, kdy by sám sobě musel jednoznačně říci — jsem homosexuál.

Pokud se však všechno bude odehrávat normálním směrem, dříve nebo později si Radek uvědomí, že všechny pohlavní údy jsou vlastně stejné a že se vyplatí poznávat na lidech i něco dalšího. Pochopí, že vlastně stejně nemá šanci tuto touhu nasýt, protože ta může být neko- nektně. A pohlavní úd pak zůstane pro něho třeba tou nejkrásnější součástí, ale přece jen součástí milované bytosti.

MUDr. Ivo Procháčka

Příloha F – Promluv

Obrázek 7: Titulní strana *Promluv*

Zdroj²⁰⁸

Obrázek 8: *Promluv: Apriles*

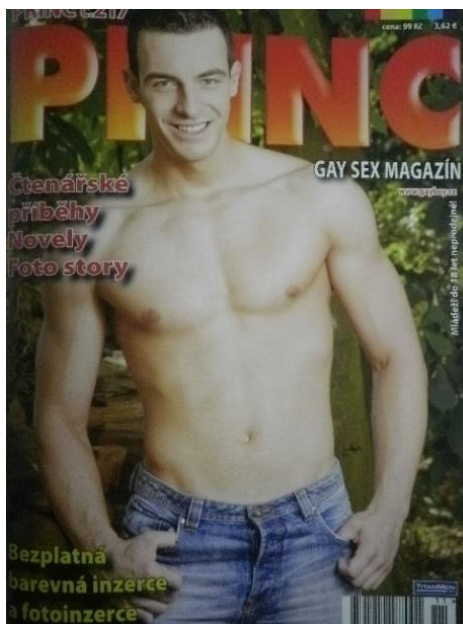
Zdroj²⁰⁹

²⁰⁸ *Promluv*. Dostupné z Národní knihovny České republiky.

²⁰⁹ *Promluv*. Dostupné z Národní knihovny České republiky.

Příloha G – Princ

Obrázek 9: Titulní strana *Princ*

Zdroj²¹⁰

Obrázek 10: Vánoční nadílka *Princ*

Zdroj²¹¹

²¹⁰ *PRINC. Gay sex magazín.* [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.snadnatrafika.cz/sortiment/polozka/3162-princ---gay-sex-magazin/35454>

²¹¹ *PRINC. Gay sex magazín.* [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.snadnatrafika.cz/sortiment/polozka/3162-princ---gay-sex-magazin/35454>

Příloha H – LUI

Obrázek 11: Starý titul *LUI*

Zdroj²¹²

Obrázek 12: Nový titul *LUI*

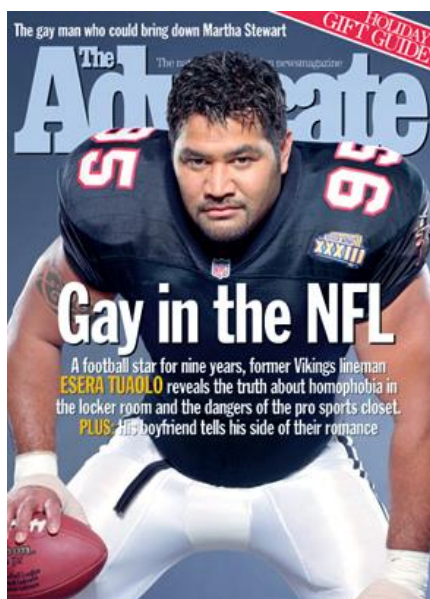
Zdroj²¹³

²¹² *LUI*. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.invogue.cz/wiki/lui-magazine>

²¹³ *LUI*. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: http://www.mediar.cz/wpcontent/uploads/2015/02/LUI_09_10_2013_Cover_print.jpg

Příloha I – The Advocate

Obrázek 13: The Advocate: NFL

Zdroj²¹⁴

Obrázek 14: The Advocate: Putin

Zdroj²¹⁵

²¹⁴ *The Advocate*. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://uk.eonline.com/photos/1284/gay-stars-on-magazine-covers/36582>

²¹⁵ *The Advocate*. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.out.com/newsopinion/2014/11/07/vladimir-putin-advocate-mag-person-year>

Příloha J – Curve

Obrázek 15: Curve: Shay Mitchell

Zdroj²¹⁶

Obrázek 16: Curve: Glenn Close

Zdroj²¹⁷

²¹⁶ Curve. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://pixhst.com/pictures/1765774>

²¹⁷ Curve. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <https://cmgoutchristian.wordpress.com/tag/curve-magazine/>

Příloha K – Gay Times

Obrázek 17: Gay Times: Nahé vydání

Zdroj²¹⁸

Obrázek 18: Gay Times: Anton Hysen

Zdroj²¹⁹

²¹⁸ *Gay Times*. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.myportiswaspsays.com/2013/11/gay-times-magazine-naked-issue-covers.html>

²¹⁹ *Gay Times*. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.isubscribe.co.uk/Gay-Times-Magazine-Subscription.cfm>

Příloha L – DU & ICH

Obrázek 19: Lana Del Rey

Zdroj²²⁰

Obrázek 20: Michael Douglas

Zdroj²²¹

²²⁰ DU & ICH. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.du-und-ich.net/duich-collection.html>

²²¹ DU & ICH. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.du-und-ich.net/duich-collection.html>

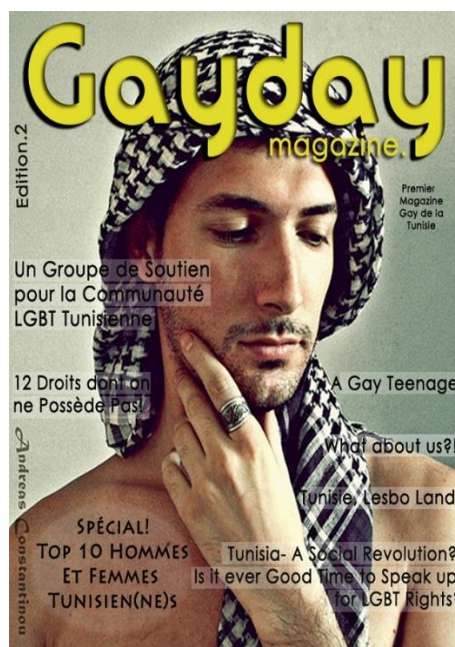
Příloha M – Gayday Magazine

Obrázek 21: Edition. 6

Zdroj²²²

Obrázek 22: Edition.

Zdroj²²³

²²² *Gayday magazine*. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://gaydaymagazine.com/cover/>

²²³ *Gayday magazine*. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://gaydaymagazine.com/cover/>

Příloha N – OUT Africa magazín

Obrázek 23: Urban Armour

Zdroj²²⁴

Obrázek 24: Free & Equal

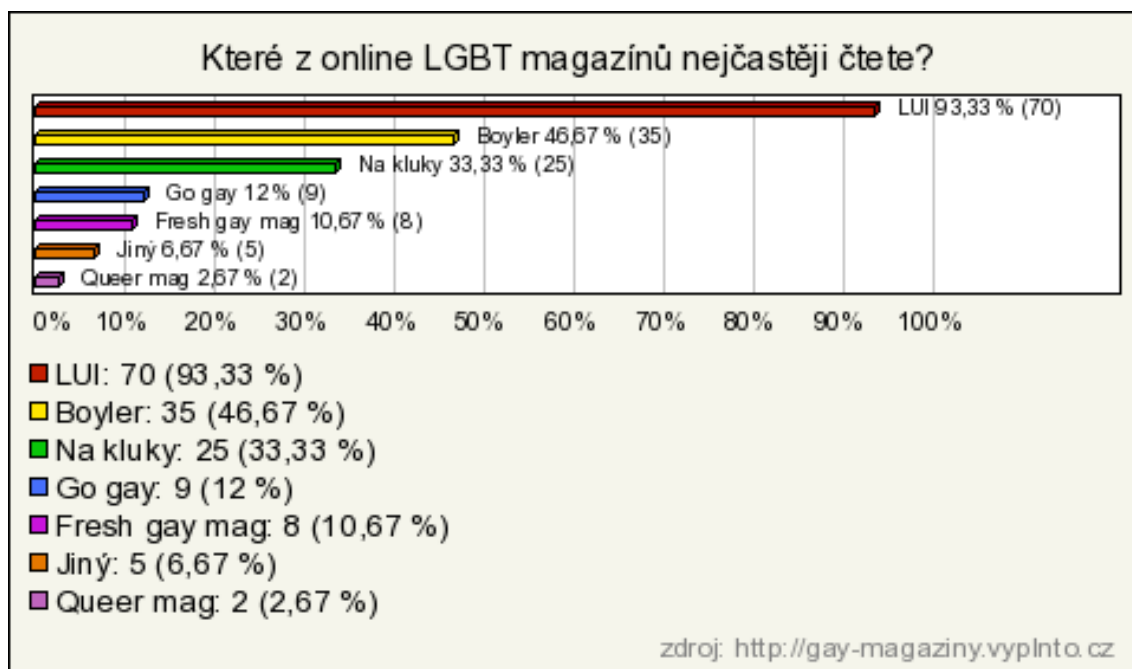
Zdroj²²⁵

²²⁴ *OUT Africa Magazine*. [online]. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <http://www.outafricamagazine.com/>

²²⁵ *OUT Africa Magazine*. [online]. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <http://www.outafricamagazine.com/>

Příloha O – Výsledky výzkumu

Graf 1: Které z online LGBT magazínů nejčastěji čtete?

Zdroj²²⁶

²²⁶ *Gay magazíny*. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/gay-magaziny/>

Graf 2: Proč tento (tyto) magazíny čtete?

Zdroj²²⁷

²²⁷ *Gay magazíny*. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/gay-magaziny/>

Graf 3: Jak často magazín čtete?

Zdroj²²⁸

²²⁸ *Gay magazíny*. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/gay-magaziny/>

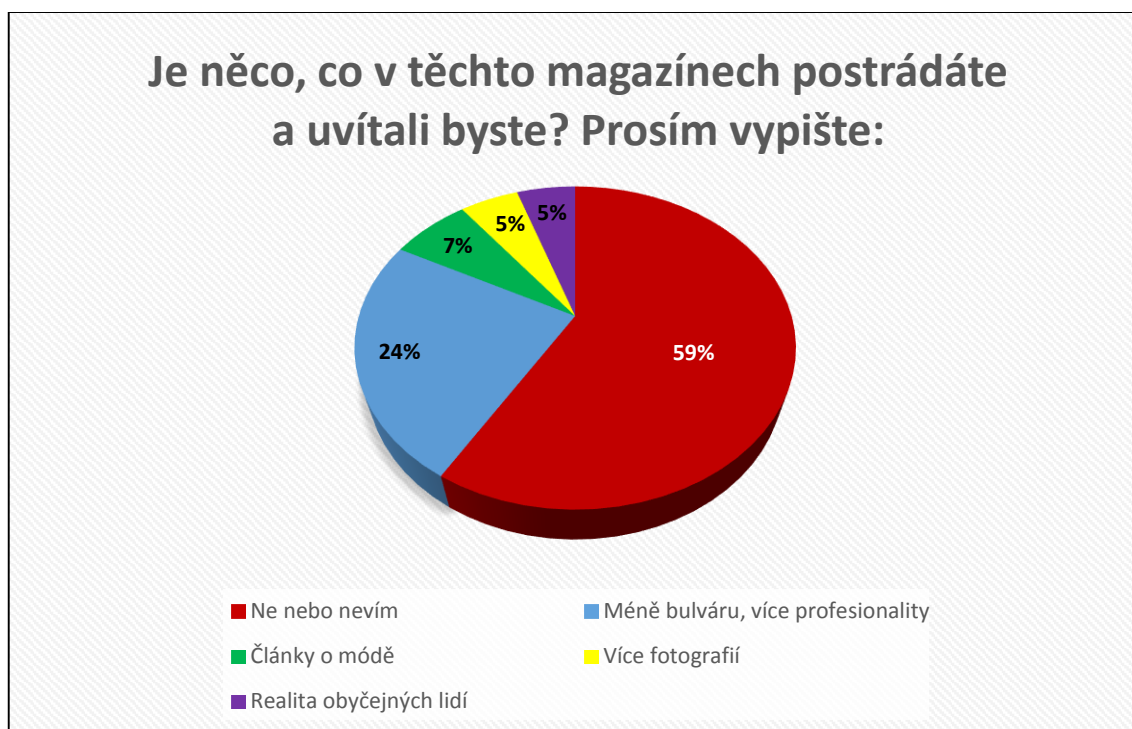
Graf 4: Co nejlépe vystihuje vaše čtenářské zájmy?

Zdroj²²⁹

²²⁹ *Gay magazíny*. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/gay-magaziny/>

Graf 5: Je něco, co v těchto magazínech postrádáte a uvítali byste?

Zdroj²³⁰

²³⁰ *Gay magazíny*. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/gay-magaziny/>

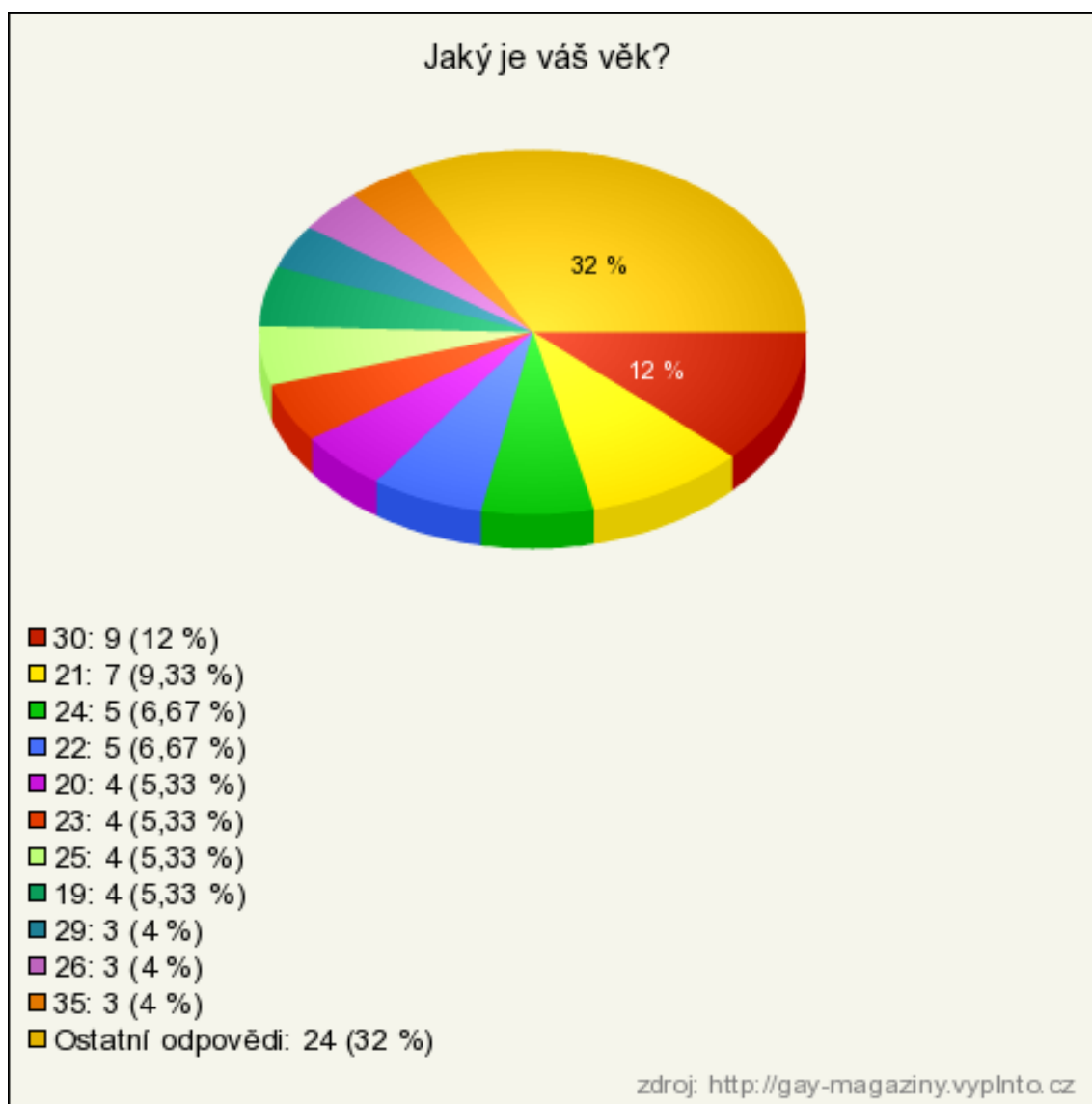
Graf 6: Jaké je vaše pohlaví?

Zdroj²³¹

²³¹ *Gay magazíny*. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/gay-magaziny/>

Graf 7: Jaký je váš věk?

Zdroj²³²

²³² *Gay magazíny*. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/gay-magaziny/>

Graf 8: Jaká je vaše sexuální orientace?

Zdroj²³³

²³³ *Gay magazíny*. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/gay-magaziny/>

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Eliška Svátková

Obor: Sociální a mediální komunikace

Forma studia: Prezenční

Název práce: Média o jinakosti: Žurnalistika v LGBT komunitě

Rok: 2015

Počet stran textu bez příloh: 71

Celkový počet stran příloh: 26

Počet titulů českých použitých zdrojů: 20

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 1

Počet internetových zdrojů: 81

Počet ostatních zdrojů: 10

Vedoucí práce: Mgr. Libor Svoboda, Ph.D.